1993.
IX. évf. 5. (70.) szám
Ára: 108 Ft

video magazin

SZTÁRPORTRÉ:
EMMA THOMPSON,
PATRICK SWAYZE,
DANNY GLOVER

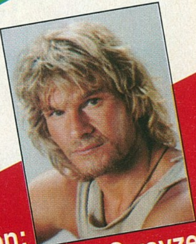
GENE Hackman

TESZT:
S-VHS képmagnók

A GENGSZTER-FILMEK TÖRTÉNETE

MICSODA NŐ!

Feketepiac itt és ott

Poszteren: Patrick Swayze

VIDEO PREMIER: MÁJUS 20
Walt Disney KLASSZIKUS
Hamupipőke
Ügynökeink:
InterFilm 1054 Bp. Steindl I.u. 6. Tel.:111 7440 Hungaroton Gong 1096 Bp. Haller u.24.Tel.: 133 2406
Video Nivo 1081 Köztársaság tér 10.Tel.:113 9837 S.I.COOP Kft. 1147 Bp. Lőcsey u.12/b Tel.: 164 2055

Kedves Olvasó!

Május a legszebb tavaszi hónap, ám a videós-szakma életében ennél fontosabb, hogy május egyben a szerzői jogok védelméről szóló törvény hatályba lépésének hava is. Azé a büntető törvénykönyvi paragrafusé, amely hozzájárulhat az elburjánzott hazai feketepiac visszaszorulásához. Szabálysértés és csekély összegű pénzbírság helyett ezentúl akár szabadságvesztés is lehet a rajtakapott videókalóz büntetése, s ez már elegendő elrettentő erő lehet. A szakemberek bíznak abban, hogy a módosított Btk. hatására mind az illegális tevékenységet is folytató videókölcsönzőkben, mind a piacokon megindul az öntisztulási folyamat, s nagymértékben csökken majd a forgalomban lévő hamis kazetták száma. Ugyan azt senki nem gondolja komolyan, hogy e törvény megszületésével Magyarországon egy csapásra megszűnik a videó- (audió-, szoftver-) feketepiac, mégis jelentős lehet a kalózipar tevékenységének visszaszorulása.

Illegális másolók és hamis kazetták azokban az országokban is léteznek, amelyekben már régóta védik törvények a szerzői jogokat. Ám hogy milyen mértékben, s hogy hol tart ott a kalózok elleni küzdelem, az számunkra is érdekes és tanulságos lehet. Ezért is indítjuk útjára a Feketepiac a nagyvilágban *című sorozatunkat, melyben igyekszünk majd olyan országok videós életébe is bepillantani, amelyekhez képest a magyar videóvilág már előrébb tart.*

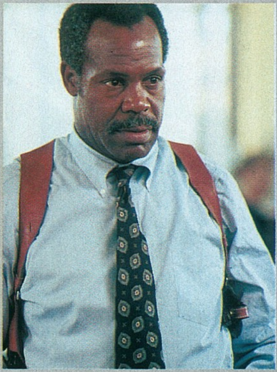
Az említett törvény hatályba lépése mindenesetre fontos lépés ahhoz, hogy idővel fejlett magyar videózási kultúráról beszélhessünk.

Falus Tamás

Kiadónk, s így szerkesztőségünk hamarosan költözik. Új címünk júniustól: Budapest, XI., Kaposvár u. 5–7. Telefon: 186-80-11

Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti vezető: Czifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség és levélcíme:
1027 Budapest, Csalogány u. 9–11.
Telefon: 267/2888/129. Telex: 22-5138
Tel./fax: 201-1925
Kiadja a
Pergamen Rt®
Felelős kiadó:
Belán Gábor elnök-vezérigazgató
Nyomdai előkészítés:
WellCom Grafikai Stúdió
Stúdióvezető: Maros Pál
Nyomás: Kossuth Nyomda
Fv.: Székely Károly vezérigazgató
Megvásárolható a Hírker elárusító helyein, valamint az alternatív terjesztőknél.
Előfizethető a Kiadónál, bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII., Lehel u. 10/A, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 sz. pénzforgalmi jelzőszámra
HU ISSN 0237-5141

video magazin

MI REJLIK A MOSOLY MÖGÖTT?

Elizabeth Taylor – csak a szebbik arcát

Jócskán túl vagyunk az idei Oscar-osztáson, melyből a magyar tévénézők is kaptak másfél órás ízelítőt. Az élő közvetítés ennek a duplája volt – a helyszínen dolgozó újságírók számára pedig a program három órával az adás előtt kezdődött és egy órával az adás után végződött. Bizonyos értelemben olyan ez, mint amikor az embert beengedik egy filmforgatásra, s azt is látja, ami sohasem kerül a képernyőre vagy a mozivászonra. Lát egy rossz mozdulatot, egy előnytelen profilt, egy kedvetlen arckifejezést. A nézőhöz, az újságolvasóhoz már csak a legszebb képek jutnak el – mint ahogy ehhez a háttértörténethez is a legelőnyösebb fotókat válogattuk.

Mi maradt megíratlanul a jegyzetfüzetemben? **Nastassia Kinski** szabódása, mert idén csak élettársát, a díjátadó **Quincy Jones**-t kísérte. Az újságírók sorfala elől folyton hátralépett, nehogy válaszolnia kelljen egy kérdésre. Mitől ez a szerénység? Hollywood úgy tartja: ha nincs filmed, nincs miről beszélned, mert csak baj lehet belőle… **Marcello Mastroianni** sem volt jókedvű. Neki ugyanis volt filmje *(Elhasznált emberek)*, de nem jelölték. Az idei Oscar-osztáson annyi szerepet kapott, hogy asszisztáljon **Sophia Loren**nek, amikor átadja az életmű-Oscart **Federico Fellini**nek. Mastroianni lekezelő kézlegyintéssel döcögött el az újságírók előtt, csak annyit sikerült megállapítanunk, hogy ráfért volna egy tisztességes hajvágás.

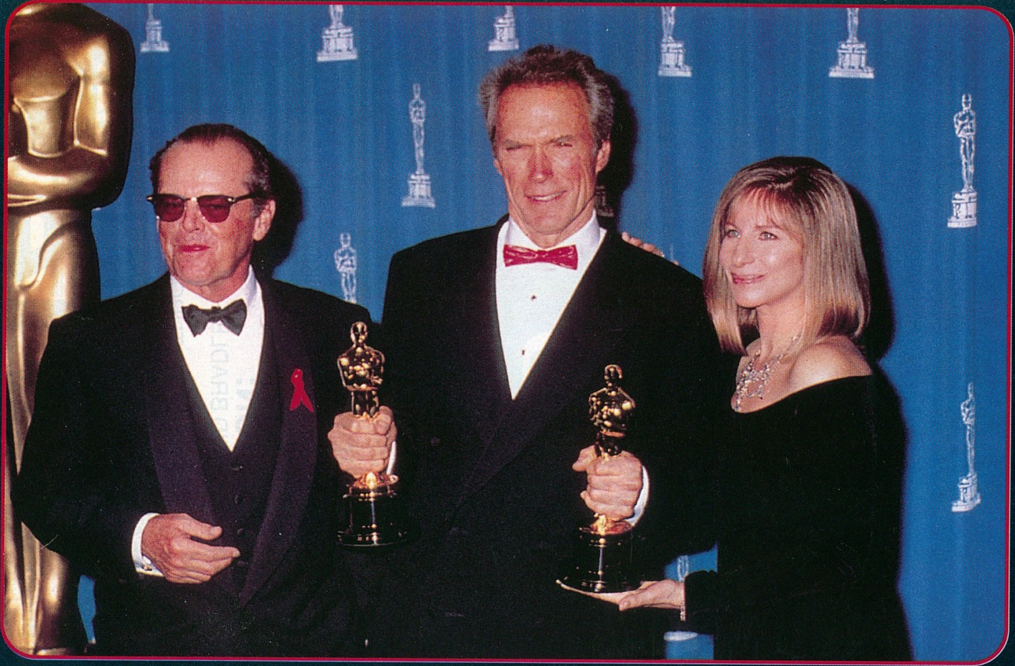

Két elégedett sztár: Emma Thompson és Al Pacino

Jack Nicholson: őszinte mosoly családi békekötés után – Clint Eastwood:

Marisa Tomei, a legcsacskább kaparászó

Jack Nicholson: őszinte mosoly családi békekötés után – Clint Eastwood: örömmosoly, Oscarokkal a kézben – Barbra Streisand: mosoly az ötvenen túlról

Marisa Tomei, a legcsacskább kacarászó, Gene Hackman oldalán

Jane Fonda nemcsak a ruháját és a frizuráját terveztette meg, hanem a nagy belépőt is. A kamerák kereszttüzében le nem hervadt arcáról a mosoly, miközben folyton úgy igazította a beállást, hogy még véletlenül se kerüljön előtérbe a férje, a legalább olyan híres CNN-tulajdonos **Ted Turner.** Furcsálltuk, hogy a kétszeres Oscar-díjas színésznő ilyen hiú: has be, csípő és kebel ki, mintha arra használta volna fel az alkalmat, hogy aerobic-videóinak állítson élő tanúbizonyságot.

Susan Sarandon és **Tim Robbins** nem kereste az újságírók kegyeit: ők azok a művészek, akik akkor is érdekesek, ha éppen nincs kedvük mosolyogni. Mondanivalójuk mindig van – igaz, mint az idei Oscarosztáson kiderült, nem feltétlenül filmvonatkozású. De ők ketten kellően öntörvényű emberek, s bizony ma már azt is megengedhetik maguknak, hogy a díjkiosztó ünnepség producerének instrukcióit semmibe véve politikai kampánybeszédet rögtönözzenek, kockáztatva azt, hogy jövőre nem kapnak meghívót...

Jack Nicholson jókedvét sokan annak tulajdonították, hogy éppen kibékült két gyermeke anyjával, a bájos, de nem feltűnően szép **Rebecca Broussard**-ral, akit természetesen magával hozott a díjkiosztásra.

Emma Thompson hadart, és nem törődött vele, hogy láttuk: erős hajlama van a rossz háttartásra. Elég, ha – immár Oscar-díjasan – tudja, miként kell viselkedni „szerepben".

Richard Gere és **Cindy Crawford** volt a legfurcsább pár a Dorothy Chandler Pavilon „érkezési oldalán". Úgy vonultak végig a vörös szőnyegen, mintha semmi közük se lenne egymáshoz, csak éppen – híres házasok. Mindketten maguknak mosolyogtak, meg persze a kameráknak. Volt ugyan ölelés, de ez is a kameráknak szólt...

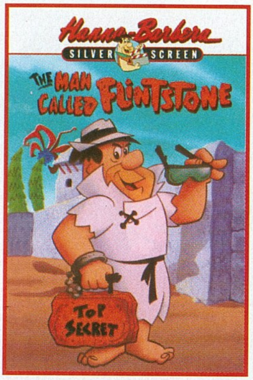
Elizabeth Taylor és **Barbra Streisand** idén sem a főbejáraton át érkezett. Ők mindig maguk szeretik eldönteni, hogy melyik pillanatban szabad fotózni. S ha végigsétálják a közel kétszáz méteres, újságírókkal zsúfolt érkezési szakaszt, előfordulhat egy „nem kamerakész" mozdulat. Ezt pedig a hatvanon túli Liz és az ötvenen túli Streisand, úgy érzi, nem engedheti meg magának. Amiből persze az is kiderül, hogy a két művésznő kizárólag jobbik arcát óhajtja megmutatni a világnak – vagyis mindkettőjüknek akad elrejteni valója.

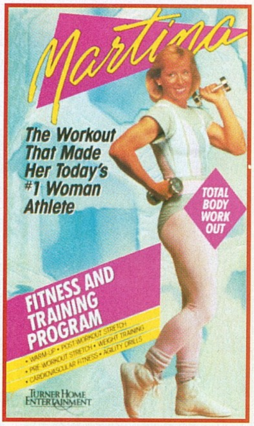
Jodie Foster és a két évvel ezelőtti nyertes **Kathy Bates** volt az idei Oscarosztás két legtermészetesebben bevonuló hölgye, a férfiak közül pedig a nagy tét okozta feszültséget kiválóan palástoló **Clint Eastwood** és **Gene Hackman.** És ha lett volna ilyen díj: a legcsacskábban kacarászó művésznő címét az ifjú **Marisa Tomei** nyerte volna el azzal, hogy sem érkezéskor, sem távozáskor nem tudott kiesni az első ízben Oscar-nyertes színésznő önfeledten civil szerepéből.

Návai Anikó
(Hollywood)

MICHAEL DUDIKOFF
The world watched.
The world waited.
But one man risked
everything for freedom.
THE HUMAN SHIELD
CANNON PICTURES PRESENTS MICHAEL DUDIKOFF "THE HUMAN SHIELD" TOMMY HINKLEY AND STEVE INWOOD AS "ALI DALLAL"
MUSIC BY STEPHEN BARBER PRODUCTION DESIGNER ITZIK ALBALAK DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY YOSSI WEIN STORY BY MIKE WERB AND MANN RUBIN SCREENPLAY BY MANN RUBIN
CANNON
PRODUCED BY CHRISTOPHER PEARCE AND ELIE COHN DIRECTED BY TED POST

MEGJELENIK 1993. május 18-án

Martina fitness és kondi-

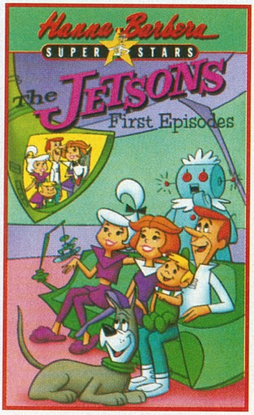
Színes, szinkronizált amerikai film
65 perc

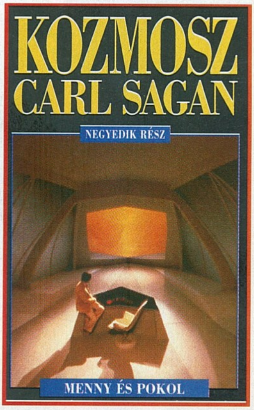
Ma Martina az első számú női teniszcsillag. Ebben a gondosan és igényesen elké-szített videóprogramban Martina lépésről lépésre bemutatja, hogyan érte el fantasztikus fizikai kondícióját, és bebizonyítja, hogy ez Önnek is sikerülhet.

A férfi, akit Flinstonnak hívtak

Színes, szinkronizált Hanna-Barbera rajzfilm
90 perc

Frédi az? Vagy Rock Slag a titkosügynök? A történet mindenkit találgatásra és ha-hotázásra ingerel. Egyenest a kőkorszakból érkezett és most sem hazudtolja meg önmagát. Aki végignézi, csak egyvalamit fűzhet hozzá: SUBIDUBIDÚ!

KOZMOSZ IV. rész
Menny és pokol

Színes, szinkronizált, amerikai isme-retterjesztő tudományos film.
65 perc

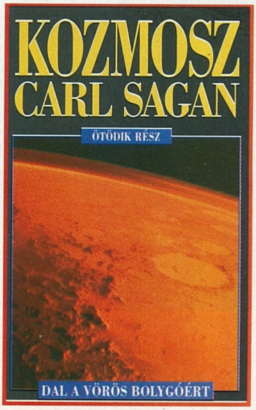
Miként alakult ki a Naprendszer, milyen katasztrófák, kozmikus összeütközések játszódtak le az évmil-liók során? A Vénusz pokla s a Föld környezete: mi fenyegethet bennünket a világűrből?

A JETSON család - első epizódok

Színes, szinkronizált, Hanna-Barbera rajzfilm
94 perc

Nevessünk együtt a JETSON-család kalandjain, kísérjük el őket a jövőbe, ahol találkozhatunk ROSIE-val, a robottal és ASTRO-val az elektronikus kutyával is.

Hanna-Barbera

KOZMOSZ V. rész
Dal a Vörös Bolygóért

Színes, szinkronizált amerikai isme-retterjesztő tudományos film.
65 perc

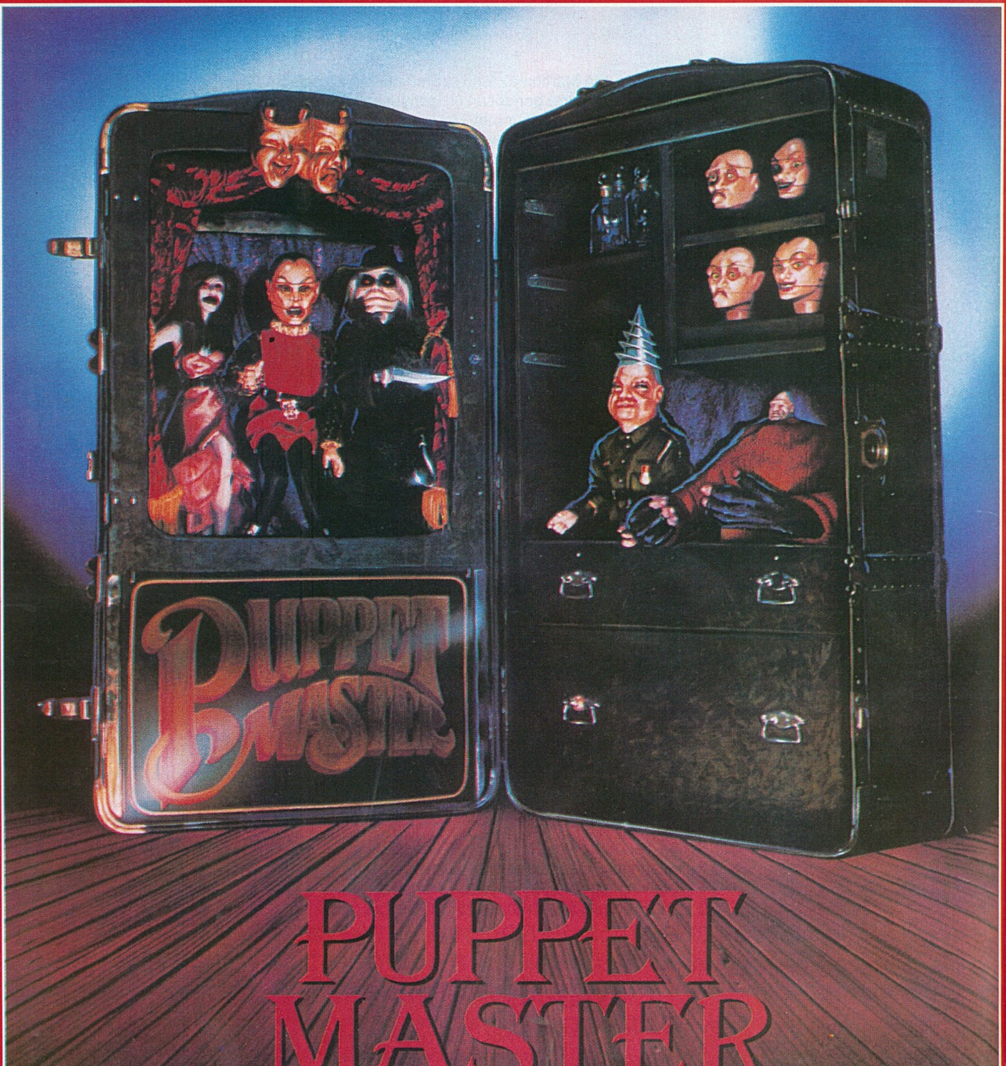
Mit jelentett a Mars, s mit az esetle-ges marsbéli élet az emberiség szá-mára - s volt e alapja H. G. Wells "Világok harca" című regényének?

ZOOM

1024 Budapest, Keleti Károly u. 28/b Telefon: 115-9411 Telefax: 115-3048

Kiadja és forgalmazza

a VIDEO RENT és a GALAXY HOME VIDEO

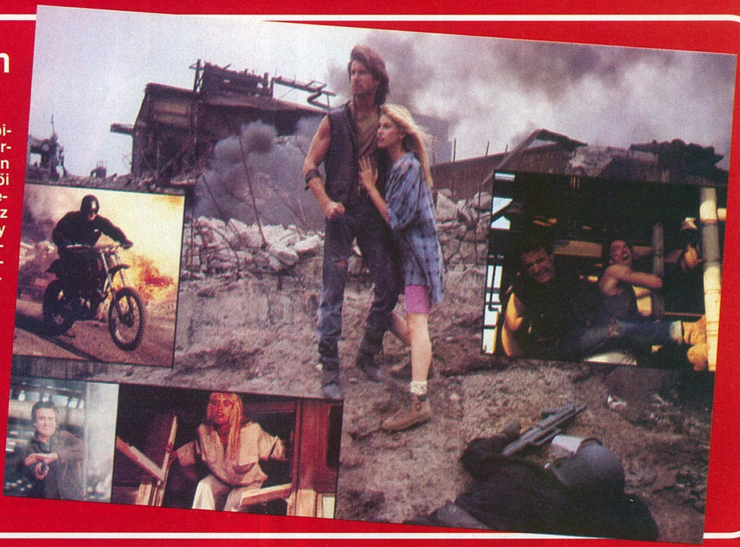

Gyilkos bábuk

Fizikusok nyomoznak a híres bábukészítő, André Toulon után, aki állítólag felfedezte az élet titkát.
A mester azonban a gyilkolás művészetét találta meg, különleges tulajdonságokkal felruházott bábui formájában.
A gonosz hadsereg halálos titkok őrzésére van programozva, és nem szereti a kíváncsiskodókat.

Fehér Fantom
(After Shock)

Los Angeles a jövőben. Sabina, a titokzatos fiatal lány letartóztatásból szökik, ismeretlen cél felé tart, és elszánt üldözői miatt túlélési esélyei nincsenek. A véletlen egy segítőkész idegennel hozza össze, és így látványos harcokban szállhatnak szembe az ellenségekkel. akik között egy robot fejvadász a legveszélyesebb. Az akciókkal teli történet vége váratlan fordulót vesz...

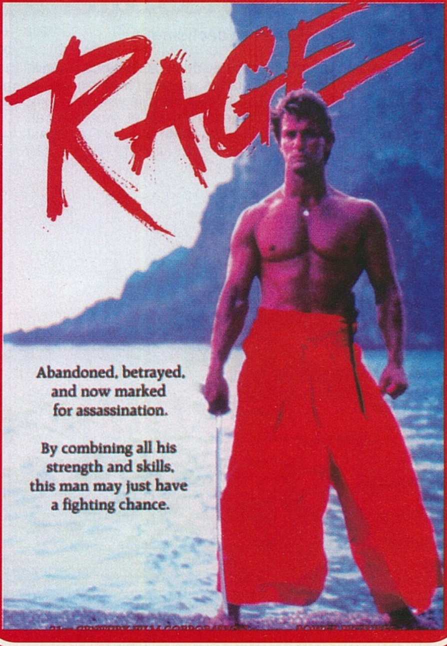

Rendőri megbízatás
(Cop Target)

Farley Wood amerikai rendőr életveszélyes kalandokba keveredik egy Karib-tengeri szigeten. Túszkiszabadítási akciója közben kiderül, hogy az életben a barátok és az ellenségek állandóan helyet cserélnek.

Mindenre elszántan
(Rage)

Rene (Richard Norton) üzletember olyan gyilkosságért van börtönben, amit nem követett el. Mikor bizonyítékok hiányában kiengedik, meg akaja tudni, hogy kinek állt az útjában. A tettes legyőzéséhez azonban különleges harci képességekre van szüksége. Rene megtanulja az új kickboxtechnikát, és elindul, hogy megkeresse ellenségét.

Kikaparod megkapod

(Paydirt)

Willis Embry börtönpszichológust elhagyta a barátnője. Nincs ideje búslakodni, mert sok az elítélt. Egyikük, egy haldokló öregember nagy titkot bíz rá. Föld alá rejtett dollármilliókról beszél. A hatalmas vagyon egy részét rokonára hagyná, ha Willis megtalálja a rejtekhelyet. Az öreg titkát kihallgatják a szomszédos cellában is. Willis feltételezései szerint a dollármilliókkal teli láda Jessica Lodge lakása alatt van. A frissen elvált Jessica enyhén szólva nem örül egy új férfi jelenlétének, különösen, ha az nem akar mást, mint feltúrni a háza alagsorát.

Színes, szinkronizált amerikai vígjáték
Főszereplők: Jeff Daniels, Catherine O'Hara
Rendezte: Bill Phillips
90 perc

RANK

A pusztai farkas

(Steppenwolf)

Harry Haller teljes depresszióba süllyed és az öngyilkosság gondolatával foglalkozik. A családból és a társadalomból kiábrándult, az emberektől és a hagyományos értékektől megundorodott, kiégett alkoholista lett belőle. Személyisége kettészakad egy művelt, szelíd tudósra és egy kaotikus fenevadra. Hermina és Pablo mozdítja ki Hallert szenvedéseinek ördögi körforgásából. Ők vezetik be a férfit az érzékiség világába, a nemiségbe és a művészet érzéki megélésébe.

Színes, feliratos USA thriller
Főszereplők: Max Von Sydow, Dominique Sanda
Rendezte: Fred Haines
105 perc

IFEX

Műsoros VHS kazetták – Mokép Video

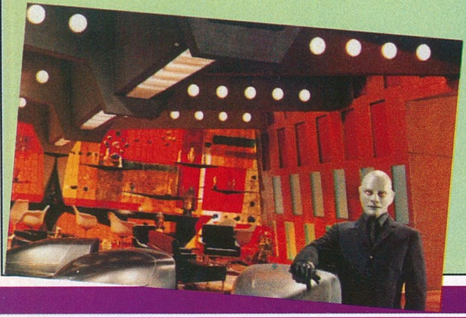
Fantomas visszatér

(Fantomas se déchaine)

A Juve felügyelő és Fantomas közötti ádáz csata újra kezdődik. Most egy tudóst raboltat el Fantomas. Juve újít módszerein, jól felkészült rendőrséget szervez és újabb titkos fegyvereket akar bevetni. Helene és Fandor is ötleteken töri a fejét, amelyeket alkalmazni tudnak a gonosztevők ellen. Megpróbálják Fantomast saját területén legyőzni, aki főhadiszállását ezúttal egy vulkán belsejében alakítja ki.

Színes, szinkronizált francia kaland
Főszereplők: Jean Marais, Louis De Funes
Rendezte: Andre Hunebelle
94 perc

GAUMONT

Superman III.

(Superman III.)

Clark Kent észreveszi, hogy egy olajfinomító lángokban áll. Nem sokat tétovázik: Supermanként eloltja a lángokat és megmenti fotós kollégája életét is. Ünnepségen köszöntik az olajfinomító eloltásával óriási tettet végrehajtó Supermant, aki egy mesterséges kriptonitot kap ajándékba. Ez ugyan nem öli meg csupán megváltoztatja viselkedését. Ezentúl nem hajthat végre jótetteket. Így Clark és Superman különálló személyiségek lesznek. A Rossz még öltözetét is megváltoztatja. A Jó keserves küzdelemben legyőzi a Rosszat, és ismét egyesülnek.

Színes, szinkronizált amerikai sci-fi
Főszereplők: Christopher Reeve, Richard Pryor
Rendezte: Richard Lester
120 perc

U.G.C. Droits Audiovisuels

Mokép Video Kiadó
1081 Budapest, Fiumei út 25.

A filmeket megtalálja a Video Nívó ügynökségnél is:

RICHARD DONNER

Richard Donner otthonos a filmműfajok világában, legyen az akciófilm, vígjáték, sci-fi, horror vagy éppen ifjúsági kalandfilm. Egyszóval szinte mindent tud a szakmáról, amit csak tudni lehet. Filmjeit pedig ott találjuk a 70-es és 80-as évek legjobban jövedelmező alkotásai között.

Richard Donner valójában színész akart lenni. Hogy mégsem lett belőle középszerű színpadkoptató, az a neves rendezőnek, *Martin Ritt*nek köszönhető, aki egyszer azt találta mondani neki, hogy akik nem tudnak rendezni, azokból lesznek a színészek, s ez fordítva is igaz, akik nem tudnak játszani, azokból lesznek a rendezők. Donner megértette a célzást, érdeklődése a filmkészítés rejtelmei felé fordult.

1939-ben született New Yorkban, „kora délután" – szokta mellétenni. *Richard Donald Schwartzberg* néven a Packer Junior College, majd a New York-i Egyetem hallgatója lett, ekkor kezdett el a színkör előadásaira járogatni. Az 50-es évek második felében átköltözött a nyugati partra, ahol kezdetben reklám- és dokumentumfilmeket, valamint tudományos ismeretterjesztő kisfilmeket készített. Később lehetőséget kapott arra, hogy bedolgozzon egy-két tv-sorozatba is. Az áttörést is egy ilyen, a (kezdő) *Steve McQueen* nevével fémjelzett szériawestern, a *Körözés: Élve vagy holtan* (Wanted: Dead or Alive) hozta meg számára. A siker hatására beindult a nagyüzem, s az idők során olyan klasszikus tv-sorozatok egész sorában rendezett epizódokat, megszámlálhatatlan mennyiségben. Csak néhány ezek közül a mára már fogalommá vált sorozatok közül: *A szökevény* (The Fugitive), *A férfi az U.N.C.L.E.-ből* (The Man from U.N.C.L.E.), *A vad Vadnyugat* (The Wild Wild West), *F.B.I.* (The F.B.I.), *Cannon*, *Kojak* és a *Homályzóna* (Twilight Zone). E tekintélyt parancsoló lista láttán szokta mondogatni, hogy mindig is a szerencse fiának tartotta magát, hogy azt csinálhatta, amit csinált.

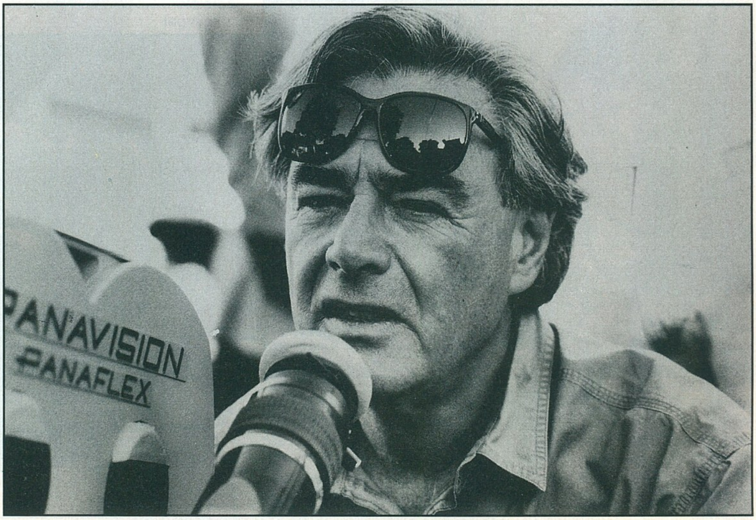
Donner szerint az *Ómen* (1976) megrendezése volt pályája fordulópontja. Nem mintha előtte nem készített volna filmet, de ki kíváncsi egy rendező kezdeti tapogatózó lépéseire az Ómen láttán?

Önjelölt és hivatásos próféták sora jövendölte már meg az Antikrisztus megszületésének időpontját. Sokak számára valamennyi közül a leghatásosabbnak, legmeggyőzőbbnek eddig Richard Donner látomása bizonyult. Meglehet, Donner elképzelése vitatható, ám előadásmódja tagadhatatlanul lenyűgöző, az első pillanattól kezdve magával ragadó. Ez pedig egy film esetében köztudottan nem hátrány.

Donner szuperhorrorja – egy Antikrisztus mi másnak is lehetne a főszereplője? – 1976-ban született. Ekkorra a világ már túl volt a *Rosemary gyermeke* (Rosemary's Baby, 1968) okozta döbbeneten és *Az ördögűző* (The Exorcist, 1973) kiváltotta tömeghisztérián. Tetőzött az a rémfilmhullám is, amelynek alapját a 60-as évek végének lázadó ifjúságától való félelem képezte. *Mia Farrow* magzata, *Ellen Burstyn* kislánya és *Gregory Peck* kisfia egy ördögi folyamat állomásai, melynek célja, hogy az eljövendő Antikrisztus az útjában állókat elpusztítva hatalomra tegyen szert, s megvalósítsa a Sátán uralmát a Földön.

Az Ómen-trilógia (II. rész: *Damien – Omen II.*) (1978), III. rész: *A végső összecsapás* (The Final Conflict, 1981) egyenes vonalon, következetesen viszi végig a történetet, a legátfogóbb s legplasztikusabb képet rajzolva az Antikrisztus eljöveteléről. Teszi mindezt úgy, hogy a filmtől elvárható alaphangulatot, a baljóslatú fenyegetettség nyomasztó érzését végig fenn tudja tartani, sőt az izgalmak és a fantasztikus ötletek mesteri adagolásával még tovább is képes feszíteni a húrt.

Az Antikrisztus életre keltése után egy újabb nehéz feladat következett, Amerika egyik élő mí-

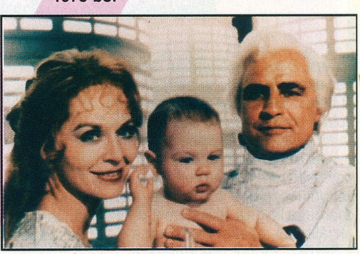
tosZát, a Supermant kellett megfilmesíteni. A *Csillagok háborúja* (Star Wars, 1977) sikerén fölbuzdulva a *Superman* volt az első azon hősök sorából, akik a képregények világából indultak (újra) a mozi meghódítására. A film a nagyszerű trükköktől és kiváló díszletektől, jelmezektől tobzódó science-fiction gyöngyszeme, a színészi játék *Marlon Brando* és *Gene Hackman* diadala. Egyfelől hódolat a múlt népszerű művészetét föltámasztó modern divat előtt, másfelől lélegzetelállító képi bravúrok sorozata. A néző tehát megkapja mindazt a szenzációt, amit a reklámok ígérgettek neki. A Szuperember kiválóan végzi a dolgát – New York, San Francisco ege alatt, a Föld felett, a csillagok között, sőt azon túl is. A Superman képes vonatokkal versenyt futni, rakétákat visszatartani, sőt képes megállítani, visszafordítani az időt, a szuperhős megmenti az életnek halott kedvesét, újból kiegyenesíti a lerombolt hidakat, visszahelyezi eredeti helyükre a hegyeket, egyszóval a Superman képes az egész világot (ti. Amerikát) megmenteni.

Sokáig úgy tűnt, a Superman II.-t is ő fogja rendezni, ám miután *Richard Lester* megvágta a próbatekercset, Donner már hiába kereste a nevét a vásznon. A rendező két kisebb mozival vigasztalódott, *A játékszerrel* (1982), amely egy *Pierre Richard*-vígjáték amerikai változata volt, valamint a *Belső mozdulatok* (1980) című filmjével, amely egy kis bárban játszódik. Itt gyűlnek össze néhányan (többek között *John Savage, David Morse és Amy Wright*), akiket az élet kemény próbára tett, és akiknek a szolidaritás és a szeretet segítségével sikerül ismét beilleszkedniük a közösségbe. És máris ott volt 1985, amely újból Donner nevétől volt hangos. Az ok a *Kincsvadászok*, illetve a *Sólyomasszony* volt.

Superman I.: 1978-ból

A *Kincsvadászok* a Spielberg-művekből kikerülő családi mozik egyik jellegzetes darabja, a valóság és képzelet mezsgyéjén mozgó látványos mese, ha nem is mindvégig a felhőtlen, derűsebb fajtából. Egy hatalmas buli, szinte minden filmműfaj ötvözete. Két társaság, egy kalandra éhes, izgága kölyökbanda és egy kellően elvetemült és tökkelütött gengszterbanda között folyik az öldöklő küzdelem, a néhai Félszemű Willy főhivatású kalózkapitány elrejtett kincseiért. Egy burleszk típusú lágy horrornak megfelelően a harcban minden „fegyver” megengedett: egy megfagyott hulla a frigóban, Frankenstein a pinyóban, no meg kaland kaland hátán, csak bírjuk fenékkel, légszomjjal és rekeszizommal.

S mi a helyzet a *Sólyomasszonnyal*?

Egy középkori legendában minden benne van, mi szem-szájnak ingere. Kaland és izgalom. Sodró cselekmény. Romantika és beteljesülésére váró szerelem. Ármány és gonoszság. Varázserő és egy adag miszticizmus. Étienne de Navarre és a Sólyomasszony története pontosan ilyen. Hőseinknek, a Richard Donner rendezte fantasy kalandfilm főszereplőinek csak rengeteg bonyodalom árán sikerül megtörniük az őket sújtó átkot. És ez így van rendjén, minden nehézség ellenére a végén győzedelmeskednie kell a tiszta és hűséges szerelemnek, hiszen a lelkünk mélyén nemcsak hogy mindnyájan úgy gondoljuk, de hiszünk is abban, hogy e legnagyszerűbb érzésnek diadalmas-

A Radio Flyer még bemutatásra vár

Richard Donner rendezései:

X-15 (1961)
SÓ ÉS BORS (Salt and Pepper, 1968)
TWINKY (1969)
LUCAS TANNER (1974)
A NEGYEDÉVESEK (Senior Years, 1974) tv
SARAH T.: EGY ALKOHOLISTA TINÉDZSER PORTRÉJA (Sarah T.: Portrait of a Teenage Alcoholic, (1975) tv
ÁRNYÉK AZ UTCÁKON (Shadow in the Streets, 1975) tv
BRONK (1976)
ÓMEN (The Omen, 1976)
SUPERMAN (1978) (Mokép Videókiadó)
BELSŐ MOZDULATOK (Inside Moves, 1980)
ÓMEN III. – A végső megoldás (The Final Conflict, 1981, társproducer)
A JÁTÉKSZER (The Toy, 1982) (Videa)
KINCSVADÁSZOK (The Goonies, 1985, társproducer is) (Intervideo)
SÓLYOMASSZONY (Ladyhawke, 1985, producer is) (jön videón: Guild)
ELVESZETT FIÚK (The Lost Boys, 1987, társproducer) r: Joel Schumacher (Intervideo)
HALÁLOS FEGYVER (Lethal Weapon, 1987, producer is) (Intervideo)
SZELLEMES KARÁCSONY (Scrooged, 1988, producer is) (Duna Film)
HALÁLOS FEGYVER 2 (Lethal Weapon 2, 1989, producer is) (InterVideo)
MESÉK A KRIPTÁBÓL (Tales from the Crypt, 1989, társrendező Walter Hillel és Robert Zemeckisszel) (Duna Film)
ESZELŐS (Delirious, 1991, társproducer)
RADIO FLYER (1992) (jön: Columbia TriStar)
HALÁLOS FEGYVER 3 (Lethal Weapon 3, 1992, producer is) (Intercom)

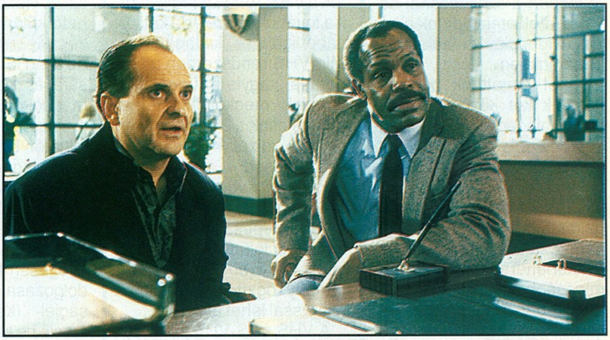
kodnia, a gonosznak pedig pusztulnia kell.

Nos, ha már Donner „védelmében" az utolsó „töltényünk" is elfogyott, akkor jön a golyós zsaru. Nem is egyszer, de háromszor, a minden idők egyik legsikeresebb akciósorozatává érett *Halálos fegyver*ben. A címadó halálos fegyver nem más, mint a *Mel Gibson* által játszott tökös zsaru, aki azonban felesége elvesztése miatt az öngyilkosság gondolatával foglalkozik. Mivel azonban saját bevallása szerint túl gyáva volt a halálhoz, inkább azt a megoldást választotta, hogy minél önpusztítóbb akciókban vesz részt, hátha „bejön egyszer" neki. Ezek után már nem meglepő, hogy annyi csihi-puhit, lövöldözést, autózást és robbantást sorakoztatott fel a film, hogy ilyet még nem látott a világ. A rendező becsületére legyen mondva, ügyesen keverte a kártyát (Donner imádja az akciókat), nagyszerű érzékkel találta meg a helyes arányt a feszültségek és a feloldások, az akciók és a (fekete) humor adagolása között. S mert a recept bevált, következett a második (1989), majd a harmadik rész (1992), természetesen az eredeti fekete-fehér páros (Gibson–Danny Glover) felállásban, megtűzdelve Lesóval (Joe Pesci), a kiszólásairól ismert könyvelő törpével, s további akciókkal. Kell-e ennél több? Igen! Donner bedob még egy végső poént: Gibson megtalálja a női alteregóját, akibe persze rögtön beleszeret, s mit ad Isten, viharos érzelmei nem maradnak viszonzatlanul. A rendőr hadnagy igazi, dögös nő, s legalább annyira őrült, mint a hosszú hajú nyomozó a legjobb pillanataiban.

Hát, ennyi! Ő Richard Donner, napjaink egyik legsikeresebb rendezője, akinek aranyból van a keze, hiszen bármihez nyúl, kasszasiker lesz belőle. Már a televíziónál az egyik legjobbként tartották számon, ám csúcson van Hollywoodban is, immár több, mint másfél évtizede. Feleségével, Lauren Shuler-Donnerrel Los Angelesben él, gyermekei nincsenek. Ha valaki véletlenül mégis rákérdezne erre, csak annyit szokott válaszolni: *„A filmjeim az én gyermekeim".* **Sz.G.G.**

Rene Russo, Mel Gibson méltó női társaként a Halálos fegyver 3-ban

Joe Pesci és Danny Glover: Halálos fegyver 2.

Gibson és Glover – új fejezet a rendőrpárosok filmtörténetében

TESZT

A mérések a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet laboratóriumában készültek. A tesztet összeállította és az értékeléseket készítette Géczy Géza

Három igazi szuper

Két hónappal ezelőtti számunkban a szokásosnál bővebb áttekintést adtunk a hazai videópiac kínálatából. Tesztünkben húsz videómagnót mutattunk be, melyeknek két közös vonásuk volt: mindegyik VHS-rendszerben dolgozta fel a képet, és kísérőhangjukat állófejjel, a hoszszanti hangcsíkon rögzítik. Széles és változó szolgáltatási körük jól bizonyítja, nem csak a csúcskészülékekkel lehet sokat elérni, képminőségben és hangvisszaadásukban az igényesebb elvárásoknak is jobbára eleget tudtak tenni – a rendszer adta korlátok között. Persze éppen ezek a korlátok késztették a VHS-rendszer fejlesztőit a továbblépésre és a kritikusabb igények kielégítésére. Míg VHS rendszerben a sorbontás, vagyis a függőleges vonalak megkülönböztethetősége csak a 240–260-at éri el, s a rajzolat utána kezd összemosódni, addig a Super-VHS, vagyis S-VHS rendszer 400 sor produkálására is képes. Mindezt más konstrukciójú fejjel és módosított, nagyobb frekvenciatartomány rögzítésére alkalmas eljárással lehet elérni.

A VHS és S-VHS jelek rögzítésében nagyon leegyszerűsítve a műszaki megoldást a rögzítési elv nem változik, de laikus videós számára is érezhető különbségek lehetnek a készülék belsejében, hiszen az S–VHS videójelek fogadására és kiadására ezeken a magnókon egy speciális, kerek négypólusú csatlakozó található. Ez egy-egy érpáron külön fogadja vagy adja ki a külön választott Y, vagyis világosságjeleket és külön a „C", vagyis színjeleket. E nagy gondosság célja, hogy a lényegesen finomabb jelek feldolgozása esetén a világosságjel- (képtartalom-) információ ne keveredjen a színjelek rögzítésére, illetve visszaadására szolgáló jelekkel, zavaró mintázatokat, képzavarokat okozva. Az S–VHS jelrögzítéshez S–VHS kazetták is tartoznak, melyek méreteikben teljesen megegyeznek a VHS-sel, de a hordozó anyagon lévő mágnesezhető szemcsék lényegesen finomabbak és jelrögzítés során a videófejtől is más fejáramot igényelnek. Mindebből egy dolog kisejlett; ha a méretek azonosak, annak valami célja van: a kazetták ide is, oda is bedughatók. Ez így igaz, azzal a megkötéssel, hogy ha van egy VHS magnónk, azon nem tudjuk lejátszani az S–VHS anyagot, de az S–VHS magnók a Super rend-

szeren kívül VHS rendszerben is tudnak felvenni és lejátszani. Ráadásul a videómagnó a behelyezett kazettától függően automatikusan is kiválasztja a kívánt rendszert, mielőtt a videós eltévesztené a megfelelő átkapcsolást. Még látványosabb a Hi-Fi hangrendszereknél a hangjelek feldolgozása. A két hónappal ezelőtti tesztben mindegyik magnó a videószalag felső részén lévő 1 mm-es keskeny csíkra rögzítette a hangjeleket, gyakorlatilag ugyanazzal az eljárással, mint ahogyan az az audiómagnóknál történik, ám ennek csupán félsebességén (normál [SP] sebesség 2,3; míg a hosszú lejátszás [LP] 1,1 cm/s.). Ha meggondoljuk, hogy a videók így is esetenként 0,1% alatti nyávogást tudnak és átvitelük a 12-13 kHz-et simán eléri, nem is olyan rossz a végeredmény. De csak ennyi, és a jel/zaj viszonyra azért nem lehetnek olyan büszkék.

Nos, mivel a rendszeren belül továbblépni nem lehetett, jött az egészen más elven dolgozó Hi-Fi hangrögzítés, mely már az ínyencebbek igényeit is kezdi kielégíteni. Ennek alátámasztására csak egy szerény utalás, hogy a mostani tesztben szereplő *NV–FS88EE*-t a Hi-Fi Magazin 1992/3 (sajnos utolsó, búcsúszámában) is bemutatták, és szigorú audiós füllel is verte a legjobb szalagosokat, akár a Revox A77-et, vagy B77-et. Persze a hangot nem közvetlenül teszi analóg módon a szalagra, hanem – bár az analóg elv marad – előbb átalakítja az URH rádiózásból ismert FM jellé, és most már ezt a jelcsomagot a forgófejeken keresztül a ferde csíkos sávon ülteti a szalagra. Így lényegesen nagyobb relatív szalag-fej sebességet lehet biztosítani.

A lényegi különbségeket – hiszen ezeket korábbiakban már többször részleteztük – csak dióhéjban foglaltuk össze annak érzékeltetésére, hogy a VHS-ekhez képest műszakilag, minőségileg milyen változást jelent az S–VHS és a Hi-Fi hang.

A most tesztelt mindhárom készülék, az említett *NV–FS88EE,* annak nagyobb testvére, az *NV–F200EG,* és az editálók királyának nevezett *NV–FS8000EG,* e kategóriába tartozik és áruk alapján sem éppen a hétköznapi igényeket elégítik ki. (Áraráнyaik a német piacon is hasonlók: 2300, 2800, illetve 6000 DM.)

SZOLGÁLTATÁSOK

Típus	NV–FS88EE	NV–FS200EG	NV–V8000EG
ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK			
Vételi színnormák	PAL, SECAM	PAL, SECAM	PAL, SECAM
Vételi hangnormák	OIRT/CCIR	CCIR	CCIR
Forgófejek száma (fejdobban)	4 video, 2 audio, 1 törlő	4 video, 2 audio, 1 törlő	4 video, 2 audio, 1 törlő
Hálózati feszültség	220–240V (50/60Hz)	220–240v (50/60Hz)	220–240v (50/60Hz)
Méretek/szél.xmag.xmélys. (mm)	430x109x403	430x109x403	480x148x484
Tömeg (kg)	7,5	7,6	14
Játékidő (E240-es kazettával, perc)	240/480	240/480	240/480
Gyorsképkeresés (előre-hátra)	9x/9x	9x/9x	9x/9x
Áttekercselési idő (előre-hátra)	145/143 mp	141/142 mp	140/143 mp
SZOLGÁLTATÁSOK			
Lassítás	1/30–1/7	1/30–1/7	1/30–1/7
Gyorsítás	–	–	–
Állókép	van	van	van
Indexkeresési rendszer	20 helyre	20 helyre	99 helyre
Részletismétlés	van	van	van
Utóhangosítás	van	van	van
Eltelt idő kijelzése	van	van	van
Hátralévő szalagidő kijelzése	van	van	van
Hozzáférés-letiltás	nincs	nincs	nincs
Képélesség-állítás	van	van	van (+színszabályozás)
PROGRAMOZHATÓSÁG			
Vonalkódolvasóval	távvezérlőben	önállóan	önállóan
Napi programok száma	8	8	8
Programozható napok száma	1 hónap	1 hónap	1 hónap
Naponta ismételhető program	van	van	van
Hetente ismételhető program	van	van	van
Gyorsfelvétel	van	van	van
Biztosítás hálózatkimaradás esetére	60 perc	60 perc	60 perc
AUTOMATIKÁK			
Gyorsindítás	van	van	van
Szalagállásstop	van	van	van
Visszatekercselés	van	van	van
Fejtisztítás	van	van	van
Színnormaváltás	videobemeneten kézi	videobemeneten kézi	videobemeneten kézi
Kazettaazonosítás	van+kézi	van+kézi	van+kézi
KÜLÖNLEGESSÉGEK			
Sztereó hang (állófejes)	nincs	nincs	nincs
Hi-Fi sztereó hang	van	van	van
Időalap korrektor (TBC)	nincs	van	van
Zajszűrő	van	van	van
Inzert felvétel	van	van	van
Távvezérelhető funkciók (magnó)	2 magnóra	2 magnóra	2 magnóra
+ programválasztás	van	van	van
+ LCD kijelzés	van	vonalkódolvasón	vonalkódolvasón
+ időprogram	van	vonalkóddal	vonalkóddal
CSATLAKOZÓK			
Antenna be/ki	75 ohm (koax)	75 ohm (koax)	75 ohm (koax)
Video be/ki	Scart (ki-be FBAS, Y/C) Scart (ki-be video) Hosiden ki-be	Scart (ki-be FBAS, Y/C) Scart (ki-be video) Hosiden ki-be + elöl be	Scart (ki-be FBAS, Y/C) Scart (ki-be video) Hosiden ki-be + elöl be
Hang be/ki	RCA ki-be (hátul)	RCA ki-be, + elöl be	RCA ki-be + elöl be
Mikrofon/fejhallgató	van/van	van/van	van/van
Kamerastop/szerkesztés	van/5 pólusú	van/5 pólusú	van/5 pólusú
Ár (Ft)	129 000	189 000	395 000

MŰSZAKI JELLEMZŐK

Típus		NV–FS88EE Specifikált	NV–FS88EE Mért	NV–FS200EG Specifikált	NV–FS200EG Mért	NV–V8000EG Specifikált	NV–V8000EG Mért
Vételi csatornák/frekvenciák (MHz)		VHF	41–	VHF	44,2–	VHF	43,2–
		kábel	–306	kábel, hiper		Kábel, hiper	
		UHF	432–875	UHF	–862	UHF	–863
RF kimeneti csatornák		32–40	32–40	32–40	32–40	32–40	31–40
RF kimeneti szint (mV)		–	2,1	–	2,3	–	2,1
Video kimeneti szint ($V_{csúcs–csúcs}$)		1,0	1,05	1,0	1,1	1,0	1,1
Video kimeneti impedancia (ohm)		75	75	75	75	75	75
Video jel/zaj arány (dB)	VHS		42/38		44/42		44/42
	S–VHS		–		–		–
Sorbontás (sor)	VHS	240	255/230	240	260/240	240	260/250
	S–VHS	400	›400/350	400	›400/~400	400	›400/~400
Hang jel/zaj arány (dB)	állófejes sáv		54/50		52/49		52/49
	Hi-Fi sáv		89,8/89,3		90,7/90		94/94
Hangfrekvenciás átvitel (Hz–kHz)							
	állófejes sáv	–	45–12/44–6,5	–	42–12/42–7	–	40–11,5/45–7
	Hi-Fi sáv	20-20	‹20-›22/‹20-›22	20-20	‹20-›22/‹20-›22	20-20	‹20-›23/‹20-›23
Nyávogás hangban (+ %)							
	állófejes sáv	–	0,16/0,17	–	0,12/0,13	–	0,11/0,11
	Hi-Fi sáv	0,005	0,01/0,012	0,005	0,009/0,01	0,005	0,009/0,009
Értékek: SP/LP							

Az NV–F88EE és az NV–FS200EG első ránézésre szinte megszólalásig hasonlít egymásra, néhány aprónak tűnő különbség, melyek a szolgáltatásokat teszik teljesebbé, elsősorban azoknak fognak kifizetődni, akik több szerkesztést, másolást végeznek. Ilyen például az előlapra is kivitt jelfogadási lehetőség az FS–200-asnál, ami lehetővé teszi, hogy a kijelző ablaka alatti fedél eltávolítása után S-videó jeleket vagy harangcsatlakozókon (RCA) videó és sztereó hangjeleket adjunk be a készülékbe. A hátoldalon is megvannak a fogadási és jelkiadási pontok, de szerkesztésnél, kameránál praktikusabb ez a hozzáférés. A megfelelő jelforrást kapcsolóval lehet kiválasztani.

Szintén az FS–200-as többletszolgáltatása a Time Base Corrector (TBC), vagyis az időalap-korrekció, amely normál VHS kazettáknál kevésbé érezteti hatásosságát. Rögtön szembetűnik azonban tudománya, ha VHS–C kazettákat teszünk a készülékbe. A kamkorderek kis fejei által készített felvételek a normál fejjel lejátszva sokszor kicsipkéződnek, a sorok között „időhibák" keletkeznek, és ezeket teszi helyére a TBC. Ez persze az előlapon lévő kapcsolóval ki-be iktatható.

S ha már leltárt készítünk, mindkét készüléken van egy JOG/SHUTTLE feliratú gomb, vagy pontosabban tárcsakombináció, a könnyebb és pontosabb képkiválasztáshoz. Az FS–200-nál még a távvezérlőre is rákerültek a nagyméretű gombok, inkább kényelmi szempontokat szolgálva, ha valaki mozgáselemzéshez akarja használni, mert ha „vágni" akarunk, úgyis odaülünk a képmagnó elé. A szóösszetételnek az első része vonatkozik a képléptetésre, mely mindkét irányba nagy pontossággal végezhető, míg a külső gyűrű elfordításával lassíthatunk vagy gyorsíthatunk 1/30-as „sebességtől" egészen a 9-szeres képkeresésig. A képléptetés egyébként nagyon jól működött, teljesen stabil volt (az apró függőleges remegést is korrigálni lehetett), bár kevés zavar maradt a kép alsó részén, ám ez nem rontotta az összhatást. Gyorskereséskor is csak meglepően vékony csíkok osztották meg a képet, a folyamatosság hatását jól megtartva.

Mindhárom készülék igen könnyen programozható a Panasonicnál ismert vonalkód-beolvasás segítségével. Maga a vonalkód már ismert a kereskedelemből, hiszen az árufélességek nagy részén a könnyű azonosítás miatt ez megtalálható. Nos, ugyanilyen meghatározott rendben elhelyezett vonalak napoknak, óráknak, perceknek, sőt programoknak is megfelelhetnek, és e vonalkombinációk felett elhúzva a kiolvasót (scennert) minden beírás helyett azonnal megjelenik a kijelzőn a felvenni kívánt műsor kezdeti és befejezési időpontja.

A külföldi rádióújságokban ez benne is van, nálunk ugyanúgy hiánycikk, mint a VPS. A leolvasásra az FS–200-asnál és a 8000-nél külön stift szolgál, míg a 88-nál a távvezérlőt kell odatartani.

Maradva még mindig a szolgáltatásoknál, az NV– FS88-nál hiányoltuk, hogy az előlapról lemaradtak a jelfogadási lehetőségek, és bizony kényelmetlenebbé teszi a kameráról, másik magnóról törté-

nő átmásolást. Az NV–FS–200EG-nél viszont a DK (OIRT) hangot hiányoltuk. Lehet, hogy későbbiekben EE kivitel is kapható lesz, egyelőre azonban utólag kell kétnormásítani a készüléket.

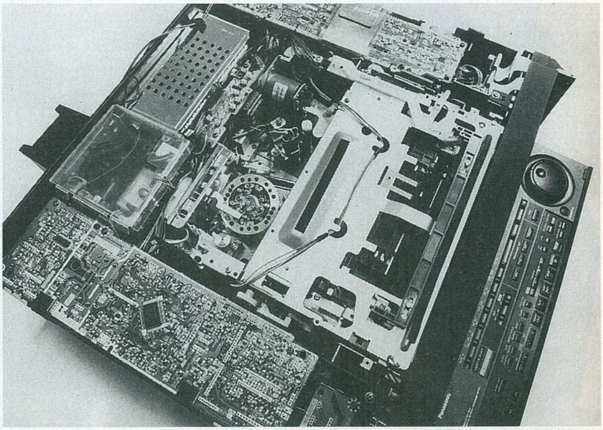
Bár a programozás az említett vonalkódos olvasóval egyszerű, az egy hónapon belüli 8 programozási lehetőség (beleértve a heti vagy mindennapi azonos időben történő programozást is) átlagos, de elegendő. Panasonic-szokás szerint a videóbemeneten jövő jeleknél használni kell a PAL-MESECAM színnormaváltót, de antennajeleknél automatikus a váltás. Így tehát másoláskor kell tudnunk, hogy mit akarunk, milyen kazettát tettünk a magnóba. Egyébként jó szolgálatot tesz a Noise Filter-Edit kapcsoló (Zajszűrés-szerkesztés), mely különben is jó rajzolatú képet a másoláskor még határozottabbá tette. A képvágási munkákhoz az igazi szabadságot azonban mégiscsak a repülő törlőfej által nyújtott insert snitt, vagyis a zavarmentes képbeillesztési lehetőség és az utóhangosítás adja. Ez utóbbinál – csak az újszülötteknek mondjuk – az új hang az állófejes sávra kerül, hiszen a Hi-Fi hang a képjel alatt, abba beleszőve már hozzáférhetetlen, csak a képpel együtt lenne cserélhető.

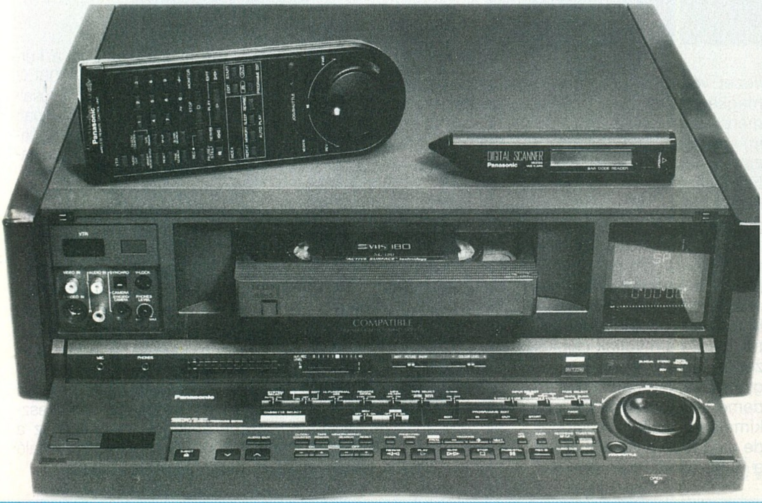
A táblázatból ugyan kiolvasható, de természetesen van indexkeresési rendszer (20 helyre), célkeresés, és mindegyik Panasonic le tudja játszani az NTSC felvételeket is, s PAL kódolással adja tovább a tv-hez.

●

Ennyi előkészítés után illik részletesebben szólni a képről. Bár S-VHS videókról van szó, a fokozatosság elve szerint először a VHS képet értékeltük. Összességében olyan volt, amit egy VHS képtől elvártunk. A sorbontás ábra tisztán és stabilan állt. Semmiféle zavart, moarét nem láttunk, a világos felületek tiszták voltak, a kontúrokat határozottnak éreztük, és a függőleges seprű vonalai közül – melyek a sorirányú bontást jellemzik – a 260 körüli értéket nagy biztonsággal tudtuk leolvasni. Úgy tűnik, hogy a jobb VHS mechanika és nem kevésbé az újabb technológiájú amorf fejek meggyőző hatást produkáltak. A színeket is tisztának, a tv-műsorral készített felvételt nagyon jó minőségűnek ítéltük. Azt már csak mellékesen jegyezzük meg, hogy mind az FS–88-on, mind az FS–200-on lejátszva NTSC tesztkazettánkat, időközönként azt hihettük, hogy közvetlen tv-, vagy majdnem S–VHS minőséget látunk. Az S–VHS minőség értékelésére az igazi próbát a tv-ből felvett adás visszajátszása jelentette, hiszen maga a tesztkazetta képe olyan tisztán jelentkezett, hogy szinte a tv-készülék adta a minőség határait. Nos, a felvett kép visszajátszásakor a snittek olyan tiszták voltak, hogy alig lehetett az eredetitől megkülönböztetni. Nagyon jó minőségű volt a longplay felvétel is, de itt a színek telítettségében éreztünk némi különbséget, és a finomabb rajzolatú, nagyobb felületeknél (például egy szövet mintázata) volt némi színesedés.

A hang külön fejezetet érdemelne, de röviden fogalmazva, mindkettőt határozottnak, jó jel/zaj viszonyúnak éreztük. Az összehasonlítási alap még mindig az NV–F65-ös, és érdekes módon – s ez lehet, hogy csak beállítás kérdése – a 88-as egy árnyalattal halványabbnak tűnt, az FS–200 viszont egy ugyanilyen árnyalattal határozottabb volt. A zongora csengőn és tisztán szólalt meg, nem éreztük a zajpumpálást, nem volt felfutása, a dob ütni tudott. Bár a dinamika nagy, a jel/zaj viszony jó volt, de természetesen nem szabad CD minőséget várnunk. Mindenesetre tény, ezt a hangot az igényesebb audiopfiek is elfogadják. Táblázatunk értékei önmagukért szólnak, és ebből látható, hogy a 88-as és 200-as között mérve szinte semmi különbség nincs, ami kevés különbséget éreztünk, azt a fülünk súgta.

●

Külön kategória viszont mai bemutatónkban az NV–FS8000EG. Szolgáltatása, tudománya alapján talán megérdemelte egy önálló tesztet is, mégis – bár nem családról van szó – szolgáltatásokban sok a rokonság. Igaz, helyenként felsőbb fokon produkálja mindezt, mint

az előbbi két szereplő. Már a megjelenés is a sötétszürke dobozzal, a lenyitható kezelőpulttá átalakuló ajtóval tekintélyt parancsol, és a 14 kg-os tömeg is belső tartalmat sejtet. A több szenzáció közül az egyik, hogy ha a pulton megnyomjuk a Full size/Compact gombot, akkor a kazettarekesz takaróajtaja eltűnik, majd újra előkerülve csak akkora rést hagy, hogy egy VHS–C kazetta beférjen, aztán újabb gombnyomásra megint VHS fogadásúvá alakul. Persze a behelyezett kazettától függően az elektronika S–VHS–C-re vagy S–VHS-re vált. Természetesen távol tartsa a szalagtól a vibrációkat, melyek elsősorban a Hi-Fi hangot zavarhatják. Tény, hogy a V8000 hangja nagyon szépen és jól szólt. Az NV–F65-höz képest egy árnyalattal határozottabbnak, színesebbnek éreztük, de itt is igaz, hogy az eredeti CD-vel történő összehasonlításban még vannak korlátok.

Mind a pulton, mind a távvezérlőn itt is megtalálható az állóképléptetéshez a tárcsa és a lassításhoz, gyorsításhoz ezt körbevevő gyűrű, amivel szinte tökéletes állóképet és képléptetést, gyorsítást, lassítást tudtunk produkálni. Tulajdonképpen él- TBC, ami „kivasalja" mindazt, aminek egyenesnek kell lennie, és még a gyenge másolatok elhajló vonalaiból is kihozza, amit ki lehet hozni.

Az is igaz viszont, hogy e sorkezdeteket összerendező korrekció némileg visszahat a sorbontásra is. Az S–VHS 5MHz-es sávszélessége TBC-vel 4,5 MHz-re csökken, és az LP-ben mért 3,5 MHz-es érték is 10%-os veszteséget szenved. Ezzel együtt normál sebességnél még mindig tv minőségű kép bontásában és színében. Ez utóbbinál egy újabb elektronika, egy ún. fésűszűrő gondoskodik arról, hogy az átvitel során összevagy a képek sorozatát, kínálva a házi klipkészítés lehetőségét.

A távvezérlő két NV–V8000 működtetésére képes, a vonalkódolvasó itt is külön van a gyors programozásra, egy hónapon belül 8 időpontra, vagy naponta, illetve a hét azonos időszakaiban történő felvételre. A felvett műsorok gyors megtalálására 99 helyre szolgálnak indexjellel, és könnyen megtalálható az üres szalaghely is. A mechanika különösen fürge, a 180 perces kazettát alig két és fél perc alatt áttekercseli, a szalagvég előtt gondosan lelassítva a tekercselést.

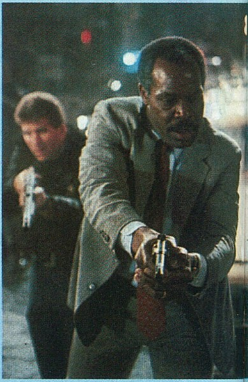
sen a kazettaváltással a mechanika is liftezésbe kezd, hogy a kazettatípusnak megfelelő alap és fogaskerekek csússzanak a kazettatok alá. A mechanika is liftezésbe kezd, hogy a kazettatípusnak megfelelő alap és fogaskerekek csússzanak a kazettatok alá. A mechanika az NV–V8000-ben középre került, ettől balra kapott helyet a hangrész, jobbra a képelektronika. A középre helyezett mechanika arra hivatott, hogy vezet volt vele dolgozni és megkeresni a kívánt részt, mert gyorskeresésben (9x-ig) igen jól áll össze a kép, a zavarcsíkok a minimálisak. Ez különösen a kisméretű kazettáknál volt praktikus, mert végre a kamkorderkazetta állóképe is tiszta volt, és a szalag tetszés szerinti pontossággal lett vágható, adapter közvetítése nélkül. A függőleges vonalak nem törtek meg, nem voltak csipkézettek, amely részben a nagyon jó szalagmechanika érdeme, ami precízen és igen kíméletlenül bánik a szalaggal, de még többet vállal magára a (200-asnál már említett) szőtt világosságjel és színjel gondosan külön legyen választva és egymás zavarásából ne hozzanak létre például a halszálkás mintákból szivárványos színrajzolatokat.

Az természetesen nem téma az NV–V8000-nak, hogy inzertsnittet vagy utóhangosítást végezzünk vele, de az már többet jelent, hogy négy helyre programozott szerkesztést lehet végezni az NV–V8000-ról, és egyedüli specialitása a háttér-videóprogram (BGV=Background video), amikor a Hi-Fi sávra előzetesen felvett folyamatos zenei vagy hangprogramra utólag ültetjük fel a képet,

A legvégére marad a kérdés, hogy az NV–V8000EG megéri-e az árát. Ha csak autózni akarunk, kiválóan megteszi egy középkategóriás kocsi is. Általános használatra, felvételre, lejátszásra, hogy úgy mondjuk, nem fog kifizetődni a V8000-es sem. Erre nagyobb igények esetén is az NV–FS88EE-t, vagy továbblépve az NV–FS200EG-t célszerű választani. Ha azonban a videózásban is felsőbb fokra akarunk lépni, és ennek már megvan a háttere műsorforrás oldaláról, akkor különösen kamerafelvételek esetén a jó minőségű szerkesztett anyagok készítéséhez a V8000EG-t félprofi editáló magnóként kezelhetjük.

MITSUBISHI
VIDEO CASSETTE RECORDER
Ezen szelvény átadója 10% kedvezményben részesül termékeinkből a Mabedu Line Stúdiójában
Model
HS–M34
Twin Digital/Swift Servo
MITSUBISHI
VIDEO CASSETTE RECORDER HS-M34
POWER
EJECT
CHANNEL
PLAY
STOP
PAUSE/STILL
REC
VHS
PAL
A képmagnó tesztjét megtalálja a Video Magazin 1993/3. számában.
Figyelem! Minden kedves vásárlónk, aki Mitsubishi terméket vásárol, 14 karátos arany Mitsubishi medált kap ajándékba!
2 év garancia!
Vezérképviselet: MABEDU LINE Kft. Budapest XI., Sztoczek u. 13. Telefon/Fax: 165-6189

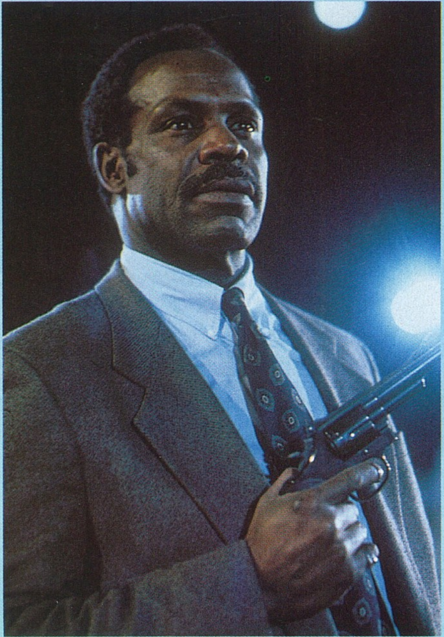
GLOVER, az aktivista

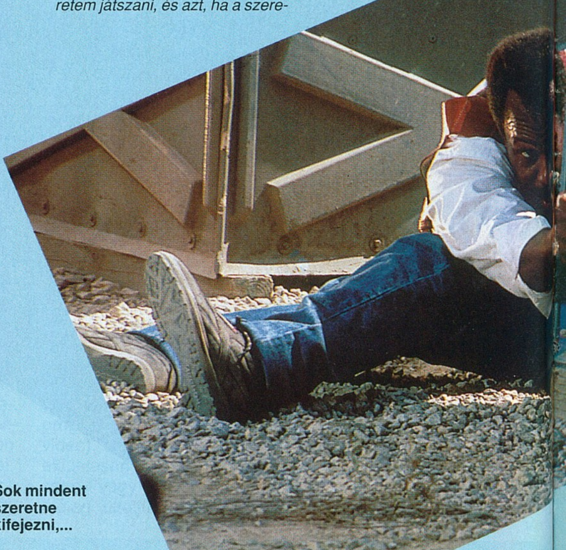

Ha jobban belegondolunk, Danny Glover nem lehetne akkora sztár, mint amilyen most. Lehetne talán egy szolid karakterű színész, de sztár nem. Ezzel szemben ma Danny Glover egyike Hollywood legjobban elismert színészének, aki évről évre filmet filmre halmoz és egyre hírnevesebb lesz, attól függetlenül, hogy filmje jó, rossz vagy középszerű. Ha megnézzük Glover filmjeinek listáját, találunk közöttük olyanokat, amelyek esetleg hidegen hagynak minket, ám Glover maga sohasem hagyja cserben a nézőt, játékát nem lehet átlagosnak tekinteni. Glover azt vallja, hogy amikor elkezdte pályafutását, politikai indíttatás vezérelte. San Franciscóban élt, és egy haladó szellemű főiskolára járt, ahol a helyi fekete bőrű alkotókat tömörítő Black Actor's Workshop előadásait látogatta. Ekkor játszotta el Macbethet és Sam Shepard Suicide in B Flat című darabját is, míg filmszerepei közül a *Menekülés Alcatrazból,* valamint az *Iceman* érdemel említést, amelyet 84-ben az első zajosabb sikere követett, a *Hely a szívemben,* melyet nemrégiben vetített a magyar televízió is. 1985 volt a nagy áttörés Glover számára. Akkor egyszerre szerepelt Kasdan *Silverádó*jában és Spielberg *Bíborszín* című filmjében, valamint Peter Weir *A kis szemtanú*jában. *„Minden körülöttem lévő eseményben és ügyben részt akartam vállalni, hogy megváltoztassam a helyzetet."* Athol Fugarte színműíró véleménye tükrözte leginkább gondolatait. *„Ő írta le azokat a sorokat, amelyket én is gondoltam, és amelyek isnpiráltak. Végül már azon vettem észre magam, hogy Fugarte hat színművét játszottam."*

A hatvanas években San Francisco volt a központja mindannak, ami új és újító szándékú volt Amerikában. Glover ott könnyen kergethette volna politikai vagy színészi álmait, vagy akár elindulhatott volna a zenészpályán is, mint ahogy osztálytársa *Carlos Santana* tette. De Glover résztvétele a zenében csak utcasarki éneklésben merült ki. Megjelenése és kitartása alapján ítélve sokan azt várták, hogy Glover atléta lesz. A hatvanas években ez volt az egyik leggyakoribb módja, hogy egy fekete férfi hírnevet szerezzen magának. De nem ez volt Glover pályája. *„Én a magam szerepeit szeretem játszani, és azt, ha a szerepeim rólam szólnak."* Ami kulcsa is Glover hihetetlen karrierjének. Legyen akár vietnami helikopterpilóta, vontatókocsi vezetője Los Angelesben, vagy Mel Gibson rendőrtársa. Glover képes játszani és szereppé válni. Félig színész, félig kaméleon, aki tökéletesen belemerül karaktereinek vonásaiba és árnyalataiba.

Aki Danny Glover szemébe néz, rájön, hogy sokféle érzelmet lehetne előcsalogatni belőle. Szemei fájdalmat, dühöt és felszín alatt humort mutatnak. A humort nem lehet annyiszor látni filmjeiben, mint amennyire ő szeretné, mint például legnépszerűbb alakításában, Roger Mortangunként, a *Halálos fegyver*ben, amellyel már 86-ban kivívta magának a sztár

Sok mindent szeretne kifejezni,...

Jellegzetes zsaruállás Mel Gibsonnal a Halálos fegyverben

Igazi úriemberként a Grand Canyonban

státust. *„Legtöbb szerepemben valamiféle hitszónoknak tűnök, de az olyan filmekben, mint például a Halálos fegyver, végre meg tudom mutatni, hogy mit tudok kezdeni a humorral."*

Az előbb már említett fájdalom és düh állandóan jelen volt Glover szemében a Los Angeles-i zavargásokat követően, lehetett látni a csalódottságot az arcán, miközben megpróbált válaszolni a kérdésekre, miért váltak a dolgok ennyire ellenőrizhetetlenné és erőszakossá, de válasz helyett inkább azt kérdezte, Washington miért hanyagolta el ennyire a hely-

Danny Glover filmjei:

1979. **Menekülés Alcatrazból** (Escape from Alcatraz) r: Don Siegel (tv)
1981. **Chu Chu and the Philly Flash** r: David Lowell Rich
1984 **Iceman** r: Fred Schepisi (tv)
1984. **Hely a szívemben** (Places in the Heart) (tv)
1985. **Bíborszín** (The Color Purple) r: Steven Spielberg (Intervideo)
1985. **Silverado** r: Lawrence Kadan (Videa)
1985. **A kis szemtanú** (Witness) r: Peter Weir (Duna Film)
1987. **Halálos fegyver** (Lethal Weapon) r: Richard Donner (Intervideo)
1988. **Bat 21.** r: Peter Markle (VICO)
1989. **Dead Man Out** r: Richard Pearce
1989. **Halálos fegyver 2.** (Lethal Wapon 2) r: Richard Donner (Intervideo)
1990. **Ragadozó Los Angelesben** (Predator 2) r: Stephen Hopkins (Guild)
1990. **To Sleep with Anger** r: Charles Burrett
1991. **Intruderek támadása** (Flight of the Indtruder) r. Johann Milins (Duna Film) r: Nodia Tass
1991. **Rage in Harlem** r: Bill Duke
1991. **Tiszta szerencse** (Pure Luck) (Duna Film)
1991. **Grand Canyon** r: Lawrence Kashdan (jön: Guild)
1992. **Halálos fegyver 3.** (Lethal Weapon 3) r: Richard Donner (InterCom)

zetet. *„Nincs mindenre válaszom. Viszont rendkívül csalódott vagyok. Annyira szeretném látni, hogy történnek lépések, változások, de egyszerűen nem történik semmi. Olyan sok mindent szeretnék mondani a lányomnak, hogy képes legyen tapasztalatokat gyűjteni."*

Glover megpróbálta lányának megadni azt a biztonságot és alapvető értékeket, amelyben ő nőtt fel. *„Életemből az első másfél évet a nagyszüleimnél töltöttem. A nagymamám szülésznő volt Georgiában. De ennél több volt: annak a közösségnek ő volt a mindene. Amikor szüleim San Franciscóba hoztak, ők is érdeklődtek minden iránt. Az anyám elhatározta, hogy ráébreszt a körülöttem levő világra és ezt meg is tette. Bevontak életükbe, biztosak akartak lenni, hogy imerem azokat a problémákat, amelyekkel a feketéknek szembe kell nézniük... még a mai napig is"* – magyarázza Glover.

Ezért is próbál olyasmit tenni, amelyek változásokat hozhatnak. *„Olyan filmek, mint a Halálos fegyver, lehetőséget teremtenek a számomra például, hogy kisebb filmeket is készítsek, mint a Dühvel aludni vagy mint az új filmem, a Washington erőd szentje."*

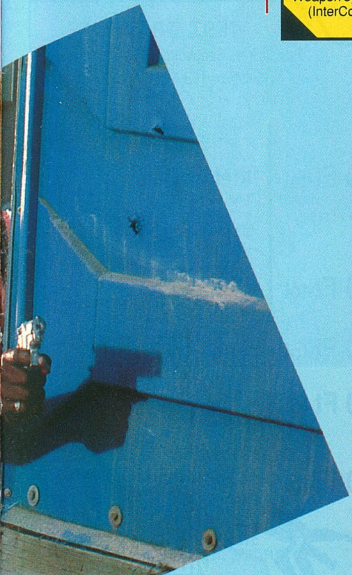
De néha e filmekben is találnak kifogásolnivalót. *„Amikor a Bűn Harlemben és a Harag című filmeket forgattuk, elsősorban fekete stábbal és fekete színészekkel dolgoztunk, és mégis kritikát kaptunk. Akadtak, akik azt mondták, nem festettünk pozitív képet a feketékről. De mi ezeket a filmeket vígjátékként kezeltük, és nem is akartunk általános képet adni a feketék életéről."*

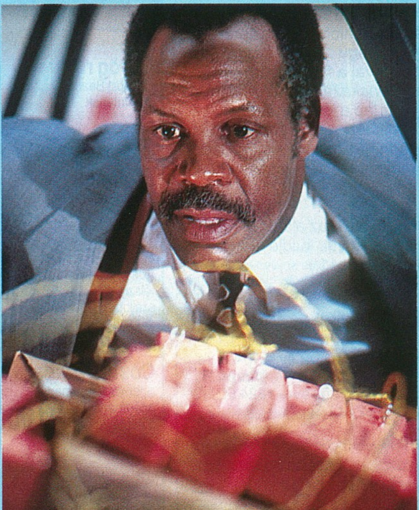
Danny Glover nehezen beszél önmagáról. Sok mindent szeretne kifejezni, és mindezt a lehető legrövidebb módon. Azért, hogy ennek meglegyen a foganatja, a legkülönbözőbb csoportokhoz beszél. Azonban kedvencei a középiskolai osztályok, ahol is összefüggésbe tudja hozni azokat a félelmeket és aggodalmakat, amelyekkel a fiatalok találkozhatnak.

Ezeken a fórumokon Glover általában elmeséli a diákoknak, hogy ő miként győzte le azokat az akadályokat, amelyek elvezették a sikerhez. *„Ha én meg tudtam csinálni – ti is meg tudjátok tenni."* Mindezek mellett Glover harcol a faji megkülönböztetés, valamint a diszlexia okozta korlátok ellen is.

Danny Glover színész, de egyben aktivista is. Helyzetét és erejét arra használja fel, hogy a világot megváltoztassa, mert úgy véli, az embereknek felelősséget kell érezniük aziránt, hogy a világ visszásságait helyrehozzák. Elfogadhatatlan hagyni, hogy a korlátok megakadályozzák az embereket álmaik elérésében. Nem könnyű életfilozófia, de mindenesetre hasznos – állítja Glover.

S. D.

... és mindent a legrövidebb módon

Keres-kínál

Rovatunkban ingyen tesszük közzé magánszemélyek 100 szónál nem hosszabb szövegű hirdetéseit. Felhívjuk a Kedves Olvasó figyelmét, hogy e rovatban nem áll módunkban közölni olyan hirdetéseket, amelyekben megvételre ajánlanak vagy díjazás ellenében keresnek szerzői jogvédelem alatt álló műsorokat.

Áron alul eladó újszerű állapotú SONY CCD V800E HI8-as videó kamkorder. Érd.: Vasas Benedek, 06/40/34-233 telefonon.

Eladó vámkezelt másfél éves CANOVISION A2 HI8-as kamkorder és CULLMANN állvány. Panasonic NV-M10-est beszámítok. Ugyanitt SONY SLV-416 EE videomagnót (garanciális) cserélnék Panasonic NV-J35-re vagy J45-re megegyezéssel. Mihalik József, 5940 Tótkomlós, Bajcsy Zs. u. 23., tel.: 06/68/85-85l.

Megvételre keresem a Video Magazin ezen számait: 1-6-ig, 33, 45 59, 60, 61. Minden megoldás érdekel. Puskás Lajos, 4481 Sóstóhegy, Kemecsei u. 58.

Szeretne Ön videótékát nyitni?

Hadd adjunk tanácsot! Munkatársaink készséggel állnak az Ön rendelkezésére.

Video Rent Kft.

1122 Budapest, Krisztina körút 17. Tel.: 156-3141

Ha Ön nemcsak a videofilmekért rajong, ha izgalmas krimiket nemcsak nézni, de olvasni is szeret, akkor fizessen elő a

RAKÉTA REGÉNYÚJSÁG-ra.

A több mint 19 éve megjelenő hetilap – mely 1993 májusától már csak előfizetésben kapható, hírlapárusi forgalomba nem kerül – fő profilja a folytatásos krimi. Olyan nagy sikerű, izgalmas történeteket juttatott el az olvasókhoz jóval a filmváltozat bemutatása előtt, mint például a *Tű a szénakazalban*, a *Kóma*, a *Bárányok hallgatnak* és *A fehér cápa*. A lap a jövőben is ezeket a hagyományokat kívánja folytatni, s mindemellett közöl számos érdekes novellát és képes cikket világhírű filmsztárokról és más aktuális eseményekről. S mindezt előfizetőknek lapszámonként mindössze 35 Ft-ért!

Ha Ön szeretne Rakéta-előfizető lenni, töltse ki az alábbi megrendelőlapot, és a befizetést igazoló csekkel együtt küldje el a kiadó Pergamen Rt. címére. (1027 Csalogány u. 9–11.)

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a Rakéta Regényújságot egy évre, 1/2 évre, 1/4 évre, egy hónapra . . . . . példányban. Az előfizetési díjat a Pergamen Rt. címére postai csekken befizetem. (Előfizetési díj egy évre 1824 Ft, 1/2 évre 912 Ft, 1/4 évre 456 Ft, egy hónapra 152 Ft.)

Név: ______________________

Város (község): ______________________

______________ út, utca, tér ______________ sz.

__________ em. __________ ajtó. Irányítószám: __________

____

aláírás

(Írógéppel vagy nyomtatott betűkkel kérjük kitölteni.)

Az alábbi videótékákban is megvásárolható a video magazin

Budapesten:

Patagónia Filmklub – XX., Kossuth L. u. 30.
Bohus Kálmán – 1133 Thurzó u. 5/c
Video Nivo – 1081 Bp., Köztársaság tér 10.
R-Press – VIII., Auróra u. 23–25.
Fókusz – 1131 Esztergomi u. 46.
1031 Tóga u. 8.
1031 Szérüskert u. 29.
1181 Fórum mozi
1181 Havanna u. 50.
1214 Erdősor u. 36.
Select 86' Gm – I., Alagút u. 4.
IV., Virág u. 7.
BMK – XI., Etele út 55.
Porst – VII., Károly krt. 19–21.
Videovox – II., Hűvösvölgyi út 64.
FOTIFON – XIII., Pannónia u. 13.
XI., Eszék u. 9–11.
XIV., Erzsébet kirányné útja 41/a
Multi Video – Hegyvidék Központ, XII., Apor Vilmos tér
James Dean Filmkölcsönző – VII., Király u. 77.
Fényszolg Video – IV., Megyeri út 224–226.
VIII., Szigony u. 12. (ABC áruház)
Szivárvány videotéka –1225 Nagytétényi út 183.
Figyelő Szemek filmkölcsönző – IX., Török P. u. 2.

Vidéken:

Fénypont Videotéka – Csorna, Eötvös u. 16.
Mikrofénypont – Pécs, Nagy I. u. 55.
Fénypont – Pécs, Rókus u. 3.
Vico Videocenter – Hercegszántó, Vöröshadsereg u. 37.
Tisza Mozi – Video – Szolnok, Koltói A. u. 4.
Fotifon – Fót, Vörösmarty tér 15.
Videotéka – Siófok, Szabadság tér, Sió Áruház
Video Premier – Csongrád, Hársfa u. 45.
LOBI Video – Szeged, Algyői út 3/d
Piktor Videotéka – Dunavarsány, Kossuth u. 7.
Adria Kölcsönző – Balatonfüred, Ady u. 10.
Plan Video – Keszthely, Bercsényi M. u. 9.

Ez itt az Ön videótékacímének helye!

AKCIÓ!

WEST TRAVEL
Bp., III. ker., Szépvölgyi út 3/A (Kolosy tér)
Tel./Fax: 168-6051; 188-8540

Görög riviéra
Olympic Beach tengerparti apartmanok 1 hét/fő **1000 Ft-tól**
utazás repülővel 10900 Ft oda vissza
utazás busszal 7500 Ft oda-vissza

Bibione
Olasz tengerparti apartmanok 1 hét/fő **2500 Ft-tól**

Porec-Pula
Adriai, isztriai félszigeti szállodák félpanzióval **9500 Ft-tól**
apartmanok 1 hét/fő **1400 Ft-tól**

Costa Dorada
Spanyol tengerparti apartmanok 1 hét/fő **1000 Ft-tól**

Kréta szigete
1 hét különrepülővel a csodálatos görög szigeten **32 900 Ft-tól**

Rodosz szigete
2 hét különrepülővel a legelegánsabb görög szigeten **32 900 Ft-tól**

GARANCIA • WEST TRAVEL •

video – West Travel

Megrendelőlap

Név: ....

Cím: ....

....

Kérek megrendelőt és tájékoztatót az alábbi útról!
Görög Riviéra – Bibione – Porec, Pula – Costa Dorada – Kréta – Rodosz

Szuper nyári ajánlatok

Az Ön szórakoztatására a

BEST Hollywood

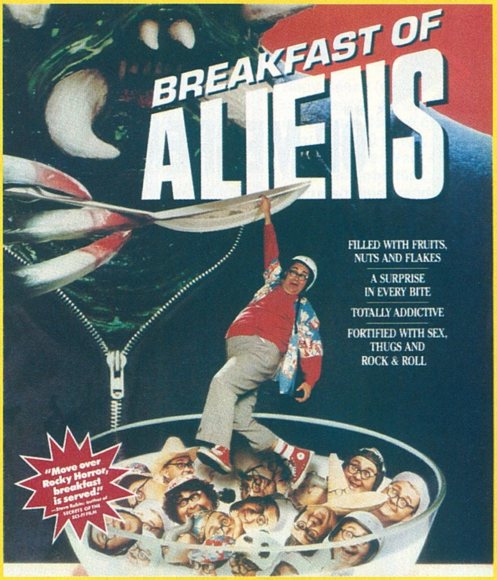
ajándéka

Hamarosan megjelentetjük

BRUCE LEE

„A nagy főnök"

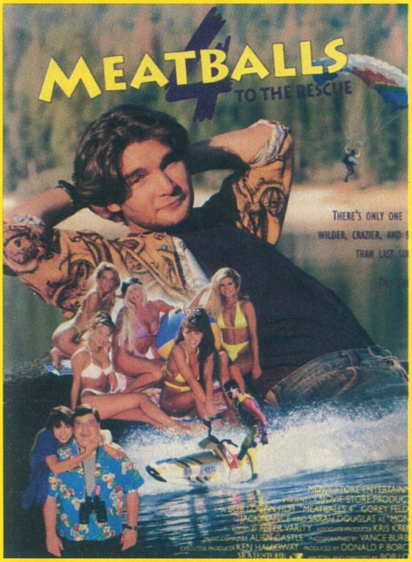
című szinkronizált filmjét

Földöntúlit reggelire

színes, szinkronizált vígjáték

83 perc
Hemdale

Vízi dili

A Síakadémia producereinek újabb sikeres vígjátéka

86 perc
MOVIESTORE

Forgalmazza:
BEST Kft. 6701 Szeged, Pf.: 1167
Telefon: 06 62 329-328

VÉGRE MEGÉRKEZETT!

Újabb kiadók: **MULTIVÍZIÓ, VideoTop, Monte Video Coala Vision**
A LEGJOBBAK KÖZÖTT AKAR LENNI?
A VIDEO NÍVÓHOZ KELL MENNI!

WALT DISNEY HOME VIDEO

Kedves meglévő és leendő partnereink!
Elsők voltunk szolgáltatásunkkal a hazai videópiacon, s elsők vagyunk, hiszen **40 kiadót** képviselünk és a legnagyobb, **2500 filmet** tartalmazó készlettel rendelkezünk.
Áraink és kedvezményeink megegyeznek az általunk képviselt kiadók áraival, illetve kedvezményeivel. A filmek az előzetesen kézbesített tájékoztatók alapján már a megjelenés napján megvásárolhatók. NE KÉSLEKEDJEN! Ha előrendeléseiket a határidő napjáig személyesen, telefonon vagy postai úton eljuttatják hozzánk, KÉRÉSÜKET ELŐVÉTELI KEDVEZMÉNYES ÁRON tudjuk teljesíteni.
TÖBB KIADÓ FILMJEI MOST AKCIÓS ÁRON KAPHATÓK!

Újdonság: a MAGNEW világszínvonalú VHS-kazettái már nálunk is megvásárolhatók!
Várjuk megrendeléseiket telefonon, faxon, levélben. Postai utánvéttel is szállítunk.

HA KÉRI, TÉKÁJÁBA, LAKÁSÁRA IS ELVISSZÜK A KÉRT FILMEKET!
NE FELEDJE: AZ IDŐ PÉNZ! MI ÖNÖKÉRT VAGYUNK! A NÉV BENNÜNKET IS KÖTELEZ!
RÉSZLETFIZETÉSI LEHETŐSÉG!

Magyarország első műsoroskazetta-terjesztő ügynöksége

Szeretettel várjuk!

VIDEO NÍVÓ

Tisztelettel:
Videó Nívó
Cím:
1081 Bp., Köztársaság tér 10.
Telefon: 113-9837
Tel./fax: 134-5426
Nyitvatartás: H–P: 8–17-ig

Betegségek filmen II.

Ébredések, okulások

„A mozi olyan, mint a rák. Nem, olyan mint az AIDS, mert fertőző" – mindezt találóan mondta Alain Tanner, a La Vallée Fantome (Kísértetvölgy) című filmjének bemutatója után. Gondolata azonban fordítva is helytálló. Az AIDS, a rák és egyéb szörnyű betegségek vizuálisan és mentálisan fertőző, kétórás agyrémműsorrá váltak a mozizás által, melynek talán legfőbb előnye, hogy kórházi ellátás nélkül bármilyen betegséget, bármilyen műfajban végigszenvedhetünk érdeklődési körünknek és igényünknek megfelelően. Mert az egészségügyi filmiskolába az influenzától az AIDS-ig – mint modern trójai emberfalóba – minden belefér.

E filmiskolának akadnak torzszüleményei, amelyek valójában nem is tekinthetők betegségfilmeknek. A Kóma, a Donor és a hasonló tartalmú filmek, legyenek bár a maguk módján jól megírt, profi munkák, az egészséget, betegséget valójában ürügyként vagy eszközként használják a krimi műfajában, melyben az emberi test „tálalása", bemutatása már a horror elemeül szolgál.

Akadnak azonban üdítő kivételek, ténylegesen betegségfilmek, olyan alkotások, melyek története valamilyen betegségre épül. Ilyen *Barry Levinson* műve, *Az Esőember* (Rain Man), amely egy különös testvérpárról szól. Raymond egy ritka betegség, az autizmus áldozata (a szenzoros ingerfelvétel és -feldolgozás ütközik fizikai akadályokba), míg Charlie életművész. Kényszerű együttlétük során mindketten megváltoznak, s miközben alaposan megismerhetjük e sajátos testi elváltozás jellemző jegyeit, más szemmel nézünk a film után a világra. *Dustin Hoffman* hitelesen formálja meg a maga módján legtermészetesebben viselkedő beteg embert.

Az egyik legkiválóbb a betegségfilmek sorában *Penny Marshall* műve, az *Ébredések*, mely Oliver Sacks doktor megtörtént eseményeken alapuló drámai könyve alapján született. A krónikus betegeket gyógyító kórházba kerülő orvos *(Robin Williams)* nem nyugszik bele, hogy az atípusos skizofrémiában szenvedő betegek életük végéig élőhalottakként vegetáljanak a „kertben", ahol az ápolók csak etetik és itatják őket. A lelkiismeretes orvos kinyomozza korábbi közös tüneteiket, betegségeiket, s az évtizedekre álomba merült embereket egy gyógyszer révén sikerül is felébresztenie. *Robert de Niro* drámai hatással játssza a halál kapujából visszahozott gyermeklelkű meglett férfiembert, a film pedig kiválóan ábrázolja azt az ívet, mely a beteg eszmélésétől remek közérzetéig, majd állapota rosszabbodásán át újbóli álomba merüléséig terjed. Közben pedig mi nézők is lecké kapunk; mi, akik nem törődünk egészségünkkel, mi, akik azt a lehető legtermészetesebbnek vesszük és az egészség megőrzése helyett aprócseprő ügyekkel, bosszúságokkal foglalkozunk, s ahol csak lehet, ártunk magunknak, hogy azután csak akkor eszméljünk, amikor már esetleg késő. Jól megírt forgatókönyv, remek rendezés, profi szereplők érzelmekre ható, gondolatébresztő film az Ébredések, mely egyben arra is őszintén rámutat, hogy az orvostudománynak még rengeteg fejlődnivalója akad ahhoz, hogy az emberi szervezet működésének titkait feltárja, mindannyiunk érdekében.

Az Esőember: Dustin Hoffman és Tom Cruise

Ébredések: Penelope Ann Miller, Robert de Niro

Úgy tűnik a sikerfilmekhez a megasztárok felvonultatása alapkövetelmény. Már ebből az alapképletből indult ki tíz esztendeje is *John Bodham*, aki rendezte a *Mégis kinek az élete* című euthanáziával foglalkozó filmopuszát *Richard Dreyfuss* és *John Cassavetes* főszereplésével. Stílusában, felépítésében alig tér el az előbb említett filmekétől, csupán kivitelezésében mutatkozik meg hiányossága, amelyet egy dramaturgiai csavarral kompenzáltak, hogy a nézők nem azért izgulnak, hogy a hős életben maradjon, hanem azért, hogy meghalhasson. Ugyanis Ken, a hajdani szobrász egy autóbaleset következtében az örök tehetetlenségre kárhoztatott, és egyetlen vágya, hogy kórházi ágyában meghalhasson. Bodham meleg színekkel ábrázol egy kegyetlen világot, amelyben egy idő után túlteng a halál romatnikája az euthanázia öntudatos értelmezése kapcsán.

Hasonló történetet dolgoz fel Paul Hartinsen egészen megrázó, *Az élet kapujában* címet viselő filmje is, amelyben egy orvoscsoport több napig tartó heroikus küzdelmét mutatja be egy 600 grammos koraszülött csecsemő életének megmentéséért. A kórházi filmben a túlélés esélyeit latolgató rendező – vállalva a hideg racionalitás vádját is – fel meri tenni a tabunak számító kérdést. Bármely módon ragaszkodni kell az élethez? Van értelme a modern technika segítségével megmenteni egy olyan lényt, aki egész életében vegetálásra lesz kényszerítve?

Nehéz megfejteni az okát, miért érezzük néha úgy, hogy betegségről szóló filmet akarunk látni, s miért érzik úgy az alkotók, hogy ilyen típusú művet kell készíteniük. Talán mert az emberiség, ha éppen nem önmaga elpusztításával vagy marcangolásával van elfoglalva, akkor önmagával; az foglalkoztatja, miért nem szabadulhat meg fájdalmaitól, kínjaitól, betegségeitől. Való igaz, hálás téma a betegség, ám a néző csak akkor fogadja be az ilyen típusú alkotásokat, ha azok nem mesterkéltek, ha érződik belőlük az őszinteség.

Rendező AIDS-halála

Négy Césart (a francia Oscar) kapott a harmincöt éves Cyrill Collard önéletrajzi ihletésű filmje, a Les nuits fauves (Vad éjszakák): a legjobb film, a legjobb elsőfilmes rendező, a legígéretesebb női tehetség és a legjobb vágás díját. A film egy AIDS-es fiú és egy lány szerelmét meséli el. A rendező-főszereplő nem érhette meg a sikert. Két nappal a díjak átadása előtt halt meg AIDS-ben.

GENE Hackman

FÉLSZÁZ FILM UTÁN

Little Bill Daggett fiatalabb éveiben jellegzetes figurája volt korának, a gyors kezű pisztolylövészként ismerték a Vadnyugaton. Egy idő után azonban, néhány jónevű elődjéhez (például Wyatt Earp) hasonlóan ő is egy „békés, polgári" foglalkozást választott magának, Big Whiskey városka seriffje lett. Működése némiképpen ellentmondásosra sikeredett, a törvényt sajátosan értelmezte és szolgálta, s ez olykor a jószándék rovására ment. Ez történt akkor is, amikor összeakasztotta a Winchesterét a nagy Clinttel, pedig tudhatta volna, hogy nála „nincs pardon". Bukása így bár nem szükségszerű, de mindenképpen indokolt.

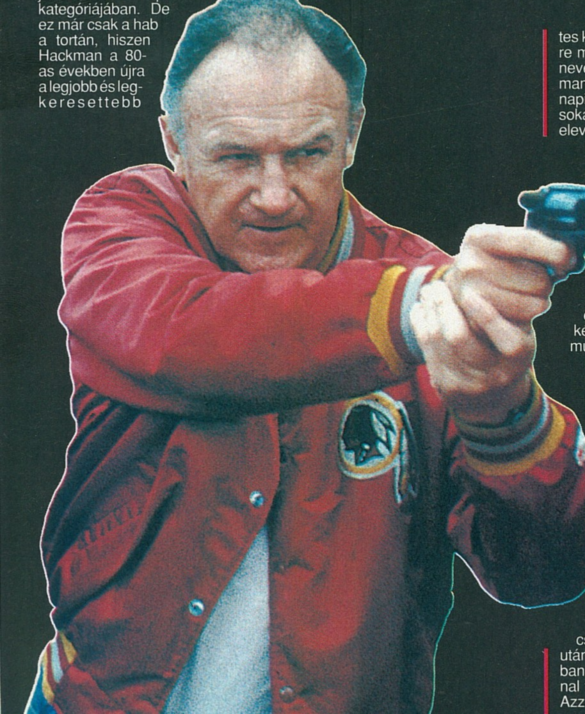
Hősünk fiatalabb éveiben jellegzetes figurája volt a mozinak, hallatlanul népszerű sztár volt Amerikában, ám hirtelen egy békés, polgári foglalkozást választott magának; magánember lett. Működése némiképpen ellentmondásosra sikeredett, két év alatt kellően kiunatkozta magát. Nem volt mit tenni, leakasztotta a szegről a tartisznyáját, s visszatért Hollywoodba. Másodvirágzása ugyan nem szükségszerű, ám mindenképpen indokolt.

Hogy a külső adottságok nem mindig játszanak szerepet egy színész életében, jól példázza azt Gene Hackman esete. A nagydarab, mackómozgású, kopaszodó színész megint a csúcson van, 21 évvel (!) első Oscarja után – a legendás *Francia kapcsolat* (The French Connection) legendás Doyle nyomozójáért kapta – átvehette a másodikat is, ezúttal a legjobb mellékszereplők kategóriájában. De ez már csak a hab a tortán, hiszen Hackman a 80-as években újra a legjobb és legkeresettebb sztárok egyike lett. Magával ragadó egyéniségét, lenyűgöző játékát olyan sikerfilmekben csodálhattuk meg, mint a *Vörösök* (Reds, 1981), a *Tűzvonalban* (Under Fire, 1983), a *Lángoló Mississippi* (Mississippi Burning, 1988) és persze a *Nincs bocsánat* (Unforgiven, 1992).

A színész Hackman tehát egyáltalán nem unatkozik, sorozatban kapja a jobbnál jobb ajánlatokat. Elmondhatja magáról, hogy szerencsés ember, hiszen hobbija a hivatása, rendíthetetlen kitartással forgatja filmjeit, olykor hármat-négyet is egy évben. Saját bevallása szerint nemigen válogat a szerepekben, mindent elvállal, feltéve, ha a szerep eléggé érdekes számára. Nem csoda, hogy a magánéletre kevés ideje marad, viszont kikapcsolódásképpen ott vannak a régi szerelmek: az autóversenyek, a repülés, az atlétika, sőt feliratkozott közéjük a golf is. Köztudomású, hogy rajong az autókért, szinte nincs egy valamirevaló verseny, ahol ne lenne ott, kezdve az indianapolisi 500 mérföldestől a Forma–1-es vándorcirkusz földrészbeli előadásáig. Rengeteg barátja és ismerőse van a bokszok környékén, de ha teheti, ő maga is szívesen ül a volán mögé. Így van ez a repüléssel is, saját bejáratott kis sportgépe van. Ám a jóból is megárt a sok! Amikor 1978-ban, a *Superman* befejezését követően, pályája csúcsán visszavonult, két évig csak a szenvedélyeinek élt. De mind jobban hiányzott számára a forgatások légköre, a stúdiókban folyó munka, az új kihívások. Tehát szenvedély ide, szenvedély oda, úgy döntött, hogy a filmezés mégiscsak fontosabb a számára.

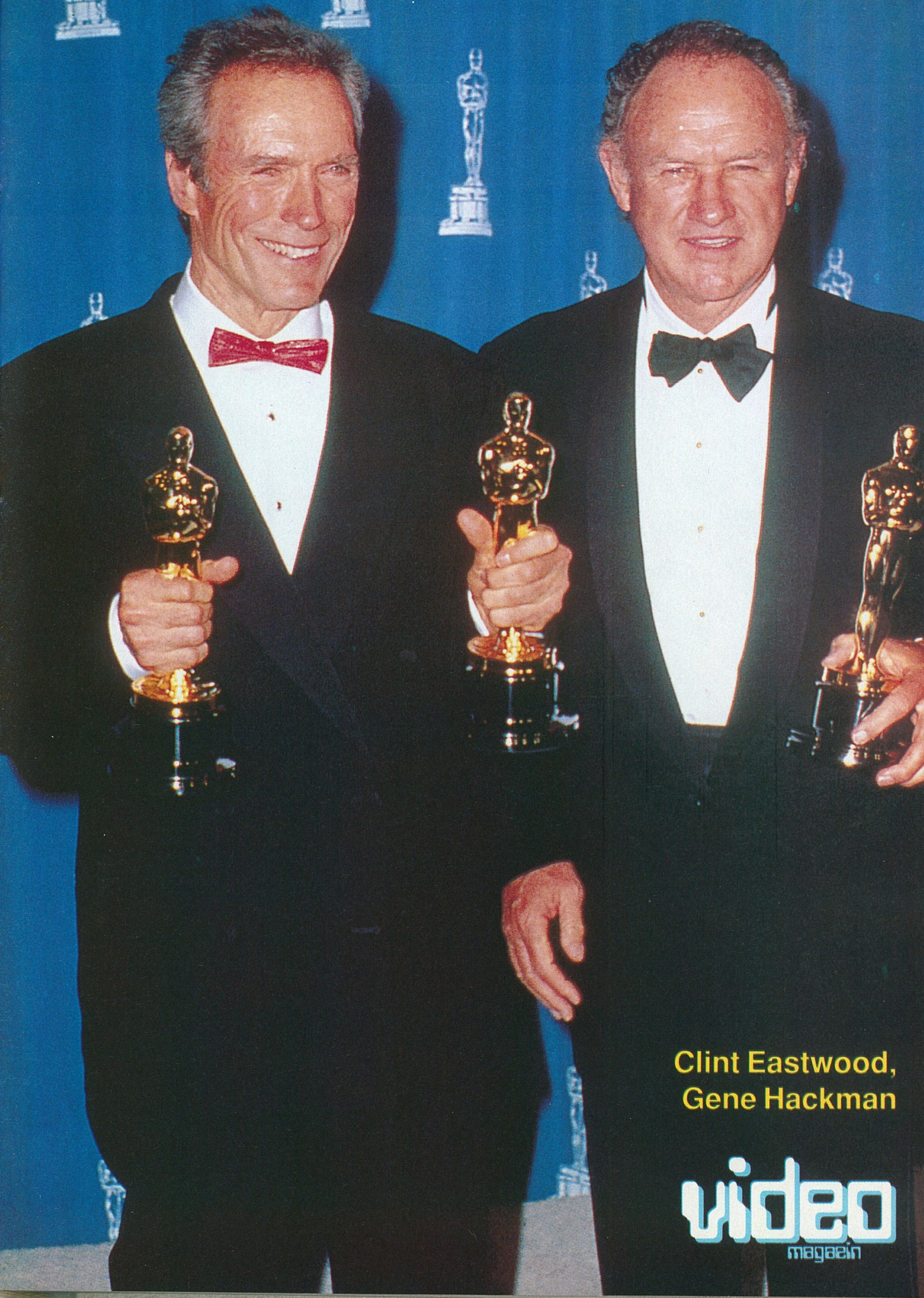
Hackmant nemcsak a közönség szereti, szívesen dolgoznak vele a kollégák, a rendezők is. Ő a „tökéletes katona", a megbízható profi, akire mindig lehet számítani, s akinek nevét nem övezik botrányok. Hackman egyszerűen csak egy hétköznapi figurának tartja magát, pedig sokáig kezelhetetlen volt. Hiszen eleve irtózik minden tekintélytől, megalkuvástól. Ezt alighanem otthonról hozta magával, hiszen ismert, hogy apa nélkül nőtt fel, senki sem irányította, nevelte. Akadtak gondjai is a seregben – alig 16 éves volt, amikor megszökött otthonról, s beállt a haditengerészethez –, de végül is ott faragtak belőle embert, s rádiós műsorvezetőként ott kapott kedvet egy életre a munkához.

Bevett dolog manapság, hogy a színészek befektetve pénzüket, produceri szerepet is vállalnak, legtöbbször a saját filmjüket pénzelik. Gene Hackman esetében ez egy kicsit másként van. Ő közvetve érdekelt a filmiparban, érdekeltségei vannak az Orion stúdióban. Persze lehet, hogy előbb-utóbb producerként is fogunk találkozni vele, hiszen a régi álma mindmáig megvalósításra vár. Mert ami a sz erepeket illeti, különösebb vágyai ugyan már nincsenek, de több mint félszáz film után még mindig reménykedik abban, hogy egyszer *Dustin Hoffman*nal fog együtt játszani egy filmben. Azzal a Hoffmannal, akivel együtt kezdte a tanulást a Pasadena Playhouse színiiskolában. Akkoriban mindkettőjüket teljesen tehetségtelennek tartották...

Gene Hackman-filmek videón

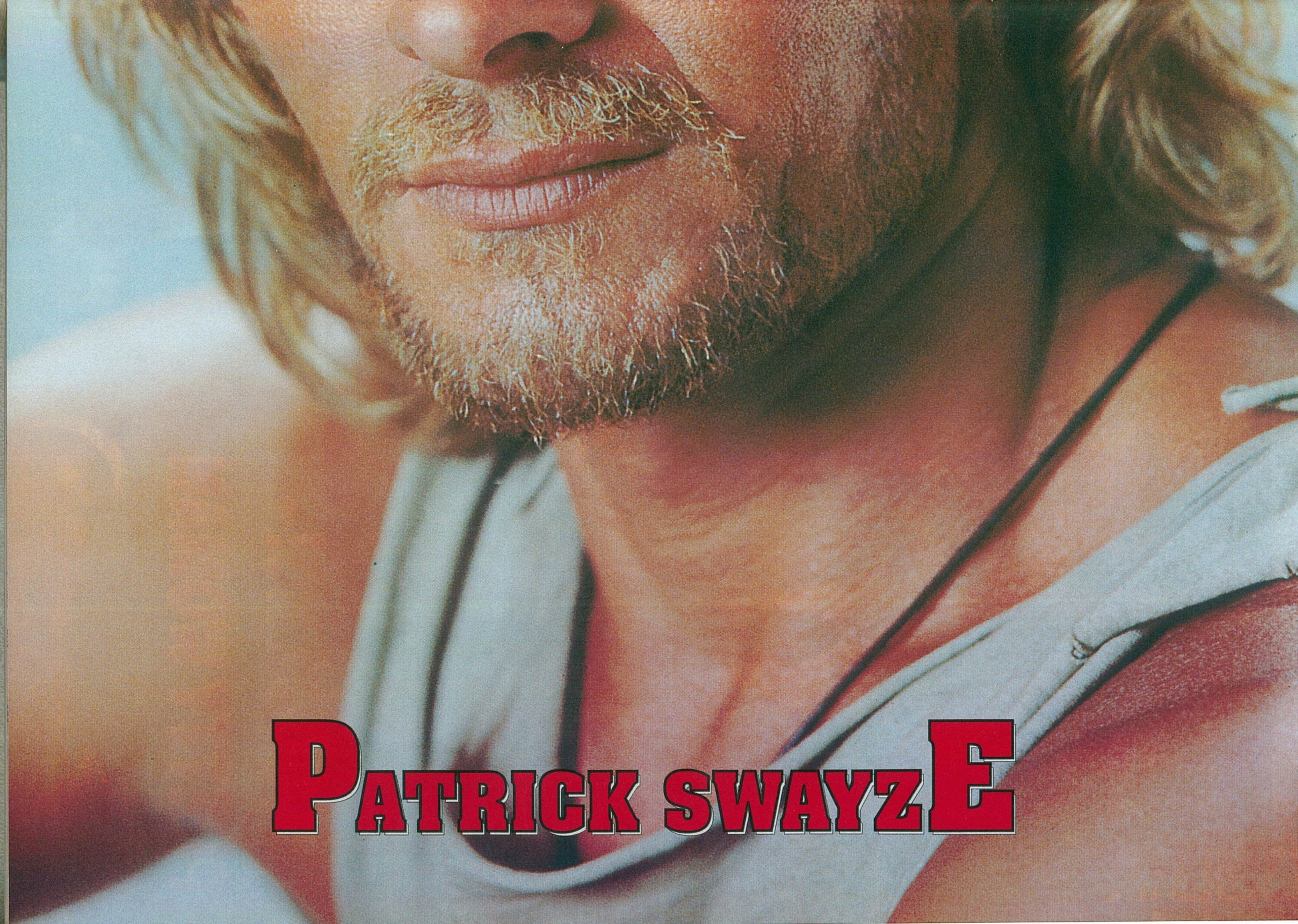
Vadászat (Hunting Party, 1971) r: Don Medford (Intervideo)
Éjszakai lépések (Night Moves, 1975) r: Arthur Penn (Mokép Videókiadó)
A dominó elv (The Domino Principle, 1976) r: Stanley Kramer (Guild)
A híd túl messze van (A Bridge too Far, 1977 GB-USA) r: Richard Attenborough (InterVideo)
Superman (Superman – The Movie, 1978) r: Richard Donner (MOKÉP videókiadó)
Superman II. (l980) r: Richard Lester (MOKÉP videókiadó)
Superman III. (1983) r: Richard Lester (MOKÉP videókiadó)
Eureka (1984 GB) r: Nicolas Roeg (InterVideo)
Célpont (Target, 1985) r: Arthur Penn (VICO)
Superman IV. (Superman IV – The Quest for Peace, 1987) r: Sidney J. Furie (VICO)
BAT 21 (1988) r: Peter Markle (VICO)
A különleges egység (The Package, 1989) r: Andrew Davis (VICO)
Lángoló Mississipi (Mississipi Burning, 1988) r: Alan Parker (jön: Columbia TriStar)
A cég érdekében (Company Business, 1990) r: Nicholas Meyer (InterCom)
Csőre töltve (Loose Cannons, 1990) r: Bob Clark (InterCom)
Hajszál híján (Narrow Margin

Clint Eastwood,
Gene Hackman

video
magazin

video
magazin

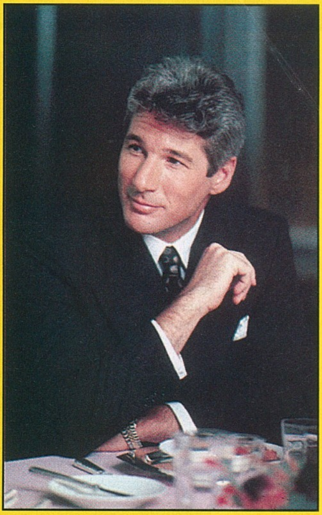

PATRICK SWAYZE

MICSODA NŐ! – PRETTY WOMAN

„Egy különleges szerelmi történetet kerestem. Amikor a Touchstone Pictures-től eljöttek hozzám és megkértek, olvassam el a Pretty Woman forgatókönyvét, egyből megszerettem. Szokatlan történet volt, remek szerepekkel" – mesélte utólag *Garry Marshall*, a Micsoda nő! rendezője, aki talán maga sem hitte, hogy a nyolcvanas évtized legvégén minden idők egyik legsikeresebb vígjátékát forgatja. A rendezőt vonzotta az az ellentét és párhuzam, amelyet a két főhős élete kínált. Edward Lewis, a nagymogul, a „Wall Street farkasa" millliárdosként szinte mindent megkap az élettől, amit csak lehet, ám zárkózott, érzelmeit soha nem nyilvánítja ki. Az életvidám Vivian Ward viszont nemrég került az utcára, hogy „pályakezdőként" a Hollywood Boulevard-on keresse kenyerét, látszólag érzelmeket kínálva, olcsó portékaként. A két ember véletlen találkozása azonban mindkettőjük sorsát döntően befolyásolja. Edward felajánlja, töltsön vele egy egész hetet, pillantson bele a felső tízezer világába, az előjogok, a gazdagság csábító birodalmába. Ehhez azonban Viviannek le kell vetkőznie nyerseségét, közönségességét, a menyasszonyával éppen szakító Edwardnak pedig meg kell tanulnia, hogy nemcsak önzés létezik a világon. A különleges kapcsolat során kiderül, hogy mind Vivian, mind Edward érző szívű ember, akinek hiányzik az őszinte társ, a megértés, a szerelem, a boldogság.

A film szép Hamupipőke-történet, kedves mese. Ám mint minden mese, egyben hazug is. Az életben talán soha meg nem történő kitaláció, mégis bájos, humorral teli, amely szórakoztatja a nézőt.

A producer, *Steven Reuther* meg volt győződve arról, hogy *Julia Roberts* lehet az a fiatal színésznő, aki kiválóan alakíthatja Vivian szerepét. Azét a nőét, aki könnyen elhiszi magáról a negatívumokat és nehezen hisz abban, hogy mennyi kedvesség, érzelem is lakozik benne. Julia ekkor már túl volt a *Mystic Pizza* és az *Acélmagnóliák* című filmek forgatásán, de még előtte állt az *Egyenesen át*, az *Egy ágyban az ellenséggel*, *A szerelem erejével* és a *Hook* női főszerepe megformálásának, melyeket részben a Pretty Woman sikerének is köszönhet. (E filmek többsége már kölcsönözhető a hazai tékákban is.)

Richard Gere-t nehezen találták meg az alkotók. Hollywood sok vezető színészét álmodták meg az előkelő üzletember szerepére, míg rábukkantak az őszülő Richardra. A rendező kezdetben nem tudta elképzelni őt a könnyű, romantikus komédiában, nem illett bele a róla alkotott képbe, melyet korábbi filmjei alapján alakítottak ki róla (Garni-zóna, Dávid király stb.). Portréját lásd Video Magazin 1993/4. Garry Marshallt meglepte, mennyire szereti Gere a komédiát, aki ráadásul szellemes fickó, s a forgatási szünetekben szeret vicceket mesélni. *„Korábban nem érdekelt az ilyesfajta mozi"* – mesélte Richard Gere. *„A Pretty Womanben sem tettem úgy, mintha komikus lennék, hiszen inkább a forgatókönyv teremtette szituációk a viccesek. A legtöbb, amit tehettem, hogy egy kis bájt és iróniát csempésztem a szerepbe."*

A stáb heteken át forgatott Los Angelesben, a Hollywood Boulevard éjszakai életében, de eljutottak Beverly Hills

egyik legdrágább utcájába, a Rodeo Drive-ra is. A Regent Beverly Wilshire Hotel luxuslakosztályát egy stúdióban építették fel, az operajeleneteket pedig a San Franciscó-i Operaházban rögzítették.

Az ellentétek vonzásának sikerfilmje, immáron legális forgalmazásban, Magyarországra is megérkezett a videókölcsönzőkbe.

S I K E R

MOKÉP

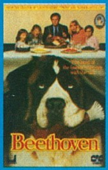

❶

1. Only You
2. Kóbor szellem palackot keres
3. Az utolsó tánc
4. Az ideális gyanúsított
5. Sült zöld paradicsom
6. Gyengéd unokatestvérek
7. Gyilkos elme
8. Tűzről pattant hölgy
9. Tinédzser vámpír
10. A nősülés örömei
11. Országúti vagányok
12. Superman II.
13. Érzelmes csodabogarak
14. Utánunk az özönvíz
15. Az ördög jobb és bal keze II.
16. Az új maffiafőnök
17. A hold hangja
18. Maladie d'Amour
19. Superman I.
20. Morcos misszionáriusok

UIP DUNA NEMZETKÖZI FILM KFT.

UIP–DUNA FILM

❶

1. Beethoven
2. Cape Fear – A rettegés foka
3. Állj, vagy lő a mamám!
4. Talpig zűrben 2.
5. Véres ököl
6. Knightrider 2000
7. Mesés Amerika: Egérke Vadnyugaton
8. Drága papa
9. A jövő fegyvere
10. Tiszta szerencse
11. Csere-bere páros
12. Wayne világa
13. Gyilkos zenész
14. Repülő pizzák
15. Halálos játék
16. A szerelem öl
17. Rugby bunda
18. Ultraviola
19. Mesterlövész
20. Űrszekerek VI. – A nem ismert tartomány

VIDEO RENT

❶

1. Fortress
2. Idegen a világűrből
3. Lézermisszió
4. Invázió
5. Támadó a mélyből
6. A legmagasabb célpont
7. Az arany, amiben hiszünk
8. Időcsúszás
9. Sötét angyal
10. Árnyékvadász
11. A Sólyom-sziget küldetése
12. Édes élet Tirolban
13. A Vadak Ura 2.
14. Ölj meg újra
15. Tini-dili
16. Fekete sas
17. Könyörtelen hajsza
18. Pusztíts és rombolj
19. Három bajor Bangkokban
20. Köztes világ

DRIVE IN 2000

❷

DRIVE IN 2000

1. Chuck Norris: A bérgyilkos
2. XTRO: 2. találkozás a halállal
3. Forró börtön
4. A szemtanú halála
5. Sötét árnyak
6. Amerikai Ninja 5.
7. Az elszabadult pokol
8. Psychic
9. Megnevezehetetlen
10. Ski patrol
11. A tökéletes menyasszony
12. Bűnös viselkedés
13. Amerikai szamuráj
14. Ezer hős
15. Az őrült stoppos
16. Amerikai kickboxer
17. Szolgálatban: Zsarugyilkosság
18. Ostromzár Marionnál
19. A kegyetlen terv
20. Éjféli zsaru

bmk VIDEOTÉKA — film —

❸

Budapest XI., Etele (volt Szakasits Á.) út 55.
Telefon: 186-9444
Nyitva: H–P 9–19,
Sz 9–12

1. Még drágább az életed!	(Guild)
2. Portyán	(InterCom)
3. Hudson Hawk	(Columbia TriStar)
4. Beethoven	(UIP–DUNA Film)
5. Tökéletes katona	(InterCom)
6. Dolgozó lány	(Guild)
7. Elemi ösztön	(InterCom)
8. Holtpont	(Guild)
9. Repülő pizzák	(UIP–DUNA Film)
10. A Cég érdekében	(InterCom)

VIDEOTÉKA

1. Holdkórosok	(InterCom)
2. Decameron	(Intervideo)
3. Krumplirózsa	(UIP-DUNA Film)

FÓKUSZ VIDEO

FÓKUSZ üzletek címei:

1131 Budapest, Esztergomi u. 46.
1031 Budapest, Tóga u. 8.
1301 Budapest, Szérűskert u. 29.
1181 Budapest, Fórum mozi
1181 Budapest, Havanna u. 50.
1214 Budapest, Erdősor u. 36.

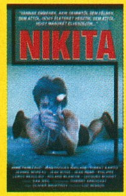
❶

1. Holtpont	(Guild)
2. Fortress	(Video Rent)
3. Csőre töltve	(Columbia TriStar)
4. Beethoven	(UIP-Duna Film)
5. Tökéletes katona	(InterCom)
6. Öldöklő vágyak	(Columbia TriStar)
7. Még drágább az életed	(Guild)
8. Dolgozó lány	(Guild)
9. Az erőszak pokla	(InterCom)
10. Elemi ösztön	(InterCom)
12. Állj, vagy lő a mamám!	(UIP-Duna Film)
13. Zsarucsapda	(Fókusz)
14. Egy ágyban az ellenséggel	(Guild)
15. Megtorlás	(Guild)

ZOOM

1

1. Nikita
2. Dark Star
3. Mindent vagy semmit
4. Twist Moszkvában
5. Egyszerű igazság
6. Tűzmadár akció
7. Warlock
8. Billy a kölyök
9. Guliver utazásai
10. Inci és Finci legújabb kalandjai

INTERCOM COLUMBIA TRISTAR

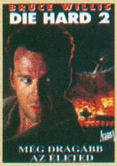
COLUMBIA TRISTAR HOME VIDEO

3

1. Elemi ösztön
2. Tökéletes katona
3. Dermesztő szenvedélyek
4. Ben Hur
5. Al Pacino: Portyán
6. Hudson Hawk
7. Az utolsó cserkész
8. Vámpírok bálja
9. Őrült Stone – 2008: A Patkány Éve
10. A háború kutyái
11. Batman visszatér
12. A Halászkirály legendája
13. Gladiátor
14. Hook

GUILD

1

1. Még drágább az életed
2. Holtpont
3. Egy ágyban az ellenséggel
4. Dupla dinamit
5. Drágán add az életed!
6. Bízzál bennem!
7. A birodalom visszavág
8. Kedves ellenségem
9. Reszkessetek, betörők!
10. Nagy zűr Kis-Kínában

TÉKA BONUS

Ha Ön videótékában vásárolta meg Video Magazinját és e bonust a kölcsönző pecsétjével látták el, úgy e szelvény, kivágva, a vásárlás helyszínén 1 darab műsoros kazetta kedvezményes kölcsönzésére jogosítja.

P. H.

FOTIFON

Nyitva 0–24-ig!

Fót, Vörösmarty tér 15.
Budapest XIII., Pannónia u. 13.
(T.: 132-5027)
XI., Eszék u. 9–11.
(T.: 1613-859)
XIV., Erzsébet királyné útja 41/a.
(T.: 251-9496)

3

1. Holtpont (Guild)
2. Még drágább az életed! (Guild)
3. Wayne világa (UIP-Duna Film)
4. Tökéletes katona (InterCom)
5. Knight Rider (UIP-Duna Film)
6. Golyófogó (Guild)
7. Túlfeszített húr (UIP-Duna Film)
8. Drága Papa! (UIP-Duna Film)
9. Fortress (Flamex-Video Rent)
10. Elemi ösztön (InterCom)
11. Gyermekrabló (Guild)
12. Lángoló ring II. (Drive In 2000)
13. Ostromzár Marionnál (Drive In 2000)
14. A szerelem öl (UIP-Duna Film)
15. Beethoven (UIP-Duna Film)
16. Kamionőrület (Columbia TriStar)
17. Öldöklő vágyak (Columbia TriStar)
18. Csőre töltve (Columbia TriStar)
19. Egy ágyban az ellenséggel (Guild)
20. Holdkórosok (InterCom)

INTERVIDEO

JAMES DEAN FILMKÖLCSÖNZŐ
(Budapest VII., Király u.–Csengery u. sarok)

FIGYELŐ SZEMEK FILMKÖLCSÖNZŐ
(Budapest IX., Török Pál u. 2. – A Kálvin tér mögött)
Mindkét kölcsönző nyitva a hét minden napján 9–21h-ig

1

1. Portyán
2. Vámpírok bálja
3. Még drágább az életed!
4. A halászkirály legendája
5. Az utolsó cserkész
6. A bárányok hallgatnak
7. Dermesztő szenvedélyek
8. Holtpont
9. Air Amerika
10. Hudson Hawk

FOTIFON BONUS

Ha kivágja ezt a szelvényt, egy műsoros kazetta díjtalan kölcsönzésére jogosítja a FOTIFON bármelyik tékájában.

Érvényes 1993. május 30-ig.

A szelvény tagságival érvényes!

Ha ezt a kis szelvényt leadja, ingyen viheti haza egy napra
...nc filmjét a FIGYELŐ SZEMEK Filmkölcsönzőből!
(Bp. IX., Török Pál u. 2.)
...sználja fel június 1-jéig!

Holt pont

„Az én 16 éves unokahúgom maga miatt veszítette el a szüzességét, miután megnézte a Dirty Dancinget – mondta Swayze-nek egy autogramkérő női rajongó, amikor egy Swayze-posztert nyújtott át a sztárnak. A sztár hümmögve írta alá a képet, amelyen mezítelen felsőtesttel lovagol Montana hegyei között: *„Mondja meg neki, hogy legközelebb ne tegye, csak ha szereti azt a fiút!"*

Swayze szenvedélye a munkája és a lovak. Azon a hatalmas Montana állambeli birtokon, ahol néhány éve él, lótenyészete is van. Tizenhat darab paripájára a legbüszkébb, és három filmjére, amelyet döntőnek tart karrierje szempontjából. Ezek a *Dirty Dancing*, a *Ghost* és eddigi utolsó szerepe, a City of Joy, *Az öröm városa*.

Fred Astaire nyomdokain

Patrick Swayze 1952-ben Texas államban, Houston városában született. Apja: Jesse Wayne Swayze halk beszédű csendes mérnökember volt, anyja, Patsy a helyi városi tánciskolát vezette, ahová két gyermekét is beíratta.

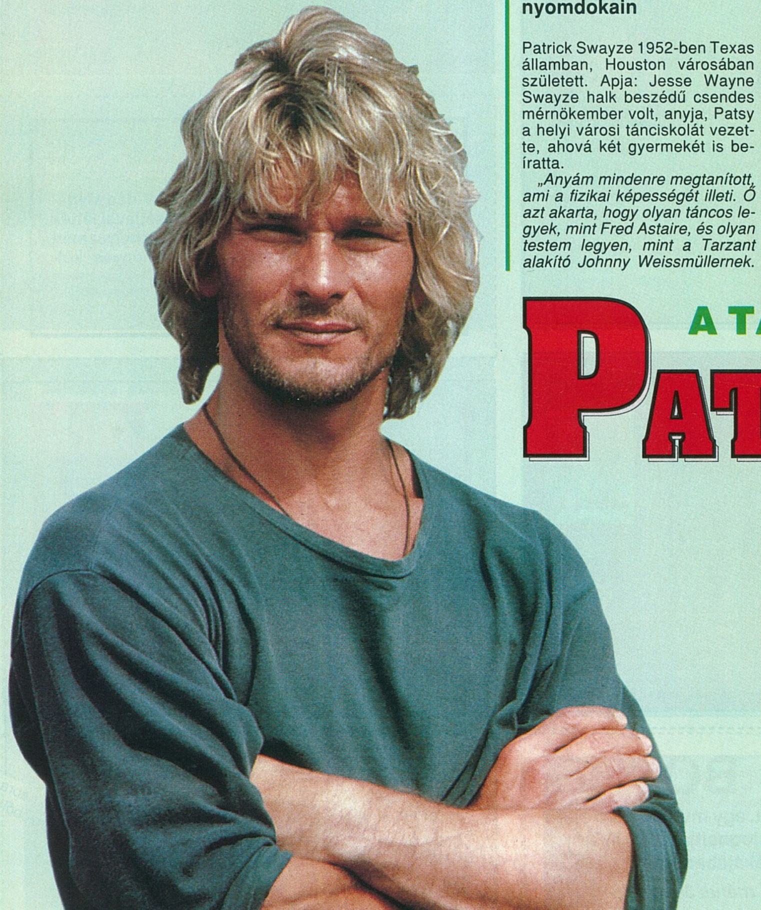
„Anyám mindenre megtanított, ami a fizikai képességét illeti. Ő azt akarta, hogy olyan táncos legyek, mint Fred Astaire, és olyan testem legyen, mint a Tarzant alakító Johnny Weissmüllernek. A legfontosabb dolog, amire visszaemlékszem, az az, hogy nem szabad törődni a fizikai fájdalommal. Nem kell gondolkodni a félelmen és a bizonytalanságon. Általában a legjobb, ha mindig mindenben cselekszik az ember."

Swayze az iskolában elsőnek végezte el a feladatokat, hogy azután rohanhasson imádott tánciskolájába. Így aztán szorgalmas és jó tanulónak könyvelték el, holott csak szabadulni szeretett volna a padok közül… A középiskola elvégzése után a Harkness Ballet Companynál és a Joffrey Baletnél folytatja tanulmányait. Hamarosan felfigyelnek rá a Broadway musicalrendezői. Így kerül be számos darabba, s szóló táncos is lett az Eliot Feld Dance Companynál. Joel Gray partnere egy igen sikeres musicalben, a Good Time Charleyban (Jó mulatságot, Charley). Bekerül a felejthetetlen első és eredeti West Side Storyba, és két évig a *Grease* (Pomádé) főszereplője. Szerepét később a filmben *John Travolta* játssza. Mint filmszínész a televízióban kezd játszani különböző sorozatokban. Ezekből a Sky Channel tavaly sugározta ismét az *Észak és Dél* minisorozatát.

Az első hatalmas siker a *Dirty Dancing,* melyben Swayze színészi képességei háttérbe szorulnak tánctudása mellett. Partnerét, *Jennifer Greyt* bakfis kora óta ismerte. Apja, Joel Patrick régi partnere volt, akivel a *Vörös hajnal*ban is együtt filmeztek.

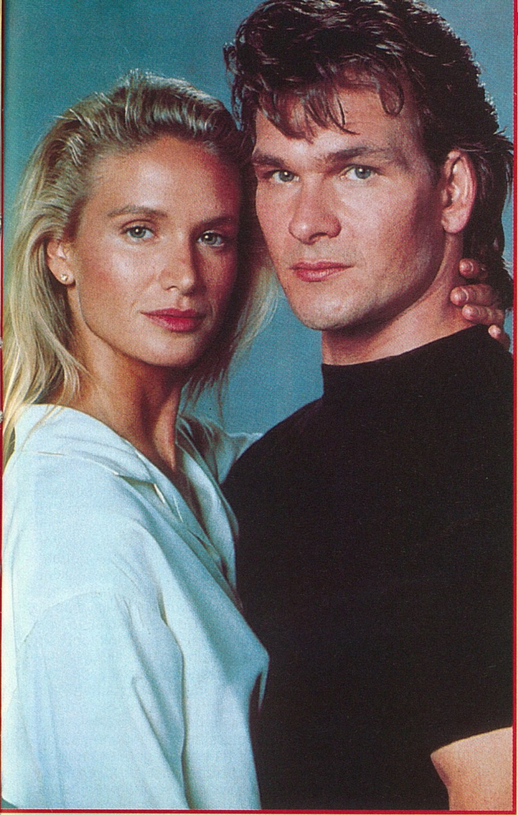
A Dirty Dancing tette Swayze-t

A TÁNCOSLÁBÚ S
PATRICK

sztárrá – állítja a producer is, Linda Gottlieb. *„Van valami a táncban, amely a nőközönség számára egy férfitáncost elképesztően szexivé teszi. Egész Európa megőrült, Amerika pedig egy középtermetű, kissé pattanásos arcú fiatalember bűvkörébe került. Meg kell mondanom, jogosan. Különben Patrick remekül énekel is, a film fősládgerét is ő adta elő. Ezt a képességét még a Broadwayről hozta magával."*

„Szerencsém volt – állítja Patrick szerényen. – *Nagyon sokat tanultam a partnereimtől. Jennifer Greytól például akaraterőt. ha hiszik, ha nem, ő, a Dirty Dancing hősnője, még soha nem táncolt színpadon vagy filmen, veleszületett tehetség rejlett benne. Szinte fejest ugrott az egészbe, s*

SZEXSZIMBÓLUM SWAYZE

Az országúti diszkó (Darryl Hannah oldalán)

úgy került ki a filmből, hogy mindenkit elképesztett tánctudásával."

Később Tom Cruise, Matt Dillon, Rob Lowe Emilio Estevezzel játszott együtt *A kívülállók* című filmben. *„Olyan volt ez, mint egy színiiskolai vizsgafilm. Javarészt egykorúak voltunk, és irtózatos versengés alakult ki közöttünk. MIndenáron ki akartam tűnni közülük."*

Jamie Lee Curtis pedig figyelmeztette: „Ne izgulj, haver. Ebben a szakmában akik nem tudnak játszani, azok a rendezők. Akik meg egyikhez sem értenek, azokból lesznek a kritikusok." 1983-ban a Grandview USA-ban játszott együtt Jamie-vel; egy mániákus autóversenyzőt alakított. A szintén kezdő Jamie azzal leplezte le szorongását, hogy elképesztően trágár és nagyképű volt. Amikor észrevette Patrick szorongását, csak nevetett, és ilyesféle tanácsokat osztogatott.

Szerelmesszínészek nimbusza

Swayze izmos teste elképesztően erős, ezt az erőt a küzdősportokkal még fejlesztette is. Mestere Chuck Norris volt. Az *Országúti diszkó*ban erre a képességére kellett felépíteni a szerepet, hiszen egy szuper kidobóembert jászott.

Hogy nemcsak testi ereje, de érző szíve, romantikus lírai alkata is van, az a Ghostból derül ki. Abból a filmből, amley a kasszasikereket összegző listákon a mai napig az élmezőnyben áll, a nézőszámot és az eladott videókazetták számát tekintve.

A nők élnek-halnak egy olyan fickóért, aki a Ghostban játszik. Megküzdenének a lehetetlennel is szerelemükért, mert az ilyen férfiak gyöngédek, és figyelmesek, igazi romantikus hősök. Ezt a típust Patrick mentette át az olyan régi nagyoktól, mint *Clark Galbe, Robert Taylor, Tyrone Powell*. Hiánycikk a férfias, izmos testű, de könnyen sírva fakadó szerelmes férfi, s Swayze visszahozott valamit a szerelmesszínészek nimbuszából. Mindezt a Ghost rendezője, *Jerry Zucker* hangoztatja. *„Amikor az emberek moziba mennek, az agyukat otthon hagyják. Azt szeretnék, ha szórakoztatnánk őket. Ha izgulhatnának a főhősért vagy megsirathatják tragédiáját. Itt van Patrick. Nem lehet azt mondani, hogy egy intellektuális színész, egy Laurence Olivier-féle kaméleon, de igazi ember, igazi férfi. Ez kell a nézőknek. És igazuk is van!"*

Kokaintól Montanáig

Swayze beleesett a szerencse csapdájába. Túl sok rajongó vette körül. Túl sok sör és gyors motoros haver környékezte meg. Már ő is elhitte, hogy szuperember. Adrenalinszintet emelő gyógyszerekkel, majd kokainnal kísérletezett, bombázta szervezetét. Egy napon, amikor összetörte szállodai szobaberendezését és felesége ultimátumot intézett hozzá, szerencsére magához tért.

A *Puszta acél* felvételei során ismerte meg feleségét, *Lisa Niemi* színésznőt, aki később Patrick nyugalmának biztosításáért feladta saját karrierjét. Hosszú éveken át nem sikerült gyermeket világra hoznia, s már a válás is szóba került, de Swayze anyja megfenyegette a fiát: *„Ha ettől a bűbájtól elválsz, ahelyett, hogy abbahagynád az italt meg a kokót, akkor elvágom a nyakadat."* Swayze persze nemcsak a mama miatt tartott ki Lisa mellett, hanem mert az asszony segítségével minden káros szenvedélyéről leszokott, sőt a hőn áhított gyerek is megérkezett.

Felesége tanácsára egy Montana állambeli területen hatalmas birtokot vásárolt,

Patrick Swayze mozifilmjei

1979. **Skatetown,** USA r: William Levey
1980. **The Comeback Kid** r: Peter Levin
1981. **Return of the Rebels** r: Noel Nosseck
1982. **The Renegades** r: Roger Spottiswode
1983. **A kívülállók** (The outsiders) r: Francis Ford Coppola (Intervideo)
1983. **Uncommon Valor** r: Ted Kotcheff
1984. **Offsides** r: John Lowry
1984. **Grandview USA** r: Randall Kleiser
1984. **Vörös hajnal** (Red Dawn) r: John Milius (InterCom)
1986. **Ifjú vér** (Youngblood) r: Peter Markle (Intervideo)
1987. **Piszkos tánc** (Dirty Dancing) r: Emilio Ardolino (moziban)
1987. **Puszta acél** (Steel Dawn) r: Lance Hool (moziban)
1987. **A tigris visszatér** (Tiger Warsaw) r: Amin Q. Chaudhri (Intervideo)
1989. **Országúti disco** (Roadhouse) r: Rowdy Harrington (Intervideo)
1989. **Amerikai vérbosszú** (Next of Kin) r: John Irvin (Intervideo)
1990. **Ghost** r: Jerry Zucker (Duna Film)
1991. **Holt Pont** (Point Break) r: Kathry Bigelow (Guild)
1992. **Az öröm városa** (City of Joy) (jön moziban!)

s lótenyésztésbe fogott. Elmenekül a hollywoodi dzsungelből egy olyan országrészbe, amely még az Egyesült Államokban is szinte szűz területnek számít. 35 kilométerenként ha öt ember lakik. *„Ha van egy szabad hetem, máris leköltözünk a farmra. Ott készülök az új feladatokra. Ott ismerkedtem meg a Zen-buddhizmussal, amelynek rendíthetetlen híve lettem. Itt fog felnőni a gyermekünk. Vége az akciófilmeknek. Szeretnék végre igazi színész lenni."*

A Ghostban, Demi Moore-val

Az öröm városa

A farmon készült Az öröm városa című filmje is. *„Bármit megtettem volna, hogy ebben játszhassak. Nem érdekelt a gázsi, a szerepet eljátszottam volna ingyen is. Még fizettem volna is a lehetőségért."* A film rendezője Roland Joffe, akinek előzőleg készült *Gyilkos mezők* és *A misszió* című filmjei után ez az új mozi egy gondolati trilógiának a befejező része.

A története egy kétségbeesett, életunt amerikai orvos és egy nincstelen indiai pár furcsa barátságáról szól. Az orvost többszörös öngyilkossági kísérletei után az a szeretet téríti vissza az életbe, amelyet a Zen-Buddhizmus tanaiból merített. Felismeri mások nyomorúságát, és a szegényeken való segítés ad tartalmat addigi, felesleges életének.

„Amikor elovastam az azonnal bestsellerré lett megrázó könyvet, Dominique Lapierre megrázó történetét, elsírtam magam. Azonnal felfedeztem a filmbéli orvos és magam közt a rendkívüli azonosságot. Felkerestem Joffe-t, a rendezőt és a szó szoros értelmében könyörögtem a szerepért. Még sírtam is. Amúgy is könnyen elérzékenyülő ember vagyok. Lisa, a feleségem néha még tréfálkozik is velem emiatt."

Swayze-nek tulajdonképpen nem kellett volna könyörögnie, mert Roland Joffe, minden ellenkező tanáccsal szemben a *Holtpont* hősére gondolt. Nem is elsősorban utóbbi filmjei alapján, hanem az *Észak és Dél* tévésorozatban nyújtott alakítását. Abban a minisorozatban a fiatal színész olyan partnerek mellett is figyelemre méltó volt, mint *Liz Taylor, Linda Evans, Lloyd Bridges.*

Az Öröm városa felvételei rendkívül nehéz körülmények között folytak Indiában. Rettentő volt a forróság, hirtelen köszöntött be az esős évszak, jöttek a betegségek, a terrorcselekmények, leküzdhetetlennek tűnő dolgok akadályozták a munkát. *Pauline Collins*on kívül *(Shirley Valentine)* a szereplők többsége indiai színész volt, akik végtelen kitartással dolgoztak, de még őket is meglepte az a határtalan odaadás, amellyel Swayze vezette a munkát. Az ő hite adott erőt a stábnak a rettenetes időjárás és betegségek leküzdésére.

„Az izgalom olyan fokán álltam, amikor az első vetítésen néztem a kész filmet, hogy a lábammal tömtem be a számat. Ez a mozi igen klasszikus alkotás. Először éreztem, hogy egy együttes tagjaként hoztunk létre valami remekművet. A legvadabb és legvakmerőbb reményeimet valósította meg Joffe. Mindent kihozott belőlem, amire képes vagyok."

Tatár Eszter

Puszta acél

VIDEO PREMIER MÁJUS 27.

DAN AYKROYD
MACAULAY CULKIN
JAMIE LEE CURTIS
ANNA CHLUMSKY

Kell egy jóbarát, aki megért.
Az se baj, ha fiú.

MY GIRL

Az első szerelem

Élete 11-ik nyarán Vada Sultenfuss végleg megindul a felnőtté válás útján. Megtapasztalja az első csók ízét, átesik az első megrázkódtatáson, rádöbben, mennyire fájdalmas elveszíteni valakit, akit szerettünk és...
Mi pedig hol megszakadunk a nevetéstől, hol nedvesre bőgjük a zsebkendőnket. Ebben segít a két gyermeksztár Macaulay Culkin (a Reszkessetek betörők Kevinje) és Hollywood új sztárja, Anna Chlumsky.

BUD SPENCER
TERENCE HILL

KINCS, AMI NINCS

(WHO FINDS FRIENDS, FINDS A TREASURE)

Aki barátra lel, kincset talál – nem ez a film fő mondanivalója. BUD SPENCER és TERENCE HILL másképp gondolja a dolgot. Aki kincset talál, annak a barát csak púp a hátán. A mesés vagyont egy trópusi sziget rejti, és egy őrült japán harcos világháborús támadást indít azok ellen, akik megközelítik a rejtekhelyet. Ráadásul mások is tudomást szereztek a kincs létezéséről, és a sziget lassan megtelik gonosz emberekkel, akiket a két ököl-ökör selejtez le.

VASMADARAK

(IRON EAGLE)

A 18 éves Doug Masters előbb tanult meg repülőt vezetni, mint autót. Amikor apját, az egyik legjobb pilótát gépével együtt lelövik és túszul ejtik a Közel-Keleten. Az USA kormánya többszöri eredménytelen kísérlet után ejti az ügyet. A légierő tapasztalt pilótája (Louis Gossett, Jr.) segítségével magánkommandót indít apja kiszabadítására. A tét óriási: ha sikerül, hősként és férfiként tér majd vissza, ha nem, mindketten odavesznek...

BILL MURRAY

BOMBÁZÓK A SEREGNEK

(STRIPES)

Bill Murray-nek rossz napja volt. Elvesztette az állását, az autóját, a lakását és a barátnőjét. Ő és hasonlóan szerencsétlen barátja, Harold Ramis, utolsó lehetőségként a hadsereget választja, ahol egy kis testmozgás mellett jól becsajozhat az ember.

A jóízlésnek nincs határa...

SZÍVESLÁTÁS – VENDÉGIRTÁS

(LUCKY STIFF)

A bazinagy, és tökkelütött Ron Douglas eddig távoltartotta magától a nőket, de amikor egy helyes kis nő, Cynthia kivillantja gyönyörű mosolya mögül kapafogait, megfordul a szerencséje. Meghívják vacsorára, ahol a mama már főzi a menüt, a papa házi hulladéktelepén tevékenykedik, a két testvérből az egyik erős vonzalmat táplál az éles, szúrós tárgyak iránt, a másik szellemnek képzeli magát. Ronnak át kell vészelnie a vacsorát, de arról még fogalma sincs, hogyan ússza meg, hogy ne ő legyen a fő fogás.

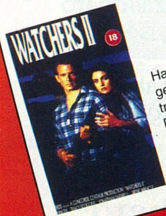

Spike Lee filmje

SULI LÁZ

(SCHOOL DAZE)

Az iskolai szünet előtti utolsó nap hatalmas népünnepély az Államok legdélibb csücskében álló „fekete" középiskolában. Partik, szépségkirálynőválasztások, koncertek. Ám egyszerre fellángolnak az ellentétek a diákok között.
Spike Lee, a Dzsungelláz, a Szemet szemért és Mo' Better Blues rendezője ismét kényes témához nyúlt. Mindezt zenével és fantasztikus táncjelenetekkel ellensúlyozva.

LESELKEDŐK 2

(WATCHERS)

Ha új és intelligens életformák létrehozásának genetikai kísérletébe hiba csúszik, az könnyen tragédiába torkollhat. A kutatóintézetben dolgozó Dr. Barbara White Einstein nevű kutyáját éppen olvasni tanítja az irodájában, amikor az intézet alagsorában a két biztonsági őr szörnyű halált hal: egy mutáns szörnyeteg első áldozatai...

AZ UTOLSÓ MOZIELŐADÁS

(THE LAST PICTURE SHOW)

A filmet 1971-ben mutatták be, és azóta már klasszikussá vált, útjára indítva a fiatal rendező Peter Bogdanovich és ifjú színészei karrierjét. A Mozielőadást 7 Oscarra jelölték, és kettőt meg is kapott.
CYBILL SHEPERD, JEFF BRIDGES és TIMOTHY BOTTOMS a főszereplők a texasi kisváros fiataljainak mindennapjait bemutató filmben.

Ügynökeink:

InterFilm
1054 Bp., Steindl I. u.. 6
Tel.: 111-7440

Hungaroton-Gong
1096 Bp., Haller u. 24.
Tel.: 133-2406

Intercom
1113 Bp., Karolina út 65.
Tel.: 186-9766, 186-8122

Video Nivo
1081 Bp., Köztársaság tér 10.
Tel.: 113-9837

S.I. COOP Kft.
1147 Bp., Lőcsey utca 12/b
Tel.: 164-2055

CINE-JAVA

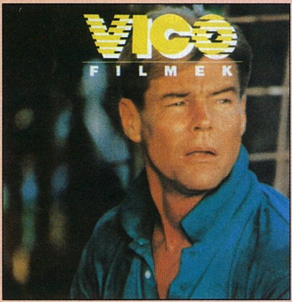
A filmbarátoknak jó hír, hogy a TV-4-en ezentúl Cine-java címmel, harmincperces mozikalauz is látható, mely az aktuális filmpremiereket mutatja be, s nyújt érdekes háttérinformációkat az újdonságokról. Az új műsor minden második csütörtökön (és vasárnap) látható, mindig a játékfilmet követően, 21 óra 40 perctől. Műsorvezető: Albert Györgyi.

A TV4 műsora a kábelhálózatokban és a helyi televíziók műsorában látható, csaknem 850 000 háztartásban.

Az amulett

Amikor banditák lemészárolják a titokzatos amulett őrzőjét, Ham Chint és követőit, az amulett által ráruházott hatalmánál fogva a szerzetes megátkozza a banditák vezetőjét és megfogadja, hogy családjának minden tagja borzalmas halált fog szenvedni bűneiért. Az átok természetesen megfogan, 300 évvel később az amulettben rejtőző hatalom Sharonba, az amerikai újságírónőbe költözik, aki tehetetlen vele szemben, és kezdetét veszi a Belfardo család mészárlása.

Színes, szinkronizált amerikai krimi (ismétlés)
85 perc
május 20. csütörtök
május 23. vasárnap

Házasság a maffiával

Mariant, a gyönyörű divattervezőnőt egy este kirabolják New York egyik sötét utcájában. Amikor feljelentést tesz a rendőrségen, ott azonnal megtetszik a jóvágású ügyvédnek. Szerelem első látásra Marian részéről is. Jóképű, művelt férfi, dúsgazdag család, gyors esküvő. De valahogy túl szép az egész…

Színes, szinkronizált amerikai film
89 perc
május 21. péntek
május 23. vasárnap

Hat hét boldogság

Egy hivatásos betörő megsajnál egy pesti buszon meglopott szegény sorsú egyetemi hallgatót és visszaszerzi neki a pénzt. Az akció során összebarátkoznak és a fiú beleszeret a betörő lányába, akit az apja előkelő intézetben neveltet, eltitkolva valódi kilétét.

Fekete-fehér magyar filmvígjáték Írta: Várkonyi Zoltán és Szatmári Jenő Fényképezte: Makay Árpád Zene: Fényes Szabolcs Rendezte: Tóth Endre
Szereplők: Tolnay Klári, Kiss Ferenc, Tompa Sándor, Ladomerszky Margit, Pethes Sándor
76 perc
május 27. csütörtök, május 30. vasárnap

29-es vágány

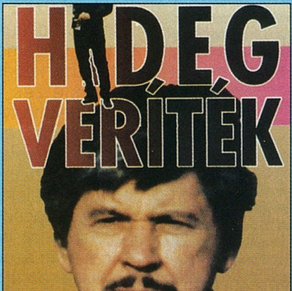
Linda és Henry házassága zátonyra futott. A férfit csak a vasútmodellezés érdekli, a játékvonatok jelentik számára a szerelmet. Linda tizenöt éves korában szerencsétlen körülmények között vesztette el gyermekét, nagyon szeretne másikat, de Henry hallani sem akar róla. Linda életében megjelenik Martin, aki azt állítja magáról, hogy ő az elveszett fiú. A baj csak az, hogy Martin csupán az asszony képzeletében létezik, és ez tragikus események sorát indítja el…

Színes szinkronizált amerikai film (ismétlés)
Főszereplők: Theresa Russell, Gary Oldman
90 perc
május 28. péntek
május 30. vasárnap

Hideg veríték

A filmben Charles Bronson egy kalandort alakít. Akrata ellenére kábítószercsempészetbe keveredik, s ebben a szakmában a „menők" nem szeretik, ha valaki keresztezi az útjukat. Bronson családját túszul ejtik, ezzel próbálják zsarolni. Őt azonban keményebb fából faragták. Hidegvérű gyilkosként számol le ellenfeleivel.

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Charles Bronson, Liv Ulmann és James Mason
93 perc
május 14. péntek
május 16. vasárnap

Autósakadémia

Larry, az akadémia vezetője válásával, beosztottjaival és új tanítványaival van elfoglalva, helyettese, Abner pedig azzal, hogyan fúrhatná meg főnökét. Az akadémia hallgatói meg az ellenkező nem képviselői iránt tanúsítanak csak érdeklődést. Ha szereti a Rendőrakadémia filmeket, ebben sem fog csalódni.

Színes, szinkronizált amerikai filmvígjáték (ismétlés)
92 perc
május 13. csütörtök
május 16. vasárnap

Feketepiac a

Olaszország:
15-20 százalék a feketepiac aránya

Az itáliai videó- és kalóziparról a Video Magazin a Federazione Anti-Pirateria Audiovisiva (FAPAV) igazgatójától, Luigi Coppolától kért interjút.

– Coppola úr! Hány videotéka és hány kiadó működik Olaszországban?

– Olaszországban 6500 videótékát kereshetnek fel a filmet kölcsönözni vagy venni kívánók. Azonkívül ezek a videótékák gyártják a hazai videókazetták túlnyomó részét is.

– A 6500 videótéka szép szám, ám nem kevés egy ekkora országban?

– Nem, ugyanis nálunk nemcsak a kizárólag videókazetta-kereskedelemmel foglalkozó boltokban lehet filmet vásárolni, kölcsönözni, hanem a könyvesboltokban, az elektronikai cikkeket forgalmazó boltokban és az újságárusoknál is. Így az árusítóhelyek száma eléri a húszezret. A kiadók számában sem állunk rosszul, összesen 118 videókazetta kiadásával is foglalkozó kiadó működik országunkban. Ezek a mozifilmek (11), a hanglemezek kiadói (11), térképészeti kiadók (13), a független kiadók (64), a csak videókazettakiadással foglalkozók (14) és az importálók kiadója (5). Így évente – de főleg az október–június időszakban – akár sok száz új film jelenik meg a piacon. Az amerikai dömping Olaszországban is érvényesül. A megjelenő filmek 60 százaléka amerikai, 20 százaléka olasz, a maradék százalék pedig vegyes.

– Ilyen rengeteg film megjelenése mellett virágzik a feketepiac?

– Bizony a kalózipar Olaszországban is jelentős méreteket öltött. A feketepiac aránya a legális piac 15–20 százaléka. Persze a hamisított kazetták 70 százaléka pocsék, szinte élvezhetetlen minőségű. Ezeket a műsoros kazettákat általában Tunéziából, Nigériából, Marokkóból bevándorolt emberek árusítják a piacokon vagy egyszerűen az utakon. A maradék 30 százalékot a kazettamásolással foglalkozó videótékákban hamisítják és ez sem igazán jó minőségű.

– Milyen típusú filmeket hamisítanak a legszívesebben?

– A pornófilmeken kívül – amelyek természetesen nem érdeklik a FAPAV-ot – elsősorban a kalanfilmeket és a westerneket hamisítják előszeretettel.

– Egy film mozibemutatóját mennyivel követik a legális videóváltozatok?

– A mozipremier után 9 hónappal kerülhet el a film a videótékákba kölcsönzésre és ezt követően megvételre. Az égi csatornákra és a kábeltévékre a bemutató után 12 hónappal, az állami és kereskedelmi tv-csatornákra pedig ezt követően 6 hónappal. A kalózkiadások azonban már a mozibemutatóval egy időben megjelennek, nagy kárt okozva a filmforgalmazóknak.

– Védi-e az állam a kiadói jogot?

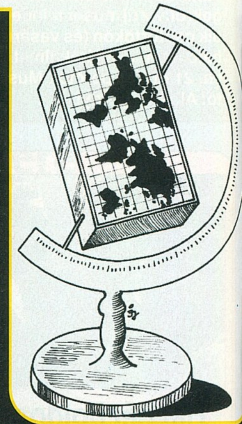
– Természetesen több törvény is védi, melyekben mind szó esik a törvénytelen másolásról, utánzatról, az engedély nélküli importról és eladásról. A hamisítók büntetése 3 hónaptól 3 évig terjedhet és 500 000–600 000 líra (30 000–36 000 forint) büntetésig.

– Kellő védelmet nyújt a törvény a kalózokkal szemben?

– Természetesen ezt kiegészíti a FAPAV tevékenysége, amely a kiadók által alapított társaság. Célja a kalózok visszaszorítása és az általuk okozott kár megtérítése. A FAPAV együttműködik a rendőrséggel, és információkkal segítjük egymás munkáját. Ha például egy hamisítót bíróság elé állítanak, az eredményről hamarosan az egész videóláncolat tud. Az utolsó nagy razzia egyébként március 5-én és 16-án volt, amelynek során összesen 142 ezer videókazettát, 500 videómagnót és 100 ezer címszalagot foglaltak le. Ezenkívül félszáz szorgos hamisítót dugtak rács mögé. A feketepiac különben az utóbbi időszakban érdekes változást mutat: az élvezhető felvételek száma csökken, míg az ócska, rossz minőségű hamisítványoké nő.

Szöllősi Balázs

Most induló, alkalmanként jelentkező sorozatunkban arra keresünk választ, miként alakul határainkon túl a műsoros videókazetták forgalmazása, mekkora a videó-feketepiac aránya, s hogyan, milyen eszközökkel küzdenek a kalózipar ellen. Mindez annál is inkább érdekes, sőt tanulságos lehet, mert a szerzői jogok védelméről szóló törvény (lásd Video Magazin 1993/4.) Magyarországon e napokban lép hatályba, mely alapvetően megváltoztatja idehaza a feketézők elleni küzdelmet.

Magyarország
Megindul-e az öntisztulás?

Megalakulása óta sok információt és tapasztalatot szerzett az Audiovizuális Művek Szerzői Jogait Védő Közcélú Alapítvány (ASVA), melynek tevékenysége hatékonyabbá válhat a szerzői jogok védelméről rendelkező új törvény életbe lépésével. Mint *Párvy Tivadar,* az alapítvány titkára említi, működésük eddigi csaknem tíz hónapja alatt is volt kapcsolatuk a rendőrséggel, s számos tanácsot adtak üzérkedés és hamis termékjelzés-használat bűncselekmények megállapításához, ám ezentúl már mellékfoglalkozású jogász rendőrtiszt is segíteni fogja munkájukat, és koordinálja a kapcsolatot az alapítvány és a hatóság között. A titkár azonban hangsúlyozza: az új jogszabály nem visszamenőleges hatályú, tehát például a múlt nyáron jogosan elkobzott kazetták (volt) tulajdonosait nem lehet az új törvény által kiszabható súlyosabb büntetéssel sújtani. Ellenben ha valakit a törvény hatályba lépését követően érnek tetten, cselekedetéért már a módosult Btk. alapján kell felelnie. Így például hiába koboznak el egy piaci árustól vagy kölcsönzőtulajdonostól olyan hamis kazettákat, amelyeket még az új jogszabályok életbe lépése előtt másolt vagy vásárolt, a szerzői jogokat a már élő új jogszabályok idején sértette meg.

Mivel az egyik legnagyobb kárt a videókalózok a friss mozifilmek másolásával és terjesztésével okozzák, a rendőrség, az ASVA közreműködésével, elsősorban ezt a tevékenységet szeretné visszaszorítani. A gyökerekhez, a

…agyvilágban I.

Hollandia:
Túl nagy a lebukás veszélye

Hollandia rendkívül kedvezőtlen terep a feketevideo-termékekkel kereskedni kívánók számára. A dolog magyarázata ezúttal nem a hagyományos németalföldi törvénytiszteletben, hanem abban a tényben keresendő, hogy nyugat-európai mércével szemlélve is példátlan alapossággal szervezték meg a kalózok elleni küzdelem rendőri és igazságügyi hátterét, még abban az időben, mikor a fekete videopiac nem is létezett. A helyi éber szervezetek, illetve azok kezdeményei ugyanis még a hetvenes évek termékei, és annak idején a ma már muzeális tárgyként számon tartott kalózlemezek elleni harc céljából hívták életre őket. A kalózlemezek virágkora – ellentétben a szomszédos angol és német piaccal – itt nem tartott sokáig, ugyanis a hatóságok a szerzői jogokkal foglalkozó holland szervezet, a *Stemra* felhívására hamar leszámoltak az akkor még nem túl nagy anyagi hasznot zsebretevő illegális kiadókkal. A videókészülékek elterjedésével azonban világossá vált, hogy mivel sokkal komolyabb potenciális feketepiacról van szó, mint a hanglemezek esetében volt, a korábban hatásos eszközök nem vezetnek majd eredményre. A busás haszon reményében ugyanis a bűnözők igen hatékony technikai arzenállal és szervezettséggel látnak a jövedelmező tevékenységhez.

A videókalózkodás elleni hatékony harc ma két tényezőnek köszönheti sikerét. Az egyik, hogy az említett szerzői jogi szervezet, a Stemra, nem is túl nehéz harc árán elérte, hogy a hamisítókkal foglalkozó csoportjának munkatársai hatósági jogkört kapjanak. Magyarán: az említett hivatalnokok ugyanolyan jogosítványokkal rendelkeznek, mint a rendőrségi alkalmazottak, és ha azt szükségesnek látják, bírósági eljárást is kezdeményezhetnek az általuk kalóznak ítélt személyekkel vagy csoportokkal szemben.

Ez a megoldás rendkívül hatékony, mivel nem kell közbülső fórumként igénybe venni a bíróságot, illetve a rendőrséget, és a Stemra igen szorgalmas munkatársai maguk járhatnak a gyanúsnak vélt személyek dolgai után. A szervezet hálózata igen kiterjedt, és alkalmazottai az egész ország területén ugrásra készek. Ha a hivatal amstelveeni főhadiszállásán megcsörren a telefon, és egy névtelen „jóakaró" arról számol be, hogy például Rotterdam ilyen és ilyen üzletében hamis kazetták tűntek fel, a videórend őrei félórán belül garantáltan a helyszínen teremnek. A kalózgyanúsítottakat rendszerint letartóztatják – a nagy fogások azonban nem a videó- hanem a CD-feketepiacon fordulnak elő. Az ilyen kiemelkedő teljesítmény színhelye általában az ország keleti része, mivel a holland kalózok elsősorban nem a kockázatos, és amúgy is kicsi hazai, hanem a kevésbé ellenőrzött, és Európában egyedülállóan nagy felvevőképességű német piacra dolgoznak. A holland terep túl veszélyes, mert itt a műsoros kazettákat árusító boltokat, illetve a kölcsönzőket rendszerint szúrópróbaszerűen felkeresik az ellenőrök, és példás alapossággal győződnek meg arról, hogy a hologramos ellenőrző címkével ellátott termék áll-e a polcokon. A maximális biztonság érdekében egyes videóforgalmazók kizárólag sárga, illetve vörös színű műanyagból készített kazettákat adnak ki.

A videótékák tulajdonosai már csak azért is tartózkodnak az illegális másolástól, mert az eredeti példányok két feketekávé árának megfelelő összeg ellenében kölcsönözhetők. Így az ilyen jellegű kalózkodás sem a bolttulajdonos, sem az otthoni videózó számára nem lenne kifizetődő üzlet. Az országban a nemzetközi cégek helyi részlegeként működő kiadók által havonta megjelentetett – túlnyomó többségében amerikai – tizenöt-húsz film rendszerint öt-hat hónappal a mozibemutató után kerül a videótékákba, és a tulajdonosok tartózkodnak attól, hogy választékukat idő előtt illegális újdonságokkal szélesítsék. A lebukás veszélye túl nagy lenne, és nemcsak a működési engedély bevonásával járna, hanem magas pénzbüntetést vonna maga után. A kalózokat általában a kiadóknak okozott kár megtérítésére kötelezik, azonban komolyabb börtönbüntetést, az országban uralkodó általános cellahiánynak köszönhetően, nem szabnak ki rájuk.

Herskovits Iván
(Hága)

másolóközpontokhoz, az elosztókhoz kíván eljutni. A hatóság, az alapítvány tanácsainak megfelelően, a videókölcsönzőket is meg akarja tisztítani a feketekazettáktól, s nyomoz majd a műholdas televíziós programok kódját feltörni képes illegális dekódergyártók után is.

Az ASVA segíteni is kíván a videókölcsönzők tulajdonosain. Az új törvény szövegének megjelenése óta máris megindult a tékákban az öntisztulás. Akadhatnak azonban olyan tékatulajdonosok, akik készletüket eladásra kínálják fel olyanoknak, akik most vágnak bele a videókölcsönzői vállalkozásba. Számukra az alapítvány szívesen ad tanácsot, hogy elkerülhessék a hamis termékek vásárlását. Ezenkívül az ASVA javasolja a kölcsönzősöknek, hogy ha egy kölcsönbe adott kazettát sérülten kapnak vissza, vegyenek fel jegyzőkönyvet – mikor, miért, hogyan sérült meg a kazetta – s ha a műsort tovább akarják forgalmazni, cseréljék be a jegyzőkönyv birtokában a videókiadónál. Eddig ugyanis sok tékás az ellenőrzések során gyakorta hivatkozott „sérülésekre", ha egy kazetta eltért eredeti állapotától. Az alapítvány azt is célszerűnek tartaná, ha a gyártó és a vásárló védelmében a műsoros kazettákon, a filmet megelőzően, néhány másodperces videóklip mutatná be a nézőnek, melyek egy legális kazetta ismertetőjegyei, s ha nem olyat tart a kezében, a kazettát vigye vissza oda, ahonnan kölcsönözte, vásárolta.

Számos további ötletet, javaslatot dolgoz ki az ASVA alapítvány, melynek munkatársai jelentősnek ítélik e törvény megszületését. Bíznak abban, hogy egyrészt megindul a videótársadalomban egy jelentős öntisztulási folyamat, másrészt a rendőrség, az ASVA támogatásával, levághatja az elburjánzott magyar videópiac vadhajtásait. **F. T.**

Az ASVA alapítvány a vásárlók védelmében e telefonszámra várja mindazok észrevételeit, akik úgy érzik, becsapták őket vagy mondanivalójuk van a videopiac megtisztulása érdekében: **186-8122/129-es mellék (üzenetrögzítő)**

Nemzeti Kulturális Alap

Járulékoltatott videóipar

Hosszú szünet után ez év márciusában két, videózást is érintő törvényt hozott az Országgyűlés. A szerzői jogok megsértését szankcionáló Btk-módosításról áprilisi számunkban már beszámoltunk. Időközben viszont a Magyar Közlöny 1993/36. számában megjelent a Nemzeti Kulturális alapról szóló 1993. évi XXIII. törvény, amely tartogat néhány meglepetést a videóforgalmazás szereplőinek, ám könnyen lehet, hogy a fogyasztóknak is.

A Video Magazin jó emlékezőtehetségű, hűséges olvasói talán még emlékeznek arra, hogy körülbelül két esztendeje már írtunk a giccsadóról. Tehát nem új jogintézményről van szó: abban az időben művelődési miniszteri rendelet intézkedett a kulturális járulékról. A gond csak az volt, hogy a fizetési kötelezettséget nem vették komolyan, főleg nem az újonnan alakuló magánvállalkozások, kft.-k, a minisztérium pedig nem tudott érvényt szerezni a jogszabály előírásainak, különösen azután nem, hogy a moziüzemeltetők egyesülete az Alkotmánybírósághoz fordult a járulékrendelet alkotmánysértő jellege miatt. (Adót vagy adójellegű kötelezettséget csak törvény írhat elő.)

A törvény most elkészült, és április 1-jétől kötelező alkalmazni. Ennek értelmében kulturális járulékot kell fizetni a műsoros videókazetta kiadójának (reklámfilm esetében a belföldi gyártónak is), a videókölcsönzést és – eladást folytatónak, valamint vendéglátó-ipari videóvetítés esetében az egység üzemeltetőjének.

A járulék méréke a kiadónál az áfát nem tartalmazó árbevétel 3 százaléka. Amennyiben erőszak-, erotikus-, szex- vagy pornótartalmú videóművet jelentet meg, úgy a járulék mértéke 20 százalék. Videókölcsönzőnél alapesetben 2 százalék, a minősített műfajú kazettáknál szintén 20 százalék a járulék, ugyancsak a nettó bevétel után. Vetítés esetén a járulék mértéke napi 40 forint, ha a vendégnapok száma pontosan meghatározható, egyéb esetekben pedig napi 100 forint.

A befizetendő járulékösszeget a kötelezett maga állapítja meg, vallja be és fizeti be egy külön számla javára, amelyről az APEH ad majd tájékoztatást. Az önbevallás illetve fizetés negyedévente történik; minden negyedévet követő hó 20-ig. Ez azt jelenti, hogy az első három hónap után július 20-ig kell a bevallási és a fizetési kötelezettségnek eleget tenni.

Lényeges eleme tehát a szabályozásnak, hogy mindenki maga dönti el, mely kategóriába tartozik kiadott, kölcsönzött, gyártott, vetített filmje. Így félő, lesznek olyan filmek, amelyeket a kiadó 3 százalékosnak minősít, míg a videótékás 20 százalékosnak vagy fordítva. (A másik véglet persze az lenne, ha ismét felállna a cenzúrahivatal, és az minősítene, de ennek senki nem örülne.)

Egyébként a kulturális járulék bevallásával, fizetésével stb. kapcsolatos kérdésekben az adózás rendjéről szóló törvényt kell alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy az APEH jogosult ezt is ellenőrizni és bírságolni a késedelmes befizetés vagy pontatlan elszámolást. Végső soron adócsalást követ el az, aki a törvényben foglalt kötelezettségének határidőre nem tesz eleget.

A befizetett pénz a Nemzeti Kulturális Alapba kerül, amely pótlólagos forrásokat nyújt a törvényben meghatározott nemzeti és egyetemes kulturális értékek létrehozására, megőrzésére, támogatására. Az Alaptól magánszemélyek és szervezetek (cégek, alapítványok stb.) egyaránt igényelhetnek támogatást. A művészfilmek forgalmazóinak éppen ezért azt tudjuk tanácsolni, nyújtsanak be pályázatot az Alaphoz, hiszen a videós szférából befolyó pénznek elsődlegesen a szakmába kellene visszaáramlania. A törvény egyértelműen rögzíti, hogy a pályázatoknak nyilvánosnak kell lenniük, és a pályázat nyerteseivel az Alap kezelője szerződést köt. Természetesen a pályázat nyertese köteles a megítélt összeget a szerződésben rögzített célok megvalósítására fordítania, ellenkező esetben a pénzt vissza kell fizetni.

Az esetleg elnyerhető anyagi támogatás ellenére váratlanul érte a filmszakmát a parlament döntése. Általános vélekedések szerint a járulékfizetési kötelezettség rendkívül hátrányos helyzetbe hozza a legális videóforgalmazást. Külön kérdés, hogy a nyilvánvalóan költségviselő tényező mennyiben érinti a fogyasztói árakat, vagyis számíthatunk-e áremelkedésre a kölcsönzőkben és a boltokban. A nyomott piac és a kiadók közötti (továbbá a kölcsönzők közötti) konkurenciaharc nem kedvez az áremelési törekvéseknek, ezért valószínűleg a fogyasztói árak és a kölcsönzési díjak nem nőnek automatikusan a törvény életbe lépésével. Ugyanakkor kétségtelen, hogy például a kizárólag pornóra szakosodó kiadóknak újra kell gondolniuk eddigi tevékenységüket.

Érdekes viszont a minisztérium illetékesének reagálása. Szerinte a törvénynek örülni kell, ugyanis a Btk. módosításával egyidejűleg a két törvény tiszta, szabályozott és rendezett helyzetet fog teremteni a videóforgalmazásban. Meglátjuk, így lesz-e.

Kiss Zoltán

1993/36. szám

1993. évi XXIII. törvény

a Nemzeti Kulturális Alapról*

1. § A nemzeti és egyetemes értékek létrehozásának, megőrzésének, valamint hazai és határon túli terjesztésének támogatása érdekében az Országgyűlés Nemzeti Kulturális Alapot (a továbbiakban: Alap) létesít. Az Alap a Kulturális Alap jogutódja.

1984 MAGYAR KÖZLÖNY 1993/36. szám

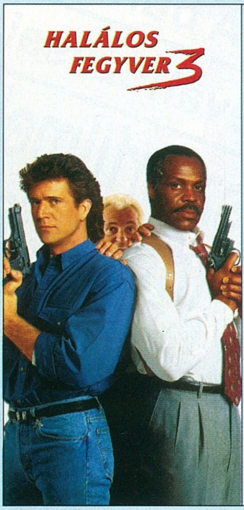
A kulturális járulék alá eső termékek és szolgáltatások	A járulék mértéke	A járulék fizetésére kötelezett
2. Reklám és propaganda céljából készült film, video és dia (ITJ 69—99—24—1, 69—99—24—2)	Általános forgalmi adót nem tartalmazó árbevétel 3%-a	Hazai termék esetén a gyártó (előállító), külföldön készített terméknél a szinkronizáló
3. *a)* Játék, rövid, animációs dokumentumfilmek vetítése, *b)* erőszak, erotikus, szex, pornó tartalmú filmek vetítése (SZJ 191300)	A jegybevétel *a)* 3%-a, *b)* 20%-a	A forgalmazó (kiadó)
4. Videovetítés szálloda és vendéglátóipari üzemekben: *a)* vendégnapok száma szerint, *b)* minden más esetben (SZJ 191300)	Naponta: *a)* 40 Ft, *b)* 100 Ft	A vendéglátóipari egységet üzemeltető
5. *a)* Videokölcsönzés és -eladás, *b)* erőszak, erotikus, szex, pornó tartalmú videoműveknél (SZJ 113430, 07334)	Általános forgalmi adót nem tartalmazó árbevétel *a)* 2%-a, *b)* 20%-a	A kölcsönzési, az értékesítési tevékenységet végző

Melléklet az 1993. évi XXIII. törvényhez

A kulturális járulék fizetésére kötelezett termékek és szolgáltatások köre szakterületenként, az 1992. december 31-én hatályos ITJ és SZJ szerint

A kulturális járulék alá eső termékek és szolgáltatások	A járulék mértéke	A járulék fizetésére kötelezett
I. *Mozgóképszakmai Körből*		
1. *a)* Műsoros videokazetta és videolemez *b)* erőszak, erotikus, szex, pornó tartalmú videomű-	Általános forgalmi adót nem tartalmazó árbevétel *a)* 3%-a, *b)* 20%-a	A kiadó

VIDEO PREMIER: MÁJUS 13.

MEL GIBSON DANNY GLOVER és Joe Pesci

Ha az utolsó töltény is elfogy, jön a golyós zsaru.

HALÁLOS FEGYVER 3

(LETHAL WEAPON 3)

RICHARD DONNER FILMJE
Minden idők legsikeresebb akciófilmsorozatának kezdetén Riggs (MEL GIBSON) és Murtaugh (DANNY GLOVER) nyomozók botcsinálta tűzszerészként felrobbantanak egy parkolóházat és ezért közlekedési rendőrré fokozzák le őket.
De ez tényleg csak a kezdet: a rendőrfőnököt elrabolják, Riggs szerelmes lesz, Murtaugh vissza akar vonulni („Túl öreg vagyok már ehhez a szarhoz"), és felbukkan az előző részben megmentett szőkehajú könyvelő-törpe, Leo is („OK. OK. OK"), hogy jellegzetesen Getz-i kiszólásaival mindenkit az őrületbe kergessen.
Plusz akció...akció...akció...

DAVID CARRADINE
Elődeink bosszúért kiáltanak.

KUNG FU

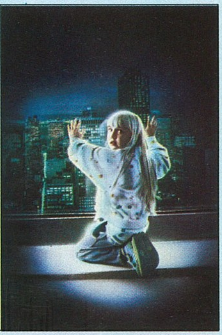
A LEGENDA ÚJJÁÉLED
(KUNG FU: A LEGEND REBORN)
Üsidők óta folyik a harc.

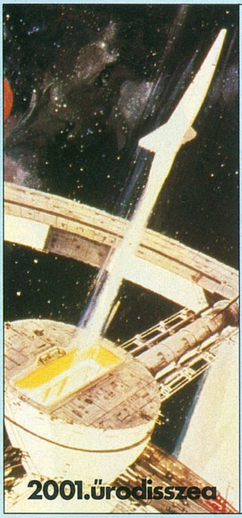
Caine (David Carradine) gyermekkorában került a Shaolin-templomba, ahol az ősi harcművészet, a Kung Fu mesterévé vált. Az Egyesült Álamokba visszatérve azonban veszélyesebb ellenfelekkel kell felvennie a harcot, mint a boszorkányos ügyességgel küzdő Shaolin-papok.
A maffia rászabadítja állig felfegyverzett gorilláit és a puszta kézzel (lábbal) védekező Caine alaposan megizzad, míg lerúgja az összes rosszfiút...

POLTERGEIST III

A kis Carol Anne a tükör felé fordul, ujjait az üvegnek nyomja. Hirtelen egy csontvázszerű kéz tör ki, megragadja a kislány csuklóját. A kiáltástól eltorzult arca tükörképében megjelenik a kárörvendő Gonosz képmása.
A kopogó szellemek visszatértek!

STANLEY KUBRICK PRODUKCIÓJA
25 ÉVES JUBILEUMI KIADÁS

2001.űrodisszea

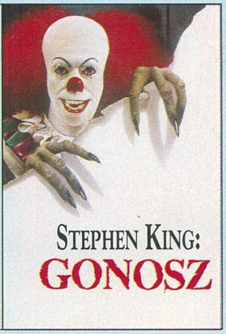
(2001: A SPACE ODYSSEY)
2 millió évvel ezelőtt az első emberszabású majmok növényekkel táplálkoztak és kiszolgáltatottak voltak a nagyobb vadállatok támadásai ellen.
Egyikük egy hatalmas, oszlopszerű kő érintésének „sugallatára" csontokból fegyvert készít és a törzs élére áll, megtanítva társainak az élelemszerzést, az önvédelmet és a támadást, mellyel új horizont nyílik meg előttük. Az emberi faj kiválasztódott...
A következő jelenet már 2001-ben játszódik. Hidegháborús patthelyzet a kommunisták és a Nyugat között. Egy űrhajón tudósok utaznak a Hold felé, hogy megvizsgáljanak egy hatalmas, oszlopszerű követ az egyik bányában.
Az emberiség újabb fordulóponthoz érkezett...

A Horror Nagymestere szabadon engedi azt, amitől a legjobban féltél

STEPHEN KING: GONOSZ

(STEPHEN KING'S IT)

Senki nem képes jobban lefesteni a végletes gonoszságot, mint Stephen King, a világhírű író.
A GONOSZ árnyéka mindenütt ott van.
A GONOSZ beleférkőzik rejtett félelmeid legmélyére és abból merít erőt.

ÜGYNÖKEINK:

InterFilm
1054 Bp. Steindl I. u. 6.
Tel: 111-7440

Hungaroton Gong
1096 Bp. Haller u. 24.
Tel: 133-2406

Video Nivo
1081 Bp. Köztársaság tér 10.
Tel: 113-9837

S.I.COOP Kft.
1147 Bp. Lőcsey utca 12/b.
Tel: 164-2055

INTERCOM

A bűnügy színeváltozásai

A gengszterfilmek története

Ha valaki egyszer venné magának a fáradságot, s a világ eddigi filmtermését áttanulmányozná, alighanem arra a megállapításra jutna, hogy a filmek zömét a bűnügyi mozik teszik ki. Miért ez a már-már beteges vonzódás a bűn megjelenítésére, a külöböző bűncselekmények, illetve azok felderítésének bemutatására? A magyarázat többféle lehet. Pszichológiai, pedagógiai, üzletpolitikai. Sorolhatnánk még tovább is, de a kulcsszó már elhangzott. Ez pedig az üzlet. Miközben egyfelől teljes mértékben tisztában vagyunk az ilyen tipusú alkotások személyiségromboló hatásával, azzal, hogy egyes típusai milyen károsodást okozhatnak a kialakulatlan

vagy kiegyensúlyozatlan lelkületű embereknél, addig másfelől a pénz, a bevételi listák dominálnak. Márpedig ezek a filmek mindig is a legjövedelmezőbb alkotások közé tartoztak.

A bűnügyi film megnevezés egy átfogó kategóriát takar. Valójában egy rendkívül szerteágazó műfajról van szó, melynek számtalan alműfaja van. Valamennyit bebarangolni, kielemezni meghaladja lehetőségeinket, ám az elkövetkező néhány hónapban szeretnénk bemutatni legjellegzetesebb formáit, legfontosabb ágait. Kezdjük talán a legnépszerűbb típusával, a gengszterfilmmel.

Al Capone, a nagy ihlető

Ha az ember becsületesen próbál élni a nagy gazdasági válság okozta nyomorban, akkor éhen hal, ha viszont a bűnözés gyorsan jövedelmező útjára lép, előbb-utóbb megölik – a rivális gengszterek vagy a törvény őrei. *Ulrich Gregor* filmtörténész szerint így válik a gengszter negatív szupermenné.

A gengszterfilm olyan, mint a western, Amerika egy darabka történelme, amely a mítoszok rangjára emelkedett. Hollywood persze aktívan kivette részét a mítoszgyártásból, lankadatlan hévvel készítette, s készíti ma is a gengsztermozikat. A műfaj töretlen népszerűségét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a filmművészet legnagyobb rendezői áldoztak az oltárán, kezdve Raoul Walshtól John Hustonon át William Wylerig. Ez a tendencia egészen napjainkig tart, íme néhány emlékezetes siker a közelmúltból: Brian De Palma: *Aki legyőzte Al Caponét* (The Untouchables, 1987), Warren Beatty: *Dick Tracy* (1989) és a *Bugsy* (1991) vagy Martin Scorsese: *A nagymenők* (Good-fellas, 1991). De mielőtt megismerkednénk velük közelebbről is, kanyarodjunk vissza a kezdetekhez, hiszen a műfaj bemutatásához elengedhetetlen a történelmi háttér.

1920. január 17-én Amerika elkövette történelmének legnagyobb baklövését, bevezette az alkoholtilalmat. A szeszmegvonás csak olaj volt a tűzre, a szervezett bűnözés, amelynek elemei már korábban is megvoltak (szerencsejáték, prostitúció, zsarolás), akadálytalanul kiteljesedhetett. Az országot elöntő bűnhullámnak semmi sem volt képes útját állni, alig egy évtized leforgása alatt hihetetlen hatalommal és befolyással bíró szindikátusok alakultak ki, amelyek amellett, hogy egymással és a rend őreivel vívták mindennapi véres harcaikat, beépültek az államhatalmi szervekbe is.

A gengszterháborúk, a nagy leszámolások a napilapok címoldalai mellett helyet követeltek maguknak a vetítővásznon is. A közönségigényt felismerve így született meg a hangosfilm kezdetén a gengszterfilm, amely mindjárt két remekmívű darabbal, a *Kis Caesar*ral (Little Caesar, 1930) és *A sebhelyes arcú*val (Scarface, 1932) tette le névjegyét. A diadalmas géppisztolyoknak e képes himnuszai – történetüket egyébként Al Capone élete ihlette – etalonul szolgáltak a jövő generációi számára. Ezek a mozik a klasszikus hollywoodi karriertörténetek dramaturgiája szerint, ám Coltra és Thompson-géppisztolyra hangszerelve készültek, s azt mutatták be, miként lett a kisstílű utcai harcosból a nagyváros szindikátusát irányító vezér. Hiszen a gengszterizmus minőségi változása éppen Al Capone nevéhez fűződött, ő honosította azokat az új módszereket (fehérgalléros bűnözés, a kormányhivatalokba és a rendőrségbe korrupció útján való beférkőzés, a kettős biztosítással végrehajtott gyilkosságok), melyek révén hamarosan a leghatalmasabb szervezet irányítója lett.

Csíkos öltöny, csokornyakkendő

Hollywood gyorsan kimerítette a variációs lehetőségeket, ám a gengszterfilm egyik varázsa éppen sablonosságában, kiszámíthatóságában rejlik. A törvény áthágásának illúziójában. A westernhez hasonlóan nagy műgonddal megkoreografált, mármár rituális összecsapásokban. lövöldözésorgiákban. A Jó és a Rossz harcában, amelyben paradox módon szinte mindig a megzabolázhatatlan, a fékezhe-

tetlen szabadságvágyat megtestesítő gengszter mellé állunk, noha tudjuk, hogy a történet végére a dutyiban vagy éppen golyóval a szívében végzi. Izgatják a nézőt ezek az emberek. Ők azok, akik meg is teszik azt, amire a néző még a legmerészebb álmaiban sem lenne képes. A gazdasági válság árnyékában vállalják a boldogulás, a meggazdagodás egyetlen lehetséges, igaz, törvénytelen, útját: a bűnözést. Ráadásul tekintélyt parancsolóak. Tiszteletre méltóak. Félelmetesek és könyörtelenek. Mint a Kis Caesar, Edgar G. Robinson klasszikussá vált alakításában. Robinson-Capone egyszerű ember. Csak három dolgot szeret: a haját, a pisztolyát és önmagát. Kényesen ügyel mindháromra.

A gengszterfilm, története során, mindig két véglet között vergődött. Az esetek többségében megmaradt a csábító külsőségeknél – csíkos öltönyök, csokornyakkendő, kamásli, a bűntanyák és lebujok bemutatása, az utcai leszámolások és hajszák kínálta látványosságok stb. –, s csak a legritkább esetben próbálta meg a bűn eredetét fölkutatni, megindokolni. A filmek zöme vagy romantizálta a főhőst, aki szembeszállt a társadalommal és a törvényekkel, vagy éppen személytelenítette a bűnözőt, a történetet bábfigurák játszották el, hitelesnek beállított művi környezetben.

Humphrey Bogart, a nagy gengszter

Változás csak akkor következett be, amikor *Humphrey Bogart* bújt a gengszter bőrébe.

„Az első harmincnégy filmemben tizenkét alkalommal gyilkoltak meg, tizenkét ízben ültettek villamosszékbe vagy akasztottak fel, és kilencszer szöktem meg a börtönből. ... Több jelenetet játszottam a földön agonizálva, mint a lábamon játszva. Fő problémám az volt, hogy mindig új módozatokat találjak a hörgésre és a vér köpésére.” Gengsztersors, mondhatnám, statisztasors, hiszen e rövid számvetés az egyik legendás amerikai színészóriás pályafutása kezdetének nehézségeit tükrözi. Hősünk viharvert, ráncokkal barázdált arca, a felső ajkát elcsúfító sebhely, érdes orrhangja ideális gengszterré tette úgy, hogy ennek

keresztjét egy életen keresztül hozdozta.

Pedig Humphrey Bogart latin amorózóként kezdte, mielőtt gengszterként folytatta volna. A sok statisztaszerep mellett azonban Bogie éppen e műfajnak köszönhette az első sikereit is, arról nem beszélve, hogy egyetlen arcrándulásával, haláhörgésével nagyobb hitelességet kölcsönzött a másodrendű filmeknek, mint bármelyik futószalagon készített forgatókönyv. A két, Dillinger által ihletett filmje különösen emlékezetes maradt, *A kővé vált erdő* (The Petrified Forest, 1935), valamint a *Magas Sierra* (High Sierra, 1941). Bogart ez utóbbinak köszönheti a sztárstátusát, szerepében az eleve bukásra ítélt, tragikus sorsú banditát játszotta el, aki a műfaj történetében talán először a közönség rokonszenvét is elnyerte.

A gengszterek lelke

A gengszterizmus klasszikus korszaka a II. világháború kezdetéig tartott. A bűnözés persze ezt követően is legalább annyira kifizetődő maradt, ám a jellege megváltozott. A szervezett bűnözés lemondott az erőszak látványos utcai alkalmazásáról – magáról az erőszakról természetesen nem, hiszen az lételeme –, s megpróbálta magát konszolidáltabb, elfogadhatóbb formában föltüntetni. Új területek nyíltak meg előtte, a hagyományos iparágak mellett megjelent a piacon a kábítószer, illetve megkezdődött a piszkos pénzek legális üzleti vállalkozások, tranzakciók keretében történő tisztára mosása. A gengszterbandák fokozatosan családi, nemzetiségi alapon szerveződő maffiákká alakultak át – közülük a legnagyobb az olasz eredetű Cosa Nostra –, amelyek szorosan összefonódtak a kormányhivatalokkal is.

A mozi követte a változásokat. A gengszterfilm mint alműfaj megmaradt ugyan, de behatárolt vadászterülettel – témájában gyakorlatilag csak a klasszikus két évtizedre korlátozódva –, ám mellette kialakult a rendőrfilmekből kinövő detektívfilm, majd később a maffiafilm. A gengszterfilmeknél is kezdtek előtérbe kerülni a társadalomkritikai szempontok és a bűnözők lélektanilag hiteles ábrázolása, mint John Huston híres *Aszfaltdzsungel*ében (The Asphalt Jungle, 1950), illetve az újkori betyárromantikát a szexuális felszabadulással elegyítő *Bonnie és Clyde*-ban (Bonnie and Clyde, 1967), Arthur Penn hírhedt filmjében.

Szilágyi G. Gábor

Szeretne ingyen bérletet kedvenc videótékájába? Szeretne díjmentesen filmeket kölcsönözni? Szeretne plakátot, filmzenét tartalmazó CD-t nyerni?

Játsszon velünk!

Ha helyesen válaszol az alábbi kérdésekre, a válaszokat az oldalon található szelvényen feltünteti, s azt elküldi szerkesztőségünk címére, könnyen nyerhet! A helyes megfejtők között számos ajándékot sorsolunk ki. A **VIDEO RENT KFT.** vendégeként hárman

10-10 alkalommal ingyen

kölcsönözhetnek videófilmet az általuk kiválasztott videótékában, időkorlátozás nélkül. (Az erre jogosító bérlet átruházható!) A **DUNA FILM** ajándéka a Bumeráng című film zenéje CD-n. A szerencsés megfejtők közül az **InterCom** ajándékaként hárman A szerelem Harley Davidsonon érkezik című filmet kapják műsoros kazettán. A **MOKÉP** 5 plakátot ajándékoz a legtöbb találatot elérőknek.

A megfejtések beküldési határideje: 1993. június 14.
Cím: 1027 Budapest, Csalogány u. 9–11.

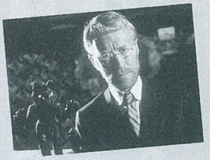
Kérjük, a borítékra vagy levelezőlapra írja rá: Video Magazin, „videórejtvény". Megfejtést csak a kivágott szelvényen fogadunk el, de egy megfejtő akár több szelvénnyel is pályázhat. A nyertesek névsorát a Video Magazin 1993/7., júliusi számában közöljük, s a győzteseket egyúttal arra kérjük majd, levélben vagy telefonon jelöljék meg az általuk kiválasztott videótékát. Kérjük, az Ön által helyesnek ítélt válasz sorszámát tüntesse fel a szelvény adott rubrikájában. (A válaszadást nagyban megkönnyíti, ha látta a filmeket és olvasta a Video Magazin cikkeit)

Az 1993/3. számunkban feladott kérdésekre a határidő lejártáig viszonylag kevesebben, mindössze 17-en értek el telitalálatot. Közöttük sorsoltuk ki a három tékabérletet, a műsoros kazettát és a plakátokat, s plakátot nyertek azok is, akik megfejtésük során hibát követtek el.

A **VIDEO RENT** 10–10 alkalomra szóló ingyenes tékabérletét nyerték:
Giczi Gyula, 1091 Budapest, Üllői út 185. X.
Kollárné Mészáros Edit, 3535 Miskolc, Kondor B. u. 18. fszt. 1.
Lővei Tamás, Szolnok, Csokonai út 98.
A **DUNA FILM** Ovizsaru című műsoros kazettát kapja:
Nagy László, 4700 Mátészalka, Bajcsy Zs. út 20. 2/1.
Az **INTERCOM** filmplakátjainak nyertesei:
Magyari Edit, 6723 Szeged, Csongrádi sgt. 65/b V. 20.
Szalai László, 8647 Balatonmáriafürdő, Vasút utca 7.
Turburás Péter, 9023 Győr, Földes Gábor u. 6/b IX. 33.
Papp Péter, 1031 Budapest, Nánási út 6/a I/1.
Horváth Tamás ,Kadarkút, Latinca u. 9.
Prikler Balázs, 9730 Kőszeg, Faludi Ferenc u. 3. A62.
Bukovics Csaba ,7400 Kaposvár, Béke u. 53. 7/4.
Kovács István, 4362 Nyírgelse, Jókai út 18.
Paul András, 3100 Salgótarján, Déryné u. 7. III. 10.
Dobrosi Sándor, 7673 Kővágószőlős, Dózsa Gy. u. 11.
GUILD-filmplakátot nyertek:
Szekfű László, 6724 Szeged, Kukorica u. 2.
Csibrán Krisztián, 5000 Szolnok, Orosz Gy. u. 11. IV. 19.
Özv. Bukovics Vendelné, 7400 Kaposvár, Béke u. 53. 7/4.
Leéb Zoltán, 9023 Győr, Kodály Z. út 45.
Újfalvi Tibor, 7985 Nagydobsza, Fő út 67.
Kiss István, 3848 Csobád, Dózsa Gy. u. 10.
Tárnoki Sándor, 5200 Törökszentmiklós, Deák F. u. 82.
Matafán Gyula, 2030 Érd, Porcsinrózsa u. 71.
Braun Lajos, 2191 Bag, Nsefelejcs u. 26.
Kovács Mihály, 4032 Debrecen, Civis u. 13. fsz. 5.
A **MOKÉP** Videókiadó plakátjainak tulajdonosai:
Nagy Zoltánné, 6727 Szeged, Búzavirág u. 21.
Bayer Yvette, 7626 Pécs, Sándor u. 3.
Papp György, 7630 Pécs, Mohácsi út 30. I. ker.
Rácz György, 8400 Ajka, Fő út 36.
Felvégi Emese, 1116 Bukkdapest, Derzsi u. 45.

A nyereményeket a nyerteseknek postázzuk, a tékabérletet nyerőkkel a Video Rent veszi fel a kapcsolatot.
GRATULÁLUNK! További szerencsés megfejtést kívánunk!

Az 1993/3. számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése: I. 2. A Halászkirály legendája című filmben a csavargó eredeti foglalkozása történelemprofesszor; II. 2. Egy óriási orr szerepel a Beethoven című vígjátékban a papa cégének emblémájában; III. 3.A mérleg a munkahelyi szex helyszíne A nagy postarablás című filmben; IV. 1. Két tojás volt a fészekben a Sólyomsziget-küldetés című alkotásban; V. 2. Juliett a neve a Nastassja Kinski által megformált lánynak a Maladie D'Amour című filmben.

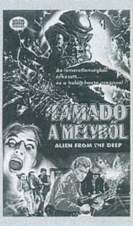

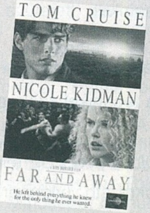
I. MELYIK HÍRES ÍRÓ MŰVÉBŐL KÉSZÜLT A PUSZTAI FARKAS CÍMŰ FILM?

1. Thomas Mann
2. Herman Hesse
3. Heinrich Böll

II. HOGYAN JUTNAK A KÖRNYEZETVÉDŐK A SZIGETRE A TÁMADÓ A MÉLYBŐL CÍMŰ FILMBEN?

1. Motoros hajóval
2. Vitorlás hajóval
3. Gumicsónakkal

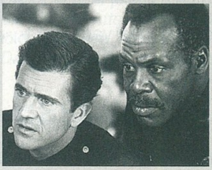
III. A TÚL AZ ÓPERENCIÁN CÍMŰ ROMANTIKUS KALANDFILM HŐSNŐJE, SHANNON MEGISMERKEDÉSÜKKOR RÁTÁMAD JOSEPHRE, MIVEL?

1. Puskával
2. Vasvillával
3. Fejszével

IV. MILYEN HANGSZEREN JÁTSZOTT RUTGER HAUER, A VÉRSZOPÓK KIRÁLYA A BUFFY, A VÁMPÍROK RÉME CÍMŰ HORRORKOMÉDIÁBAN?

1. Hegedűn
2. Skót dudán
3. Nagybőgőn

V. KIT MENEKÍT KI A HALÁLOS FEGYVER 3-BAN RIGGS (MEL GIBSON) ÉS MURTAUGH (DANNY GLOVER) A PARKOLÓHÁZBÓL A ROBBANÁS ELŐTT?

1. Leo Getzet, az idegbeteg könyvelőt
2. Egy macskát
3. Riggs feleségét

video REJTVÉNY video REJTVÉNY video

1993/5.

I.	II.	III.	IV.	V.

MEGHALT Brandon Lee

Forgatás közben, 28 éves korában életét vesztette Brandon Lee színész, a legendás harcművész, Bruce Lee fia. A 20th Century Fox számára a Crow című, 14 millió dollár költségvetésű filmet készítette az Egyesült Államokban, az Észak-Karolina állambeli Wilmingtonban, amikor az egyik felvétel során egy 44-es kaliberű pisztoly golyójával gyomron lőtték. Azonnal a New Hanover-i kórházba szállították, ám az életét már nem tudták megmenteni; súlyos bél- és érsérüléseibe belehalt. A rendőrség nyomozása szerint a gyilkos pisztolyba vaktöltény helyett tévedésből töltöttek éles lőszert. Mivel a nyomozás nem derített fényt olyan indítékra, amely gyilkosságra utalhatna, legfeljebb gondatlanság miatt lehetne bárkit is felelősségre vonni a stábból. Akadnak azonban, akik kételkednek e megállapításban, s a tragikus balesetet nem a véletlen művének tartják.. Igaz, utólag már nehéz rekonstruálni az esetet, annak ellenére, hogy a gyilkos lövést és a színész összeesését rögzítette a kamera.

A hongkongi és az amerikai filmipart megrázta a fiatal színész tragédiája, csaknem húsz évvel apja halála után. A híres papát, Bruce Lee-t is fiatalon, 32 éves korában ragadta el a halál 1973. júliusában (agyi ödéma végzett vele.) A harcművészet elemeit Brandon még apjától tanulta meg, s bár a szakemberek szerint a kisebbik Lee küzdősportban nem tudta elérni a papa szintjét, ám színészi játékban már felülmúlta őt.

Brandon Lee Kaliforniában született, de nyolcéves koráig Hongkongban nevelkedett. 1973-ban költözött az Egyesült Államokba. Halála előtt Beverly Hillsben élt, éppen nősülni készült. A világ mozijait eddig két filmje járta be: a *Mint a tűz* és a *Leszámolás Kis-Tokióban.* Mindkettőt bemutatták Magyarországon; az utóbbi néhány hónapja már kölcsönözhető a videótékákban, az előbbit pedig júniustól láthatjuk videón. (Bővebben Brandon Lee-ről a Video Magazin 1992/11. számában olvashat.)

Debra, a veszélyes asszony

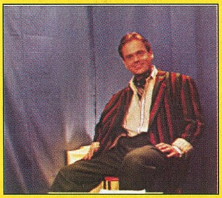
Debra Winger jelenleg Anthony Hopkinsszal dolgozik Angliában. *Sir Richard Attenborough* filmjének címe *Shadowlands* (Árnyékföldek). Debra Winger nemrég Stephen Gyllenhael filmjében, a *Dangerous Woman*ben (Veszélyes nő) nyújtott parádés alakítást.

Eastwood tökéletes világa

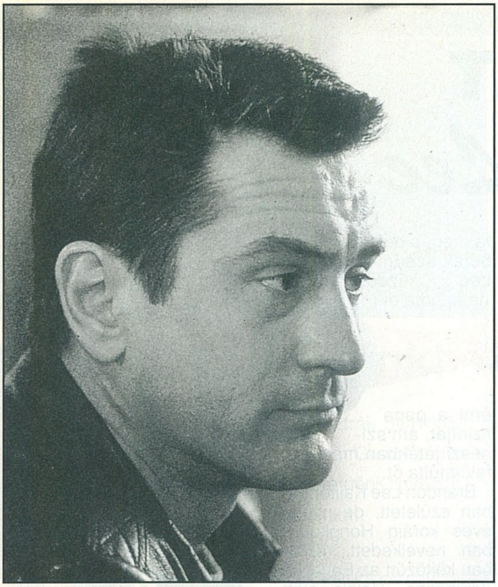
A rendező *Clint Eastwood*, a seriff *Kevin Costner.* A most készülő *A Perfect World* (Egy tökéletes világ) kevéssé szentimentális krimi, amely egy szökött gyilkos és egy nyolcéves kisfiú kapcsolatát meséli el. Costner westernt is forgat, a rendezővel, *Lawrence Kashdannel,* akivel korábban a *Silveradó*ban dolgozott együtt.

Kiefer, a börtönőr

Kiefer Sutherland is rendez. A *The Last Light* (Az utolsó fény) börtönfilm, melyben a rendező egy börtönőrt játszik.

Robert De Niro és a JVC

Robert De Niro filmes cége, a Tribeca a japán JVC támogatásával szándékozik leforgatni három produkciót. Az 1988-ban alapított cég most először szerzett ilyen támogatást. Két filmben De Niro is játszik. Az *Exchange Students*ben (Cserediákok) partnere *Whoopi Goldberg* lesz. A másik film címe *Highly confident* (szójáték: Szigorúan titkos – Szigorúan beképzelt). A JVC megkapja a filmszínház- és videóforgalmazási jogokat a távol-keleti szigetországban. A 4,5 millió dolláros támogatásról a Tribecában így vélekednek: *„Mindezzel azt kívánjuk elérni, hogy még függetlenebbek lehessünk, mint idáig."*

Itt a W-VHS rendszer

A japán JVC cég fejlesztésének eredményeként megszületett a legújabb videórendszer, a W-VHS. A „W" az angol wide szó rövidítése, mely magyarul szélest jelent. A „széles-VHS" rendszer már megfelel a nagy felbontású televiziózás, a HDTV normáinak, miközben kompatíbilis marad a jelenlegi VHS-rendszerrel és közvetítési normákkal is. A W-VHS-sel fel lehet venni és le lehet játszani a 16:9-es képaránnyal érkező, a japán Hi-Vision normában sugárzó televíziós közvetítéseket, s megfelelnek a jövőbeli HDTV átviteli rendszereknek is, melyek között ma még folyik a konkurenciaharc. Japánban az EDTV-II-vel, az Egyesült Államokban az ATV-vel, Európában pedig a HD-MAC-kel folynak a kísérletek.

A JVC 1976-ban vezette be fejlesztését, a VHS rendszert, mely azóta az amatőr videózás uralkodó rendszere lett, s az ilyen típusú képmagnókból eddig 400 milliót adtak el világszerte. A W-VHS készülékekkel lejátszhatók a mai hagyományos VHS-sel és S-VHS-sel rögzített felvételek, miközben alkalmasak a jövőbeni HDTV-adások felvételére is, s a jövő háztartásának képátviteli rendszereiben is felhasználhatók lesznek. Emellett az új rendszer lehetővé teszi két, minőségileg magas szintű program egyidejű felvételét és lejátszását, valamint két kamera egyidejű csatlakoztatását, amellyel háromdimenziós képek készíthetők.

A JVC szakemberei úgy látják, a HDTV magas színvonalú televíziózás közelgő piaci bevezetését felkészülten kell várniuk egy új rendszerű, múlthoz illeszthető, ám jövőt is kiszolgáló képmagnóval. A hírek szerint a japánok a W-VHS-sel máris teljesítették e feladatot.

Vigyázat, hamisítják!

A Kereskedelmi Minőségellenőrző Intézet megállapította, hogy a kereskedelmi forgalomban és illegális értékesítésben egyaránt árusítanak olyan videókazettákat, melyek silány minőségük miatt gyakorlati használatra alkalmatlanok, illetve a videókészüléket károsíthatják.

A hamisított kazetták típusjelzése: **TDK HS E-195, Sony Vivax E-195, Sony DX E-180 és E-195, valamint JVC SX E-180.**

Az azonos típus- és márkajelzésű, jó minőségű kazettáktól a feltűnően alacsony – 300 forint körüli – fogyasztói ár és az alábbiakban részletezett ismertetőjelek alapján különböztethetők meg:

TDK HS E-195: burkolófóliája átlátszó, nincs nyomtatott grafika; a törlésgátló fül feletti azonosítószám: 904012 BA E 195 HQ

Sony Vivax E-195: burkolófóliáján nincs nyomtatott grafika; azonosítószáma: 904012 BA E 195 HQ

JVC SX E-180: azonosítószáma: B 390165 E 180

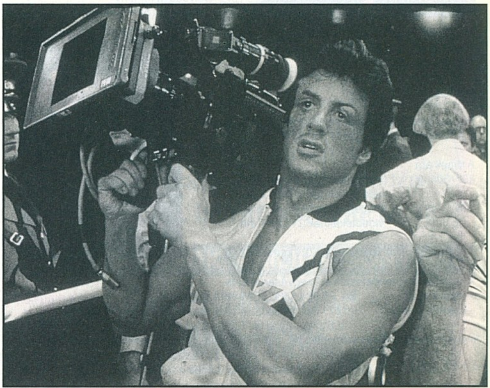
Sony DX E-180: azonosítószáma: B390165 E 180

Sony DX E-195: azonosítószáma: 4 G 20068

A Kermi a 2/1981. (I. 23.) BkM sz. rendelet 6. § (3) bekezdése alapján a leírt azonosítószámú kazetták forgalmazását megtiltja. A vásárlók reklamációját a vételár visszafizetésével kell rendezni.

Sly visszatér

Sylvester Stallone újra forgat. Az elsőfilmes Marco Brambilla *Demolition Man* (A bontóember) című filmje 2039-ben játszódik Los Angelesben. Stallonét zsaruszerepben láthatjuk viszont.

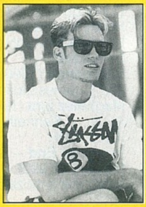

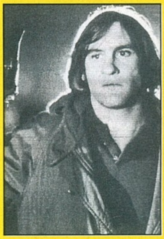
FILM ELŐZETES VIDEO

MAGYARORSZÁGON is sorra „videóvá érnek" az alig fél esztendeje bemutatott mozifilmek. Már láthatjuk a *Túl az óperenciánt*, a *Wayne világát*, a *Dermesztő szenvedélyeket* vagy a *Holt pontot*, a *Gladiátort*, s még hosszasan sorolhatnánk. Bizonyára a tél videópremierjei lesznek a kora nyári mozipremierek is. Így például a *Facérok,* **Bridget Fondá**val a főszerepben. A *halhatatlan szerelem* (Forever Young) két sztárja a szinte mindig forgató **Mel Gibson** és Tony Curtis lánya, **Jamie Lee Curtis**, akit videóról már jól ismerünk (*A hal neve: Wanda, My Girl – Az első szerelem*). Az őszes hajú **Steve Martin** a főhőse az *Örömapának*. *Kéz, amely a bölcsőt ringatja* – ez már egy pszicho-thriller, **Rebecca de Morney** alakításával. A *Bambi* Disney-produkció bizonyára a gyerekeknek okoz majd nagy örömöt. *Életben maradtak* – e cím sok mindent elárul arról az amerikai filmről, mely megtörtént eseményeket dolgoz fel. 1972 októberében egy montevideói főiskolás rögbicsapat Chilébe repült egy mérkőzésre. A repülőgép azonban egy hegycsúcsnak ütközött, az utasok közül sokan életüket vesztették, ám néhányan túlélték a balesetet, és egy vulkán hófödte csúcsán várták, hogy a keresésükre indult mentőosztag rájuk találjon. A mentésükre indult akciót azonban lefújták... Az alkotás tíz hét kegyetlen megpróbáltatásait meséli el.

Bridget Fonda

A HAZAI VIDEÓPREMIEREK között szomorú szenzációként találkozhatunk majd a minap tragikusan elhunyt **Brandon Lee** első játékfilmjével, a *Mint a tűzzel*. Másik alakítása, a *Leszámolás Kis-Tokióban* már jó néhány hónapja kölcsönözhető. Miközben **Jean-Claude van Damme** új filmje, a *Hiába futsz* nemrégiben került a mozikba, az *Oroszlánszív*, főszereplésével, júniustól lesz megtalálható a tékákban. **Charles Bronson** formálja meg a *Szerelem és golyók* főhősét, s akikben a golyók nem keltenek elég félelmet, azok *Stephen King* történetével vigasztalódhatnak és retteghetnek, ha megnézik a **Rémkoppantók**at. **Vanilla Ice** nevét először a slágerlistákról tanulhattuk meg (Ice Ice Baby), s a rap-énekes első mozifilmjét is leforgatta, *Ice Baby* címmel. Ebben berappel egy békés kisvárosba, és meghódítja a város legszebb lányának szívét. Mindezt videón is láthatjuk majd. Csakúgy, mint a *Sárkánytüzet*, az amerikai akciófilmet. Egy amnéziában szenvedő vietnami veteránnak rá kell döbbennie, hogy katonai pályafutása korántsem volt olyan töretlen, mint hitte... Ugyancsak akciófilm az *Acélkarmok,* melyben egy zsaru őrültebbnél őrültebb akciókban vesz részt. Rendőrnek áll a főszereplő az *Örököltt hazugságok*ban is, akinek szembesülnie kell örökségével: erőszakkal, becstelenséggel, mely családjában hosszú idők óta apáról fiúra száll. Találkozhatunk a *Twin Peaks*ből seriffként megismert színésszel, **Michael Ontkean**nel is. A *Krómkommandó* öt komor motoros férfi csapatának elvnevezése, akik egy gyilkos nyomába erednek. Aki hiányolta a kölcsönzők polcairól a *Dick Tracyt* és sztárparádéját, az júniusban elégtételt kaphat, hiszen videón is elérhető lesz: **Madonna**, **Warren Beatty**, **Dustin Hoffman** sztárjátékával. A feléledt képregényt gyerekek is biztosan szívesen nézik, bár nekik inkább a *Tini nindzsa teknőcök 2.* fejezete lesz élvezetesebb, vagy a *Chip és Dale*, a televízióból már megismert rajzfilmsorozat hőseinek visszatérése, egyórás videóváltozatban. Szintén rajzfilm lesz a *Mentőcsapat*. **Madonna** egy másik videón is látható majd, *A Broadway vérszopói*ban, **Rutger Hauer** és **Matt Dillon** oldalán. **Steve Martin** a mozi mellett videón is megjelenik, ő játssza az egyik főszerepet *A Riviera vadorzói*ban, **Michael Caine**-nel együtt. Caine feltűnik egy másik videófilmben is, az *Elcserélt küldemények*ben; partnerei **Peter Sellers** és **Dudley Moore.**

Vanilla Ice

Gerard Dépardieu

Andy MacDowell

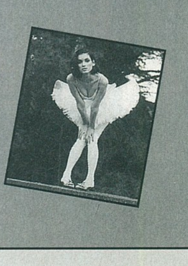
Előlretekintve a nyárra, jön az *Őrjítő vágy* (Unlawful Entry) **Kurt Russell**-lel és **Ray Liottá**val, a videón régen várt *Zöld kártya* **Andy MacDowell** és **Gerard Dépardieu** játékával, s ha most tavasszal megnézzük a Micsoda nőt, nyáron már találkozhatunk videón a Pretty Woman paródiájával...

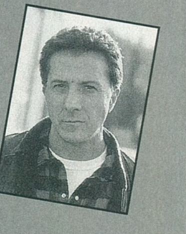

Sztárcímek autogramgyűjtőknek

Madonna
Maverick Entertainment,
75 Rockefeller Plaza,
21st Floor, New York,
N.Y. 10019, USA

Winona Ryder
1636 North Beverl
Drive, Beverly Hill
CA 90210, USA

Dustin Hoffman
540 Madison Avenue, No 2700,
New York, N.Y. 1002, USA

Meghalsz újra!

MRS. BRANAGH-ból EMMA Thompson

Emma Thompson filmjei

Tutti Frutti (tv-sorozat)
Fortunes of War (tv-sorozat) Háborús sorsok
The Tall Guy (1989) A magas fickó, r: Mel Smith
The Winslow Boy (1989, tv)
Knuckle (1989 tv) Csukló
Look Back in Anger (1989 Dühöngő ifjúság, tv)
Henry V. (1989) V. Henrik, r: Kenneth Branagh (moziban bemutatott)
Impropmtu (1990) Rögtönzés, r: James Lapine
Meghalsz újra (1990) Deag Again, r: Kenneth Branagh (Duna Film)
Howards End – Szellem a házban, (1992) r: James Ivory (már a mozikban)

Emma Thompsont egészen 1993. március 29-ig elsősorban színházi emberként, vagy sokkal inkább mint Mrs. Branaghot ismerték. A legjobb színésznőnek járó Oscar-díj elnyerése vélhetően alapjaiban fogja megváltoztatni ezt a helyzetet, bár kérdéses még, hogy Thompson ezek után változtatni fog-e a színházban, illetve a forgatásokon eltöltött idejének arányán. A lehetőség mindenesetre immár adott, s csak rajta múlik, mennyire kíván élni vele.

Emma Thompson pályája viharos gyorsasággal ívelt felfelé az utóbbi néhány esztendőben. Neve eddig sem volt éppen ismeretlen a színházkedvelő közönség körében, ám a világhírt mégis inkább a filmszerepeinek, no meg a *Kenneth Branagh*-gal kötött házasságának köszönheti. Mert régi igazság, hogy bármily jó legyen is valaki a színpadon, egy sikeres filmszerep, ha mégoly közepes moziról is van szó, többet nyom a latban. Ezzel persze egy pillanatig sem becsüljük le a színház fontosságát, ám tény, hogy az itteni sikerek térben éppoly korlátozottak, mint maga a színpad.

Bizonyíték erre Emma Thompson karrierje is!

Thompson gyermekkora óta érdeklődött a színjátszás iránt, s első lépéseit az iskolai színjátszókörökben, majd amatőr társulatoknál tette a színpadon. Mielőtt 1982-ben elvégezte a Cambridge-i Egyetem angol irodalom szakát, három évig játszott a Footlights nevű revütársaságnál. Az edinburgh-i külvárosi színház után Cambridge első női színháza következett, ahol többek között *Az asszony órája* (Woman's Hour) című darabban lépett fel. A dolog pikantériája, hogy egy személyben társírója, társrendezője és társproducere is volt a műnek. Emellett nagy sikerrel futott az egyszemélyes műsora, a *Rövid jámű* (Short Vehicle) is.

A BBC által bemutatott Footlights-revüben aratott sikerei alapján több vígjátéki szerepre is felkérték, amely egy önálló sorozatban, a *The Emma Thompson Special*ben, valamint a *Thompson* című varietéműsorban teljesedett ki. A könnyed hangvételű filmek mellett komolyabb, drámai alkotásokban is szerepelt, így például a *Tutti Frutti*ban és a *Háborús sorsok*ban, amely alakításával elnyerte a Bafta legjobb színésznőnek járó díját. Ez utóbbi másik érdekessége, hogy a tévésorozat forgatása során ismerkedett meg Kenneth Branaghgal, akinek később, 1989-ben, a felesége lett.

Közben Thompson a londoni West Enden Robert Lindsayvel együtt lépett fel az *Én és a lányom* (Me and My Girl) felújításában, majd férje oldalán volt látható Osborne híres *Dühöngő ifjúság*ában. Egyik állandó tagja lett a Renaissance Theatre Companynak, amelyet Branagh alapított David Parfittal. Az RTC szinte valamennyi produkciójában közreműködött, s részt vett a társulat világkörüli útján is, melynek során ő játszotta a bolondot a *Lear király*ban, valamint Helénát a *Szentivánéji álom*ban. A darabokat férje rendezte. 1989 folyamán több tv-filmet is forgatott, ezek közül az élre kívánkozik a *The Winslow Boy*, és a Dühöngő ifjúság, amely nem más, mint két régi nagy mozisiker új tévéfeldolgozása.

Játékfilmben *A magas fickó*ban (1989) debütált, ebben a derűs és kedves Andrew Lloyd Webber-paródiában, amely elsősorban a szexjeleneteiről híres, valamint arról, hogy egy tétova amerikai színész *(Jeff Goldblum) Az elefántember* (The Elephant Man) musical verzióját akarja színre vinni Londonban, a maga főszereplésével. Következett az *V. Henrik* (1989) francia Catherine hercegnője, az ő Henryje, Anglia királya oldalán. Alakítása azonban háttérbe szorult az ő Kennethjének alakítása mellett, aki színészként és elsőfilmes ren-

Férjével, Kenneth Branagh-gal

dezőként szinte tarolt a nemzetközi díjak és elismerések között, amelynek betetőzése a két Oscar-jelölés volt. Ezután láttuk a *Meghalsz újra* című moziját, amelyben megint csak Kennethtel játszott együtt, annak irányítása mellett.

A misztikus, idehaza videón is látható történet Los Angelesben játszódik, főszerepjője egy cinikus magándetektív (Branagh), aki egy szépasszony múltja után nyomoz. A rejtélyes Emma Thompson ugyanis nem emlékszik a saját életére, viszont valaki más rémálmai kínozzák. Énjének kiderítésében egy, a hipnotizáláshoz értő régiségkereskedő is részt vesz. Az ő segítségével hipnotikus álmában meséli el előéletét, egy tehetséges és fiatal pár szerelmét, akiknek a házassága azonban bizonytalanságba és féltékenységbe fulladt, majd tragédiába torkollott. *„Ez a forgatókönyv minden színész álma”* – vélekedett Thompson. Két különböző nemzetiségű embert játszhatok, eltérő történelmi időben. *Az egyik egy amerikai, amnéziától szenvedő nő, a másik egy híres zongoraművész.*” Mellesleg Emma hisz a szellemekben, s mivel saját bevallása szerint már volt ilyen tapasztalata, elképzelhetőnek tartja, hogy a lélek visszatér egy másik ember alakjában.

S máris itt van Emma Thompson újabb nagy „dobása”, a *Howards End – Szellem a házban* (1992) Margaret Schlegelje. Az egyik leghíresebb angol író, E. M. Forster páratlan mesterművét, a viktoriánus korabeli irodalom egyik remekművét *James Ivory* vitte vászonra. Az eredeti műhöz minden tekintetben méltó, lenyűgözően szép dolgozat egy sajátosan angol Rómeó és Júlia-történet – a felszínen hűvös távolságtartás és társadalmi etikett, míg a mélyben őrjítő szenvedélyek. Margaret az egyik kulcsfigura a műben, nemcsak intelligens, művelt és emancipált, de rá hárul a feladat, hogy elsimítsa a Wilcox és a Schlegel család közötti viszályt, s egyengesse boldogtalan húga útját. Alakításáért elnyerte a legjobb színésznőnek járó Oscart.

Emma Thompson tehát fiatalon feljutott a csúcsra. Hálátlan feladat vár rá, meg kell őriznie kivívott helyét. Ám azért nem kell félteni őt.

Sz.G.G.

A Time magazin címlapján, közvetlenül az Oscar-ceremónia előtt

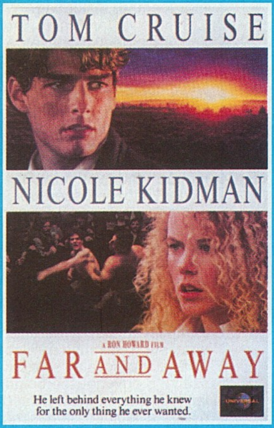

Oscar-díjas alakítás: Anthony Hopkinsszal a Howards Endben

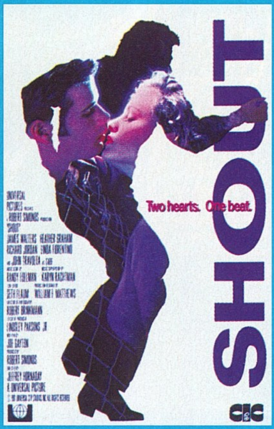
CIC VIDEO

VILÁGSIKEREK VILÁGSZÍNVONALON

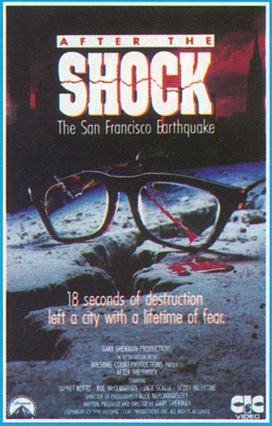
UIP DUNA
NEMZETKÖZI FILM KFT.

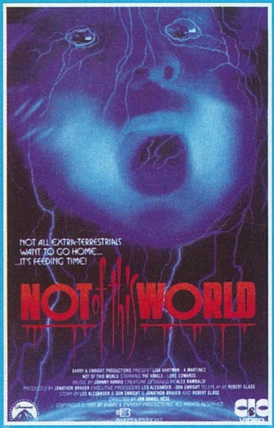
TÚL AZ ÓPERENCIÁN
© 1992 Universal City Studios, Inc.
All Rights Reserved

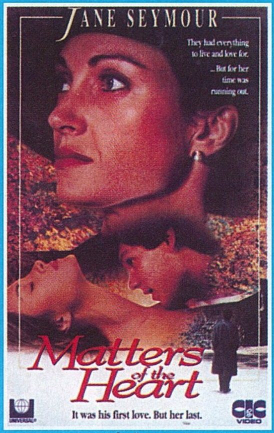
ROCK'N'ROLL SZTORI
© 1991 Universal City Studios, Inc.
All Rights Reserved

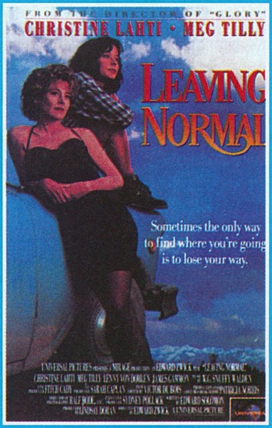
FÖLDRENGÉS UTÁN
© 1990 Wilshire Court Productions,
Inc. All Rights Reserved

METEORESŐ
© 1991 BY BARRY &Enright Productions. All Rights Reserved

SZÍVÜGYEK
© 1991 MTE,INC. ALL RIGHTS
RESERVED

ORSZÁGÚTI AMAZONOK
© 1992 UNIVERSAL CITY STUDIOS, INC. ALL RIGHTS
RESERVED

Paramount

UIP-DUNA FILM

VIDEO A CSÚCSON

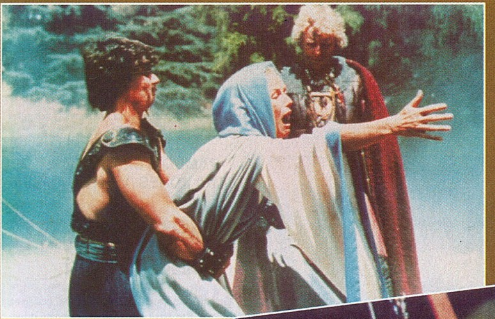
UNIVERSAL®

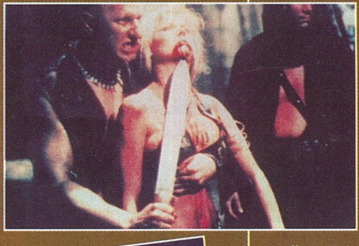
1054 Budapest, Steindl I. u. 6

Fantázia a javából: Talen kardja

Nagyszerű képsorokkal indul a film: a hatalomra törő gaz Cromwell lovag egy rejtett barlang mélyén megidézi, életre kelti a gonoszt, a sötétség varázslóját, hogy segítse őt ördögi terve végrehajtásában. E kellemesen hátborzongató, a fantasyrajongók szívét melengető nyitány után azonban leül a film, bár még szolgál néhány meglepetéssel a műfajt kedvelők népes táborának.

Ez az (ál)eposz arról szól, hogy egy gyülevész népség visszafoglalja az egykor békés királyságot, amely felett

most éppen sötét felhők gyülekeznek, lévén Cromwell az úr a házban. A gyülevész had lázadókból, aggastyánokból és szépleányokból, de leginkább zsoldosokból áll, akiknek vezetője nem más, mint a Vasujjú Lee Horsley, aki a hajdan legyilkolt jó király egyetlen életben maradt csemetéje.

Cromwellnek azonban rövid az esze, s a nyilvánvaló testi jel ellenére sem esik le nála a tantusz, hogy a legkisebb királyfi mozgatja az események rugóit; őt lefoglalják a trónkövetelő Simon MacCorkindale intrikái, vagy méginkább Kathleen Keller hiányos öltözékéből kivillanó bájai. Arra azonban jó a fiú, hogy sátáni ötletét kiagyalja, miszerint egy utolsó vacsora keretében megpróbáljon megszabadulni elődje foglyul ejtett utdójától, miközben legyilkolászva a környező népek hadurait, magához ragadjon minden hatalmat.

Az ötlet persze nem nyeri el mindenkinek a tetszését, az amolyan King Kong-módra kiállított hősünk felizgulva leendő asszonya és Cromwell tervezett frigyre lépésén, kitépi Krisztus szögeit, s némi internacionalista segítséggel ugyan, de kardélre hányja a gonoszt. Apropó, gonosz. Életre keltett varázslónknak alighanem hiányzik a deleje, lévén alig negyedóra elteltével, feladatának elvégzését követően, Cromwell tőre hegyén végzi, majd eltűnik a süllyesztőben. Azonban kiderül, hogy a zsarnok jobbkeze, a szűkszavú, rezzenéstelen arcú nagy pókerjátékos, George Maharis nem más, mint a megsebzett rettenetes varázsló, aki a saját pecsenyéjét sütögette így, hogy bosszút álljon azon, aki oly rútul elárulta őt.

Meg kell hagyni, még ő a film legérdekesebb figurája. Nemcsak förtelmesen ronda kinézete miatt, hanem mert ő az egyetlen, akinek személyisége van. Különösen hatásos, amikor a befejezés előtti szellemes jelenetben kibújik a kölcsönvett bőréből, s visszavedlik azzá az undok, gusztustalan varázslóvá, akinek megismertük őt. Remek maszkmesteri teljesítmény!

Nem mondhatjuk el ugyanezt viszont az alkotógárda nagyobbik részéről. A gyenge lábakon álló forgatókönyv használható elemei visszaköszönnek olyan szuperfilmekből, mint *Az elveszett frigyláda fosztogatói* (Raiders of the Lost Ark, 1981), az *Excalibur* (1981) és a *Conan, a barbár* (Conan the Barbarian, 1992), hogy csak néhányukra utaljunk. Hiányzik az eredetiség Joseph Mangine képeiből is, amelyeket némileg egyensúlyoz a jó vágás. David Whittaker zenéje ugyanakkor képtelen szabadulni John Williams magas szinten űzött ritmusaitól.

A Talen kardja (The Sword and the Sorcerer, 1982) mindent összevetve a horror-, a történelmi és a kalandfilmek fantasy-keveréke, nyakonöntve jó adag piros festékkel, erőszakkal és egy kis középkori halandzsával. A témák polcán e kategóriában akad nála jobb, de sok rosszabb is. Egyszóval soha rosszabbat, jobb azért még jöhet.

VIDEO PREMIER MÁJUS 6.

GUILD

SIGOURNEY WEAVER

A VÉGSŐ MEGOLDÁS:

HALÁL³

(ALIEN³)

1979-ben belőlünk tört elő. 1986-ban örökre eltűnt. 1993-ben bekövetkezett, amitől a legjobban féltünk.

Hiába robbantott fel Ripley (Sigourney Weaver) és csapata egy egész bolygót az előző részben, a végső összecsapás a mai napig váratott magára. Az Alien harmadik részében a Nostromo űrhajó egyetlen túlélőjének meg kell küzdenie az Idegennel, „aki" maga a megtestesült Tökéletes Organizmus, a legszélsőségesebb körülmények között is harcra kész, túlélésre programozott gyilkológép.

BUFFY, A VÁMPÍROK RÉME

(BUFFY, THE VAMPIRE SLAYER)

Hót romantikus az éjszaka a temetőkertben. Buffy, a „kiválasztott" kamaszlány rátalál szerelmére. Micsoda pasi! Enyhe hullaszag lengedezi körül, arca sápadsága romantikus férfiúra vall, szeme a szerelem vérvörös tüzében ég, szenvedélyes csókja a nyakadba mélyed. A két játékos szemfogacska erotikus harapdálásai közben kell úgy beledöfködni a szívébe a fakarót, hogy köpni-nyelni se tudjon.

Egy titokzatos idegen (Donald Sutherland) győzi meg Buffy-t arról, hogy ő a kiválasztott megtisztítani a főiskolát és a várost a vérszopóktól. A lánynak le kell-számolnia a Vámpírok Királyával (Rutger Hauer) is, hogy elnyerje üdvösségét, és (viszonylag normális) barátja szerelmét.

MARK HAMILL • HARRISON FORD • CARRIE FISHER

STAR WARS

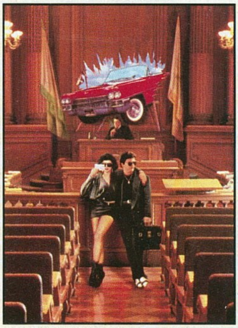
A JEDI VISSZATÉR

(RETURN OF THE JEDI)

Felragyognak a Milleneum Falcon fényei, és a Csillagok háborújának újabb fejezete kezdődik.

A Birodalom felépítette új Halálcsillagát, ott tartja fogságban Han Solot és Leia hercegnőt a gonosz Jabba. Luke Skywalker (Mark Hamill) indul barátai kiszabadítására, de soha nem válhat belőle igazi Jedi-lovag, míg le nem győzi Darth Wadert, aki az Erő Sötét Oldalának próbálja megnyerni őt...

RAMBO. TERMINATOR. INDIANA JONES. VINNY GAMBINI.

VINNY, AZ ÜGYŰ

Csapás a jogra!

Vinny Gambini szó szerint együgyű ügyvéd, hiszen ez az első ügye. Bár kissé túlkorosnak mondható (tizenegynéhány évig gyűrték egymást a jogi karral), de ha egyszer rákezdi, Vinny bátyó mindent kidumál. Most szüksége is van a tudományára, mert unokatestvérét kell kimosnia a szószból, akit a Bazinagy Préri kellős közepén, egy kies „marhavárosban" gyilkosság vádjával sitteltek le.

Az Apócák a pácban rendezőjének legújabb őrülete.

TIM ROBBINS GRETA SCACCHI WHOOPI GOLDBERG FRED WARD

Robert Altman filmje

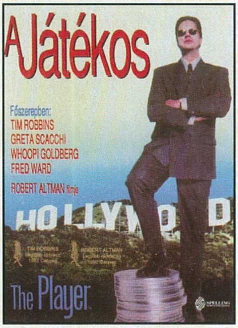
A játékos

(THE PLAYER)

Griffin Millnek, az ambiciózus, fiatal hollywoodi stúdiómenedzsernek nincsenek jó napjai. Legújabb filmjei sorra megbuknak, és a stúdió környékén már pletykák keringenek az utódjáról. Ráadásul fenyegető levelek tucatját kapja egy névtelen forgatókönyvírótól. Az üzenet félreérthetetlen: Meg foglak ölni...

Mill egy David Kahane nevű szerzőre gyanakszik, akinek sosem fogadta a hívásait. Találkozni akar a férfival, ám ezzel végzetes hibát követ el...

A Hollywoodban játszódó filmben közel hatvan világhírű sztár (köztük Cher, Anjelica Huston, Nick Nolte, Julia Robert és Bruce Willis) önmagát alakítja.

THERESA RUSSELL – DEBRA WINGER

FEKETE ÖZVEGY

Akit szeretsz – megölöd...

Minden férfi, akinek örök hűséget esküdött, rejtélyes módon meghalt. Egy másik nő felfedte a szörnyű igazságot. De bizonyítani végzetes lehet. Ő a Fekete Özvegy – különlegesen vonzó és titokzatos. Egyetlen módon ejthető csapdába. Tökéletesen azonosulnod kell vele, olvasnod kell az elméjében, élned kell az életét és – ölnöd kell... az örök hűséget örökségre váltva.

Alex Barnes, az FBI agilis ügynöknője mindent egy lapra tett fel, hogy felgöngyölítse a rejtélyes gyilkosságsorozatot. A Fekete Özvegy nyomába ered, aki New Yorktól Dallason át szedi dúsgazdag áldozatait.

Alexnek megadatik a lehetőség, hogy felfedje az igazságot, de vajon megérti-e valaha a szerelem és gyilkosság feloldhatatlan kapcsolatát?

ügynökeink:

InterFilm
1054 Budapest,
Steindl I. u. 6.

Video Nivo
1081 Budapest,
Köztársaság tér 10.

S.I.COOP Kft.
1147 Budapest,
Lőcsey u. 12/B

Hungaroton-Gong Kft.
1096 Budapest,
Haller u. 24.

InterCom
1113 Budapest,
Karolina út 65.